

ایدا من قسنتوت

فد مغهورا یکن یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یغاکدوا

۲

ایدا من قسنتوت

فد مقرر اکین یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبد الغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یغکدوا

وکیل فنجوال

شریکت باجری

کوالا لمفور

حق چیتا ترقلیهارا

- چیتقن کتیک - ۱۹۸۹
- چیتقن کامقت - ۱۹۹۲
- چیتقن کلیم - ۱۹۹۶
- چیتقن کانم - ۲۰۰۰
- چیتقن کتوجوه - ۲۰۰۴
- چیتقن کلاقن - ۲۰۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد اشرف المرسلين، وعلى اله وصحبه اجمعين.

شکور کفد الله بهوا فغکل فرتام "ایدامن فننتوت فد مهورایکن یغ کوسوت" بهاکین عبادات دغن فرتولغنث تله تمت، مدهمدها من اف یغترکندوغ ددالمش دهارفکن جادی فندوان یغبرکون کفد فمباچش.

مک مولای دري II رجب 1403 برسمان دغن 24 افریل 1983 برایکوت فول فغکل یغکدوا بهاکین معاملات اتو دغن عبارة یغلاءین دسبوت اوروسنیاک دان سکل یغبرسغکوت فآوت دغنث دان باب النکاح.

جوابلی دان حکم

81. جوابلی ایت معنای مبرهکن اتو میندهکن کواس میلیک سسوات بندا اوله فنجوال کفد فمبلی دغن اد کنتیث یغدا یذینکن اوله شرع.

حکم جوابلی ایت اداله هاروس (صح دان حلال) ددالم اسلام⁽¹⁾

روکن جوابلی

فرتام - اورغیغ برعقد یأیت فنجوال دان فمبلی.
کدوا - بارغیغ دغقدکن یأیت هرک دان بارغ اتو بندا یغدجوال.
کتیک - صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

(1) سنداران سلوم اجماع علماء ایاله فرمان تومن "وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ". اوتین: الله تعالى تله مغللکن جوابلی. دان حدیث سفرت سیدان صلی الله علیه وسلم: "إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَوَاضُعٍ". اوتین: بهوا سغکوم جوابلی ایت برکنتوغ کفد کریشان. دان بکندا فونه دغان دمکین: "أَيُّ الْكُتُبِ أَطْيَبُ قَالَ قَالَ الرَّجُلُ يَسِيرُهُ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٌ". اوتین: انکه فراوسهان یقلبه بایک یا رسول الله! سیدان بکرج دغن تولغ اوده سندری. دان تیغ؟ جوابلی یغ میرور (یغ تیغ اد تیغ دای دان حیانة ددالم).

دسیني دترښکن روکن یڅکتیک دهلو مځیکوت سوسون
مطلع البدرین.

دالم باب اوروسنیاګ دان نکاح چرای اد تیک کات ۲ بهاس عرب
یغ سلالو دګوناګن یايت صیغه، اِیجاب دان قبول.

صیغه ایت معنای روف بنتوق فرکتان. اِیجاب ایت معنای لفظ
یغ منجوق کفد مبري، دان قبول ایت معنای لفظ یغ منجوق کفد
منریما.

بیلا دسبوت صیغه برارتي ترکندوغ ددالم دوا فرکارا یايت
ایجاب دان قبول.

اصل مسئله جوابلي اتو نکاح کهوین برداسر کفد کریضان
دري کدوا ۲ فیهق تتافي فرکارا رضا ایت ترسمبوي ددالم هاتي،
درايت هندقله دامبیل کیرا دری فرچاکفن (لفظ) اتو تولیسن اتو
ایشارة.

سباګي چونتوه افبیل دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو
این کفد اندا دښ هرک لیم رښکیت“، ایت اِیجاب نما.

افبیل دسبوت اوله فمبلي ”ساي بلي بوکو این دښ هرک لیم
رښکیت“، ایت قبول نما.

بوله جوک دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو این دښ
هرک لیم رښکیت“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دښ تیدق دسبوت
بندا یغذبلي دان هرک، فون بوله ممدائي.
بیلا تله دلاکوکن اِیجاب قبول سدمکین ایت صمله جوابلي
سکالیفون دسبوت سچارا برګوراو ۲.

برسلاهن جیک دسبوت سچارا مځیق ۲ یغدمکین ایت تیدق
صح جوابلي کران فرکتان ۲ ایت دسبوت تیدق دقصدکن معنای.
ترماسوق دالم جملهکات اِیجاب:—

(ا) بندا اتو بارغ این باګي اندا دښ هرک لیم رښکیت اومفما.
(ب) ساي فرمیلیقکي بندا این کفد اندا دښ هرک لیم رښکیت.

(ت) ساي بريکن بندا اين کفد اندا دثن هرک ليم رښکيت.
ترماسوق دالم جملهاکات قبول:-

(ا) ساي تريماله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ب) ساي رضاله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ت) ساي امبيلله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ث) ساي ميمليقکيله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

بياسښ ددالم جوالبلي دان عقد ۲ يغللدين ددهولوکن ايجاب درفد قبول تتافي بوله جوک دان صح ددهولوکن قبول درفد ايجاب. مثالښ سفر ت کات فمبلي ”اندا جوال کفد ساي بوکو اين دثن هرک ليم رښکيت. جواب فنجوال ”ساي جوالله کفد اندا“، صمله جوالبلي ايت.

دمکين جوا صح جوالبلي جيک فنجوال برکات ”ساي جوال بوکو اين کفد اندا دثن هرک ليم رښکيت“. جواب فمبلي ”اياله“. اتو برکات فمبلي ”ساي بليله درفد اندا بوکو اين دثن هرک ليم رښکيت“. جواب فنجوال ”اياله“.

صح جوالبلي اورښيځ مغواس کدوا ۲ ايجاب دان قبول. دالم بهاس عرب دسبوت ”مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ“ يعني اورښيځ دي براييجاب دان دي جوک بر قبول (اورښيځ کونترول کدوا فيهق). سفر ت برکات سئورغ کفد فنجوال: اندا جوال بوکو اين دثن هرک ليم رښکيت.

جواب فنجوال اي اتو ساي جوال. دان برکات اي کفد فمبلي: اندا بلي بوکو اين. جواب فمبلي: اي اتو ساي بلي.

جادي دالم مسئله اين ساوله ۲ سئورغ سهاج برلفظ ايجاب دان قبول بگيمان فرکتان يقدگاريس دباوهښ.

صح ايجاب اتو قبول دثن ايشارة درفد دوا اورغ بيسو.

صح ايجاب دان قبول فاكي سورت اومقام سئورغ منوليس سورت کفد سئورغ لاءين دتمفت يغللدين. ددالم سورت ايت دانتارا لاءين دتوليس ”ساي جوال بوکو ساي برسام اين کفد اندا دثن

هرک لیم رښکیت، دښن شرط دقبول اوله اورښیځ منریما سورت ایت سمرت دکتان: ”سای بلی بوکو این دښن هرک سبايق ایت“. دښن سرت مرت کتیک سمفي بچانښ کفد ایجاب ایت، مک جیک لمبت دقبول سمرت برچاکف فرکارا یغلاین نسچای مضرة (تیدق دلولسکن).

جوال معاطاه

فرکتان معاطاه ایت معنان اونجوق بري، مقصودښ دسيني جوالبلي فاکي باير دوءیت بري بارغ تیدق اد چاکف اف۲ (تنفا ایجاب دان قبول) بکیمان بايق برلاکو فد ماس سکارغ دمرات۲ دنیا.

ددالم مسأله این اد دوا فنداقت علماء، ستغش مشتاکن تیدق صح جوالبلي ایت. منوروت این واجب اتس تیف۲ درفد فنجوال دان فمبلي مولغکن بالیق اف۲ یغته دامبیل، سکیران سوده تیدق اد اد لاکي واجب فولغکن کننیش، تنافي تیدق دتنتوت اف۲ داخرة کلک کران سوده اد کریضآن انتارا دوا فیهق.

منکل امام نووي دان سبهاکین درفد علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت دان صح.

ستغه علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت جیک فد بارغ یغ کچیل۲ سهاج سمرت داکیځ، ایکن، روتي دان سباکیش (تیدق هاروس فد یغ بسر۲ سمرت تانه، رومه، کریتا دان سباکیش).

یغدمکین ایلوق دان سیکیاله کیت برتقلید دښن قول این سفای تیدق کنا دوسا.

شرط فد ایجاب قبول

(۱) شرط فد ایجاب دان قبول بهوا جائن دسلائي انتارا کدوان دښن چاکف۲ یغ لاین یغتیاد کنا مغنا دښن عقد. سکالیفون چاکف ایت سديکیت سمرت ساتو فرکتان اتو ساتو حروف یغاد معنا سمرت ”ق“ معنان فلیهاراله. تنافي تیدق مغاف دسلائي دښن فرکتان ”بهوا“

اد فون جيڪ دسلاڻي دڻن فرڪٽان يڻ اد ڪنا مڻنا دڻن عقد سڦرت شرط بوله فيليه (خيار) انتارا جادي دڻن تيدق دان شرط اد سڦسي. سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻگيت“، دڻن شرط بوله فيليه (خيار). جواب فمبلي ”ساي بليه بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت“، اتو برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻگيت، دسڦسيڪن اوله فلان“، جواب فمبلي، ”ساي بليه بوڪو اين“ دڻن دمڪين ايت، صحله عقد ايت.

(ب) بهوا تباد دسلاڻي انتارا ڪدواڻ دڻن ديم يڻ لام يڻ مننجوقڪن تا هندق ممبلي، تنافي ديم سڪجف تيدقله مڻاف. (ت) تباد براوبه سبوتن يڻفرتام دڻن سبوتن يڻڪدوا جيڪ دسبوت دوا ڪالي سڦرت ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت بهڪن سڦوله رڻگيت“، ڇاڪف ماچم اين تيدق صح سلاڪي تيدق داولاڻي صيغه يڻ سڦرن دوا ڪالي. مڪ جيڪ داولاڻي ڪالي يڻڪدوا ايت دڻن سڦرن سڦرت ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ سڦوله رڻگيت“، مڪ دتريما اوله فمبلي صحله دڻن هرڪ سڦوله رڻگيت.

(ث) بهوا ددڻر اوله اورڻيڻ برهمڦيران اڪن لفظ ايجاب دان قبول ايت فد عادة سڪاليقون ساله سڻورڻن تيدق ڪدڻران. (ج) بهوا سچوچوق لفظ ايجاب دان قبول ايت فد مڻناڻ سڦرت سام جنيسڻ، سام ماچمڻ، سام صيڦڻ، سام بيلائڻ، سام تونيش دان تڻڪوهڻ، مڪ جيڪ تيدق سچوچوق نسچاي تيدق صح. چوانتوهڻ سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت واڻ فيرق يڻ دفچه“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت واڻ فيرق يڻ سڦرن.

اتو ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت برتڻڪوه سلما سبولن“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت برتڻڪوه سلما دوا بولن“.

دان لاءين ۲ مثال يڅ تيدق سچوچوق فد جنيس، صفة دان لاءين ۲
سمواڻ ايت تيدق صح.

(چ) تيدق دکنټوئکن (دتعليقکن) دڻن سسوات اتو دڻن ماس
اومقام کٿاڻ ”جيك باف ساي ماتي ساي جوال بوکو اين کفد
اندا دڻن هرک ليم رڻگيت اتو ساي جوال بوکو اين کفد اندا دڻن
هرک ليم رڻگيت سلما انم بولن“ سموڻ اين تيدق صح.

شرط ۲ باڳي اورڻيڅ برعقد

دشرطکن فد فنجوال دان فمبلي:—

(۱) هندقله کدواڻ ايت اورڻيڅ اد کلايقکن بوله ممرباڳي ۲ کن
هرتاڻ. دالم ايسٽيله فقه دسبوت مُطْلَقُ التَّصَرُّفِ. درايت تيدق
صح جوالبلي کانق ۲، اورغ کيلا دان اورڻيڅ دتکه برکواس فد
هرتاڻ دڻن سبب دڻو دان بودوه. تتافي همب سهيا صح ممبلي ديرين
درفد فغهولوڻ فد حال همب سهيا ايت ترماسوق کدالم کولغن
اورڻيڅ تياد کلايقکن برجوالبلي کران ممبلي ديري ايت مقصودڻ
مردهيکاکن ديرين. مثالڻ فغهولو برکات ”اکو جوالکن ديري اڻکو
دڻن هرک بکين ۲“. چاکف ايت سام ماچم چاکف ”اکو
مرديکاکن ديري اڻکو دڻن بيارن بکين ۲“.

(ب) تياد دفقسا فنجوال اتو فمبلي دڻن تياد سبئر، درايت تياد
صح عقد اورڻيڅ دفقسا منجوال هرتاڻ دڻن تياد سبئر. سباليقڻ صح
عقد جيك دفقسا دڻن سبئر، سفرت اورڻيڅ دفقسا اوله حاکم منجوال
هرتاڻ کران ممباير هوتغڻ. سام ماچم اورڻيڅ دفقسا دڻن سبئر
اورڻيڅ اد فداڻ مکاڻن (اورڻيڅ ميپوروککن مکاڻن) يغدفرلو اوله
مانسي دفقسا اوله حاکم منجوال فد يغلبه دري حاجتڻ انتوق
ستاھون.

صح جوالن اورڻيڅ منجوالکن هرت اورغ لاءين يڅ ممقسا اي
منجوالکنڻ کران يگدمکين ايت سوده لبه درفد اذن فد حال هرت ايت
بوکن دي فوڻ.

(ت) اورڻيڅ ممبلي مصحف اتو قرآن ايت هندقله اي اسلام. مک
تيدق صح جيك فمبلي ايت اورغ کافر سکاليفون مرتد، مريک تيدق

صح مېليقي قرآن اتو اف جوا يثرتوليس فدان قرآن مسكيفون
ساتو حروف يث دتوليس دثن تجوان قرآن اتو ددالم علمو لاءين
يغاد مغدوئي ايات قرآن سمرت نحو اتو تركندوغ ددالم عزيزه،
كچوالي متاواغ امس اتو فيرق اتو قرطس يغاد برتوليس فدان اية
قرآن، كران كسادان مشحاجتي دمكين ايت (كران حابة) دان تباد
دقصدكن قرآن.

دمكين جوا اتف رومه جيڪ اد فدان يث برتوليس اية قرآن
(كران حابة دان تباد دقصدكن قرآن).

صح دجوال كوليت مصحف يثتله برچراي درفدان كغد اورغ
كافر كران ايت بوكن قرآن سكاليفون حرام اتس اورثيغ برحدث
مپنتوهن.

بگيمان تيدق صح اورغ كافر مبلي قرآن، بگيتو جوڪ تيدق
صح وكيلى مېليكن انتوق سكاليفون وكيلى ايت اورغ اسلام. تتافي
صح اورغ كافر جادي وكيلى مېليكن قرآن انتوق اورغ اسلام
چوما دي سنديري تيدق بوله مپنتوهن كتيك قبض (سره مېره)
كناله يث بروكيلى ايت سنديري مغمبيلن.

تنتغ مباح قرآن دلوسكن اورغ كافر مېچان جيڪ اد هارفن اي
مملوق اكام اسلام دثن دهمكن كندوئتن دان جيڪ تباد هارفن
هندقله دلارغ اي مېچان.

سمرت اين جوڪ كتاب ۲ حديث دان كتاب ۲ اكام يث لاءين.

(ث) اورثيغ مبلي سهيا يث اسلام اتو يث مرتد جوڪ دشرطكن
اياث اسلام. مك تيدق صح اورغ كافر مبلي سهيا يث اسلام اتو
يث مرتد كران ماسيه اد لائي كايئن دثن اسلام كچوالي يثدبليث
ايت بفاث سنديري اتو انقن سنديري يث كدواٲٲ مسلم يايت صح
بليث كران دثن سبب بلي ايت كدواٲٲ جادي مردهيك.

(ج) دشرطكن جوڪ فد اورثيغ هندق مبلي سنجات اتو الت فرغ
بهوا اي بوكن درفد كافر حربي سكاليفون اد فرجنجين كامانن دان
بوكن كافر ذمي يث دلوار نكري. مك تيدق صح دجوال سنجات كغد
مريكتيت.

صح دجوال سنجات كغد كافر ذمي یغ ددالم نكري سلما تباد
دكتهوي یغ اي منجادي فركاكس كغد كافر حربي. دمكين جوا صح
دجوال سنجات كغد فندرهاك دان فرومفق تتافي حرام دجوال كغد
مريك جيک دسكك اي بوات مرومفق دئن سنجات ايت.

شرط فد بارئيمغ د عقد كن

شرط فد بارئيمغ د عقد كن يآيت هر ك دان بارغ جوالن:—

(۱) هندقله سوچي عينش اتو كنا نجيس يعبوله دسوچيكن. مك
تيدق صح دجوال بندا یغ نجيس سفرت انجيمغ، اراق، كاديغ كاجه،
سومبو بادق دان لاین ۲۸. سكاليهون اي بوله سوچي دئن براوبه
اومقام اراق دان كوليت بهكي.

تياد صح جوال بندا یغ كنا نجيس يفتياد دافت هندق دبرسيهكن
(جوال سچارا برسنديرين) سفرت چوكا، سوسو، ميپق دان چچار
یغ كنا نجيس.

اد فون جيک بارئيمغ دجوال ايت كنا نجيس دان دجوال سچارا
ايكوتن سفرت جوال تانه يقاد دأتسش رومه یغ دايكت باتو ۲۸ دئن
فاسير یغ دامبيل درفد كولم جمبن. صح جوالن تانه ايت کران
نجيسن ايت مغيكوت بارغ لاین یغ سوچي. جادي عقد ايت برلاكو
اتس یغ سوچي دان نجيس ايت ايكوت سام سچارا برفينده تائن
سهاج، (كادان سماچم ايت تا دافت هندق دايلق).

سفرت اين جوک حكوم منجوال سهيا یغ اد فد بدائن چف ۲ یغ
دچوچوق دئن چاروم دارهش جادي هيتم دان بروف ماچم ۲ كمبر
صخله دجوال دان نجيسن سچارا مغيكوت سهاج.

ترماسوقله ددالم كولغن اين صدقه ۲، هيبه ۲ اتو وصية دئن مات
بندا يقاد نجيس حكمن صح سچارا فينده تائن سهاج تيدق چارا
ميليقتكندي.

(ب) بارغ ايت اد منفعتش (اد كونان) فد شرع اومقام جوال اير
تفي فريكي اتو تفي سوئي فاكي توغ اتو جوال تانه یغ دلونمكوق ۲
دفاذغ کران اد كونان. سكاليهون ككونان ايت اتوق ماس اكنداتع

سفر تانق کلدای یغ کچیل یغتلہ ماتې ایبوښ اتو یغتلہ برچرای
درفد ایبوښ کران بیلا بسر کلق بوله بوات کندران.

درايت تیدق صح منجوال بناتخ ۲ یغ ملات دبومي سفر ت اولر،
کالا، کومبغ دان سباکیش کران بناتخ ۲ ایت تیدق دکیرا سباکي هرت
مک مغلوارکن هرت (واغ) انتوق بمبلیس دلارغ اوله شرع، کچوالی
بناتخ یغاد منفعة سفر ت اولت سترا کران ستراښ اتو لینته کران
انتوق مغهیسف داره اورغ ساکیت اتو سباکیش درفد بندا یغبرکون
مک سموان ایت صح دجوالبلي.

اد فون تمباکو صح جوک دجوالبلي انتوق مریک یغ مغهیسف
روکو، سبب اي ترماسوق دالم کمفولن بارغ ۲ یغ دهاروسکن تیاد
دلیل مختاکن حرامښ.

تیاد صح دجوالبلي بناتخ بواس سفر ت سیقا، هریمو دان سباکیش
کچوالی یغ اد کوناښ سفر ت هریمو بینتغ انتوق فربوروان، سفر ت
کاجه انتوق کندران، سفر ت بروق انتوق ممتیق بواه ۲ هن، سفر ت
لباه انتوق مادوښ، سفر ت بوروغ مراق انتوق هیبوران فد ورنان،
سفر ت کوچیغ جینق انتوق منعکف تیکوس دان ساومفماښ، صحله
جوالبلي فد سموان ایت.

تیاد صح جوالبلي بارثمیغ تیاد برکون دغن سبب سدیکیتمښ سفر ت
دوا تیک بیجی کندوم اتو دوا تیک بیجی اتمکور دان لاین ۲ درفد
بندا ۲ یغ تیاد نیلایښ فد غالب. درايت تیاد واجب دکنتي جیک
دبناسکن سکالیفون حرام درمفس دان واجب دکمبالیکن کفد توانښ.
حرام دان تیدق صح منجوال راچون یغ بوله ممبونه اتو منچدراکن
سام اد سدیکیتم اتو باپق. تتافي جیک باپق بوله منداتغکن بهیا
دان سدیکیتم تیدق ممبیاکن دان اد کوناښ نسچاي هاروس دجوال.
(ساي راس راچون انتوق ممبونه سرثمک اتو ممبونه لالغ تا اد جالن
دکناکن تا صح دان حرام دجوال. مونکین مقصود علماء فقه مختاکن
حرام دان تا صح ایت فد راچون انتوق ممبونه مانسي اتو بناتخ یغ
تیدق بردوس).

دمکین جوک حرام دان تیدق صح جوالبلي الت ۲ میوزیک دان
بوکو ۲ یغ مغدوښی فغتهوان یغ دحرامکن.

(ت) بهوا کدوان (فنجوال دان فمبلي) اد کواس مبري اتو مپره
باکي دتريما بارغ دان هرکاڻ.

درايت تيدق صج منجوال سهيا اتو بنا تخ يځ سوده لاري اتو
يځ سوده سست اتو يځ سوده درمفس اورغ فد حال فمبلي تياد اوفاي
هندق مغمباليکن اتو مندا فتکن باليق، تتافي جيک بوله دافت دڅن
تياد کنا بلنجا، صج جوالن ايت.

تياد صج منجوال بوروغ يځ تربخ داوان سکاليغون بياسن اي
باليق کسارڅڻ. کادان يځدمکين ايت تيدق بوله دفکځ کران بنا تخ
تيدق ممفوپاي عقل.

دمکين جوا تيدق صج منجوال لباه دالم سارڅڻ فد حال راجن
تيدق اد دالم سارغ ايت، تتافي کالو اد صمله دجوال کران بوله
دفرچيائي جيک اي کلوار اکن کمبالي سمولا.

تياد صج منجوال ايکن دان ساومفماڻ يځاد ددالم کولم يځ لواس
جيک سوکر هندق مغمبيلڻ دان صج جيک موده مغمبيلڻ. اد بايق
مساله ۲ يفتياد صج جوالبلي تياد دافت هندق دسبو تکن کسمواڻ
کران تر لالو فنجځ. فنديقڻ جيک فد بارغ اتو هرک ايت اد
حال يځ تا يقين مک جوالن ايت تيدق دلولسکن اوله شرع کران بوله
مبساوا کفد تيفو داي دان تياد کريضان ساله ساتو درفد دوا فيهق.
فرينسيف اسلام تا ماهو اد تيفو داي انتارا مانسي.

(ث) بارغ اتو بندا يځ د عقد کن ايت دميليقي اوله يځ بر عقد
دڅن ميليك يځ سمفرن. درايت تيدق صج جوال سببوات بارغ يځ
بلوم دقبض (يځ بلوم دتريما اتو بلوم اد دالم تاڅڻ) کران بلوم
سمفرن ميليك.

فرکټان قبض ايت اصل معنان فکځ مقصودن دسيني سوده
دتريما، دفکځ دان دامبيل اليه.

دمکين جوا تيدق صج جوال فُضُولِي^(۱) يايت جوالن بارغ اورغ
يځ فنجوال ايت بوکن وکیل دان بوکن ولي کفد توان بارغ کران

(۱) فرکټان «فُضُولِي» ايت لجهن درله فرکټان «فُضُولِي» معنان له. بيلا دسبو فُضُولِي معنان «اورليځ مليهي اتو
مد ملوي» کمدن دلجه «ي نسه» دسبو «فُضُولِي» معنان جنيس يځ سوک مليهي اتو ملغوي. مقصودن دسيني
اورليځ بوکن سبالي توان فون اتو سبالي وکیل اتو سبالي قُولِي (فُضُولِي کاتق ۲) منجوال حق اورغ لاښ.

بوکن میلیکر سکالیفون دلولسکن اوله توانر. این فنداقت قول جدید^(۱)

تتافی منوروت قول قدیم جوال فضولی ایت ترهنتی اتس کریضان توان یخ امفون بارغ، جیک ای ملولسکن لولسله (صح)، دان جیک ای تیدق ملولسکن تیدقله صح. دندغ دری سکی دلیل فنداقت این لبه قوات.

جیک سنورغ منجوال هرت مورث سفرت بغان دسغان ماسیه هیدوف تیب۲ پات سوده ماتی نسچای صح جوالن ایت. (ج) بهوا فنجوال دان فمبلی متهوی اکن عین بارغ دان عین هرک فد جوالبلی یخ معین (یغبرلاکو دهدافن مات کدوان)، اتو متهوی اکن قدرن دان صیفتن فد جوالبلی یخ دفسن.

جیک فنجوال برکات: سای جوال کفد اندا ساله سبواه درفد دوا بوکو این دغن هرک سکودی کاین نسچای تیاد صح کران تیاد دکتهوی اکن عینن یغمان ساتو.

دمکین جوا تیاد صح جیک برکات فمبلی: سای بلی بوکو اندا این دغن ساله ساتو درفد دوا کودی کاین این، کران تیدق دکتهوی اکن عینن (عین هرک).

صح جوالن ساتو کنتخ کندوم دان ساومفمان یغترکندوغ دالم ساتو لوئمکوق، کران کدوا۲ یغبرعقد متهوی قدر بندا یغدجوال ایت.

صح دجوال ساتو تیمبون کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنن دغن هرک لیم رنمکیت تیف۲ سکنتخ اتو جوال تانه یغتیاد دکتهویکن براف کاکي فرسکی دغن هرک لیم رنمکیت تیف۲ سکاکی فرسکی.

تتافی جیک فنجوال برکات: سای جوال کفد اندا ساتو لوئمکوق کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنن دغن هرک لیم زاتوس رنمکیت

(۱) قول جدید (یغهارو) پایت لئوی امام شافعی سلسل برلینده دری بشفاد کهر دان قول قدیم (یغلاهی) پایه لهران ماس دشفاد.

فد تيف ۲ ساتو کنتخ ليم رښکيت، ستله دسوکت چيک بتول اد سراتوس کنتخ صخله جوالن ايت، دان چيک تيدق سمفي سراتوس کنتخ نسچاي تيدق صح.

دمکيتله دقياسکن فد مثال ۲ يغلأين، چيک دافت دکتھويکن عينش جوالن ايت صح. دان چيک تيدق دافت دکتھوي تباداله صح. ايتوله سببش تيدق صح منجوال بارښيغ غائب يعني تباد دليهت اوله فنجوال دان فمبلي اتو سالة سئورغ درفد کدواښ سکاليفون کدواښ براد دتمفت برعقد.

چارا ۲ مليهت

(ا) ممادا مليهت بارغ دان هرکاښ دښن فاکي لوښکوق، سکاليفون تيدق دکتھوي اکن بيلانښن اتو سوکائښ چوکف فاکي چوښق سهاج، سمرت کات فنجوال: ساي جوال کفد اندا سلوښکوق برس اين دښن هرک بکين ۲. جواب فمبلي: ساي بلي. صح جوالن ايت تتافي مکروه کران ترکادغ ممابوا کفد مپسل. سباليقښ کالو سکولوغ کاین اتو ساومفماښ يفتياد دکتھويکن براف هيل، صح جوالن دښن تياد مکروه، کران بارغ ۲ فاکي لوښکوق ايت برتينديه انتارا ساتو دښن يغلأين برسلاهن فاکي هيل تيدق برتينديه.

(ب) ممادا دليهت سسوات بارغ دهولو درفد عقد فد بارغ يڅ بياسښ تيدق براوبه سهڅک سمفي وقت برعقد.

(ت) ممادا دليهت ستغه اتو سبهاکين سهاج درفد بارغ ايت چيک مننجوق کفد يڅ باقيش سام ماچم يڅ دليهت. اومقام سلوښکوق برس اتو سلوښکوق کاچڅ دانسباکيش درفد بندا ۲ يڅ بياسښ تيدق برلأينښ سوکو ۲ښ. کران بارغ ساومقام ايت بياسښ سام لاهيرښ دان باطينښ، تتافي چيک لمفق لاهيرښ تيدق سام دښن باطينښ فمبلي بوله خيار (انتارا جادي دان تا جادي بلي).

اد فون چيک لوښکوق ايت بواه تميکاي اتو دليما اتو مڅکا اتو سباکيش تيدق ممادا دليهت سبهاکين سهاج مالهن کناله دليهت ساتو فرساتون.

تنتغ ملیهت سسوات بارغ ایت دامبیل کیرا اف یغ مناسبه دان
 یغ فاتوت دلیهت فد عاده بیاس، اومقام ممبلی رومه دلیهت بائونن،
 اتغ، سطح، دیندیغن، فاریتش دان لاین ۲، دان ممبلی کبون دلیهت
 فوکو ۲، فاگرث دان فاریت ۲. دان ممبلی کاین دلیهت دغن دبوک
 لیفاتنش دان دوا موکاژ جیک سبله لوار لاین دان سبله دالم لاین.
 دان ممبلی کتاب اتو مصحف دلیهت سموا قرطس ۲.

رَبَا دَان حَكَمْ

82. ربا ایت فد لغه معنای برتبه، دان فد شرع معنای: بر عقد
 منوکر ساتو بارغ دغن بارغ لاین یغ تا سام بابق دالم فنداغن شرع
 اتودتغکو هکن تریمان کدوا ۲ اتو ساله ساتو درفد کدوا بارغ ایت.

یقدمقصودکن دغن بارغ دالم باب ربا این ایاله امس، فیرق دان
 مکان، یغلاءین درفداش سفرت تمباک، کاین، تیمه، کته دان لاین ۲
 تیدق ترماسوق دالم کمفولن بارغ ربا. بارغ ربا ایت دالم بهاس
 عرب دسبوت "رَبَوِي".

تیدق صح جوال امس دغن امس اتو فیرق دغن فیرق، اتو کندوم
 دغن کندوم ملینکن هندقله اد فداش تیک شرط^(۱)

فرتام: ماهو سام بابق اتو سام برت بارغ یغ دجوال دغن بارغ
 یغ جادی هرکاژ. مک جیک تیدق سام بابق سفرت برکات فنجوال:
 ساي جوال امس ساي یغ سبرت ساتو کریم این کفد اندا دغن
 سبرت ساتو کریم ستغه امس اندا دان دتریما اوله فمبلی، نسچای
 تیدق صح عقد این دان جادی ربا، این دنماکن رَبَا الْفَضْلِ

(۱) کران سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وَلَا تَبْيعُوا الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا التَّوْبَقَ وَالْزُبَيْدَ وَلَا الْبُرَّ وَالْحَبَّ وَلَا الشَّعِيرَ وَالشَّعِيرَ وَلَا التَّمْرَ وَالزَّيْتُونَ وَلَا الْبُنْجَ وَالْبُنْجَ إِلَّا سَوَاءً يَسَوَاءُ عَيْنًا يَتَمَنَّ بِنَدَا يَسْتَدِيرُ كَيْلًا مَخْلُفَةً هَيْدِ الْأَصْلَافُ فَبَيْعُوا عِلْفَ شَيْئٍ إِلَّا كَانَ بِنَدَا يَدِيرُ».

مقصود: جائن گامو جوال امس دغن امس، اتو فیرق دغن فیرق اتو کندوم دغن کندوم اتو شمیر دغن شمیر
 (سجینس کندوم) اتو کروما دغن کروما اتو کارم دغن کارم، ملینکن ماهو سام بابق گادانن تونی دان اد قبض.
 مک جیک برلا، بن جنس جواللم ایکوت سوک هانی کام اصلکن اد قبض.

(برلبیهن). ترماسوق دالم ربا این: مبري فينجم دغن اد فائده التوق
فیوتغ^(۱)

كدوا: ماهو اد قبض (تریمان اتو امبیل الیه) انتارا كدواڻ
یأیت فنجوال مپره بارغ دان فمبلي مپره هرک دان كدواڻ منریما
ماس ایت جوک (سبلوم منیغکلکن تمفت ایت). سکیراڻ تیدق اد
قبض ماس ایت، سفرت دکتاڻ: ساي جوال امس ساي یغ سبرت
ساتو کریم این کفد اندا دغن امس اندا سبرت ساتو کریم دان
دتریما اوله فمبلي تتافي تیدق اد قبض ایت جم جوک اتو لیوات
قبض انتارا كدواڻ اتو سالة سئورغ درفد كدواڻ نسچاي تیدق
صح جوالن ایت دان جادي ربا. این دنماکن ربا الید (ربا تاغن)
کران تاغن تا چمفور دنماکن ربا تاغن.

کتیک: ماهو توني یعنی تیدق بوله دتغکوهکن سالة ساتو درفد
بارغ ایت سفرت دکتاڻ: ساي جوال کفد اندا امس ساي یغ سبرت
ساتو کریم این دغن ساتو کریم امس اندا دتغکوهکن لیم مینیت
کمدین. جواب فمبلي: ساي تریما، نسچاي تیدق صح جوالن ایت
دان جادي ربا. این دنماکن 'رَبَا النِّسَاءِ' (ربا تیمفوه).

ربا (معملکن ربا) ایت حرام^(۲) ترماسوق دالم کمفولن دوسا
بسر، تتافي مقصودن دسینی ربا الفضل یأیت جوال دغن هرک یغلبه
اتو بری فینجم دغن. اد بوئا. اد فون ربا الید دان ربا النساء ترماسوق
دالم گولغن دوسا کچیل. بجیرمی جزء 3 موک 14.
درفد کپتان یغ ترسبوت پتاله جیک جوالن بارغ ۲ ایت درفد ساتو
جنیس سفرت امس دغن امس اتو فیرق دغن فیرق اتو گندوم دغن
گندوم دشرطکن ماهو اد تیک فرکارا بهارو صح دان تیدق جادي
ربا سام بابق اتو سام برت. اد قبض دان توني تیدق برتغکوه.

(۱) کران ددالم حدیث اد بیتاکن: "قُلْ تَرْمِيزُ جَزَاءُ تَقْلًا كَهُوَ رَبَّ". مقصودن: تبیل ۲ هونغ یغ مساوا اتو یغ منارین
فائده مله ایت ایهال ربا.

(۲) کران سیدا بی صلی الله علیه وسلم: "لَنْ يَكُنَ الْإِنْسَانُ مَالِيًّا وَلَا رِبَا وَلَا مَوْتَلًا وَلَا شَهِيدًا وَلَا كَاتِبًا". ارنین: دلعتکر الله
اورغین ماکن ربا. اورغین مواکیلکندی. اورغین مبلسبکن دان حرد تولبس.

جيك برلاءينن جنيس تتافي برسمآن علة، سڤرت جوال امس دښن
 فيرق اتو برس دښن ڪندوم، دشرطڪن ماهو اد دوا فرڪارا سهاج
 بهارو صڄ دان تيدق جادي ربا (ماهو اد قبض دان توني) تيدق مغاف
 اد برلبه ۲هن سڤرت جوال ساتو ڪريم امس دښن ليم راتوس ڪريم
 فيرق اتو ساتو ڪيلو ڪريم ڪندوم دښن ساتو ڪيلو ڪريم سته برس.
 ادفون جيك برلاءينن جنيس دان برلاءينن علة سڤرت واغ رڻمڪيت
 دښن برس اتو داڪيڻ اتو سباڪيڻ تياڊاله دشرطڪن اف ۲، بوله
 برلبه، بوله برتڻڪوه دان سباڪيڻ.

فرڪٽآن علة ايت معنائ سبب. دسيني سبب ايت دوا، فرتام امس
 دان فيرق، ڪدوا مڪانن سڤرت ڪندوم، ڪروما دان لاءين ۲.

مڪ امس دښن امس	-	ساتو جنيس.
فيرق دښن فيرق	-	ساتو جنيس.
امس دښن فيرق	-	لاءين جنيس ساتو علة.
برس دښن برس	-	ساتو جنيس.
برس دښن ڪندوم	-	لاءين جنيس ساتو علة.
امس دښن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.
فيرق دښن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.

درفد ڪپٽآن يفترسبوت پتاله بهوا جوالبلي يڄاد ربا ايت ايال
 جوال بارغ دښن بارغ يعني برتو ڪر ۲ بارغ، حال سماچم اين جارغ
 دان سڊيڪيت برلاڪوڻ دڊالم نڪري اين. يڄ بايق برلاڪو ايال
 بلي بارغ دښن واغ، جادي ربا يڄبرلاڪو دالم نڪري اين ايال فينجم
 واغ باير لبه.

ترسبوت دالم مطلع البدرين داخير باب ربا (دساليڻ درفد
 ڪتاب لاءين) دمڪين ”برڪات شيخ ابن زياد: تياڊ تر تولق (تيدق
 لفس) دوس ممبري ربا تتڪل برهوٽڄ ڪران ضرورة (ترفقسا) سڪيرا ۲
 جڪالو تياڊ ممبري ربا (ڪالو تا سڄڪوف باير لبه) تياڊ دفراوٽڄڪندي
 (تا بري فينجم) ڪران اد باڪيڻ (اورڻيڄ هندق ممينجم) جالن فد
 ممبري يڄ لبه ايت دښن جالن نذر اتو دفرميلقڪي اڪندي. (دښن
 هيبه اتو هديه)، استميو فول (تراوٽام) جيك ڪيت ڪات نذر ايت

تيدق برحاجة كغد قبول فد لفظ اتس يځ معتمد (نذر ايت تيدق بر كهندق كغد ايجاب قبول دسيسې قول يځ معتمد). مقصودن جيڪ دبړي بايران يځ لږ ايت سچارا نذر لفسله دوساڻ کران ضرورة (ترفقسا). لږ جلس لاگي مقصودن دمکين:-

اورثيځ بر هوتڅ سچارا رږا تيدق لفس درفد دوسا رږا سکاليفون کران ضرورة (ترفقسا) اومقام جيڪ تياډ باير لږ سوده تنتو تا دافت فينجم، فد حال اي سائت فرلوکن واځ، جادي باگي مځيلقکن اتو هندق بر لفس درفد رږا ايت اد ساتو جالن يايت بيانر يځلږ ايت دبړي دځن سچارا نذر اتو هيږه اتو هډيه (سفرت دکتان دوا فوله رځمکيت يځلږه اين نذر ساي کغد اندا) اتو اي تيدق سبوت چوما نية سهاج دالم هاتي بکيتو کران دسيسې قول يځ معتمد بهوا نذر ايت تيدق بر كهندق کغد ايجاب دان قبول افتهلاگي هيږه اتو هډيه، کتيک ايت لفسله دوساڻ کران ضرورة.

ستغه درفد جوالن يځ دلارغ اوله شرع اياله جوالن دځن باير چغکرام لږ دهولو کمدين جيک فمبلي برستوجو جاديله جوالن دان جيک تياډ واځ چغکرام لسف، کران ماکن هرت اورغ دځن تياډ بالسنځ.

تياډ صځ جوال دځن شرط جوال بارغ حق فمبلي کغد فنجوال اتو کغد اورغ لاءين سفرت کتان ”ساي جوال کغد اندا کريتا اين دځن شرط اندا جوال تانه اندا کغد ساي اتو کغد سفلان“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دځن دمکين نسچاي تيدق صځ.

تياډ صځ جوال بناتڅ دان انقن يځ ددالم فروت دمکين جوا تيدق صځ جوال ايښو سهاج اتو انقن سهاج. تتافي صځ جوال بناتڅ يځ بولتيځ ترماصوله انقن سکالي دالم جوالن.

حرام احتکار بارغ مکانن اساسي، يايت بلي بارغ ايت موسيم موره دسيمفن دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک يځ مهل کتيک اورغ سائت برحاجت کفدان.

حرام جوال بارغ يځ فرلو يځدباوا اوله اورغ کمفوځ کبندر دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک بياس سکالي کوس (جوال تولق)

بیا ۲ فنیاک دبندر برکات کفد مریکثیت تیغکلکن کفد ساي ننتي
ساي جوالکن سديکيت ۲ دثن هرک یغ مهل، یغ حرام ایت اتس اورغ
بندر تیدق اتس اورغ کمفوغ تتافي جوالن ایت صح.

حرام منجوال کروما اتو ائگور کفد اورغ ممبوات ارق جیک
دکتهوي اتو دسغک اي ممبوات ارق درفدان تتافي کالو شک ۲ اتو
داق ۲ سهاج اي ممبوات ارق درفدان حکومث مکروه.

حرام ممبلي اتس بلین یعنی ممبلي بارئیخ تله دبلي اورغ یغ ماسیه
دالم خیار دثن تیاد ایذین فمبلي یغفرتام دان دثن دبطلکن بلین
یغفرتام ایت دثن تجوان برکهندقکن هرک لبه مهل.

صح جوال دثن شرط خیار بکیمان اکنداتغ اتو دثن شرط بارغ
ایت تیدق اد یغ چاچت اتو بوسوق، اتو دثن شرط دفتیقکن (فد
بواه ۲ کایو) درفد فوکو ۲۰. دان صح جوال دثن شرط اد سقسي وقت
برعقد کران تاکوت برلاکو کاینکاران.

خیار دان حکم

83. فرکتان خیار ایت معنائ بوله فیلیه انتارا جادي اتو تا جادي
بلي، اتو بوله دتاریق بالیق (بوله قنسیل).

خیار ایت اد تیک ماچم (۱) خیار مجلس (ب) خیار شرط (ت)
خیار عیب (چاچت).

فیلق فنجوال دان فیلق فمبلي دلولسکن بوله خیار مجلس (تمفت
عقد) سلاکي کدوان براد دالم تمفت عقد، سام اد هندق دتروسکن
(دلایمکن) جوالبلي ایت اتو هندق دقنسیل. جیک کدوان تله میلیه
لازم (جادي بلي) کوکورله حق خیار درفد کدوان دان جیک ساله
سئورغ میلیه لازم کوکورله حق دان تیغکل حق تولن.

دمکین جوا کوکور حق خیار کدوان دثن برفیسه (برچرای بدان)
کدوان ۲۰ اتو ساله سئورغ درفد کدوان دري تمفت عقد فد عرف
سکالیفون ترلوف اتو تیدق تاهوکن حکم.

جیک عقد ایت دالم رومه بسر افبیل برفینده کلائین اتو بیلیق
لائین ایت برفیسله نما. دان جیک دالم رومه یغ کچیل اتو دالم

فراهو افبيل كلوار درفدان ايت بر فيسه نماڻ، دان جيڪ دتغه لافخ
اتو دالم گداي افبيل بر فاليخ ساله سئورغ درفدان بر جالن سديكيت
كيرا ۲۱ تيڪ هستا ايت بر فيسهله نماڻ، تتافي جيڪ كدواڻ ديم دالم
تمفت عقد ايت اتو كدواڻ بر جالن برسام ۲ كبراف تمفت لاءين
سكاليغون لبه درفد ماس تيڪ هاري ماسيه ككل خيار كدواڻ كران
تيدق بر چراي بدان كدواڻ.

هاروس باكي فنجوال دان فمبلي اتو ساله سئورغ منشرطكن
خيار دالم ماس يغترنتو جائن لبه درفد تيڪ هاري دري وقت
دشرطكن، جادي دالم تيمفوه ايت كدواڻ بوله فيليه بلي تروس
اتو قنسيل، شرطن بارغ ايت تيدق بناس دالم ماس ايت سكي راڻ
بارغ ايت جنيس يڄ بوله روسق باطلله عقد جوالبلي ايت. ملينكن
جوالن بارغ جنيس ربا، جوالن يڄ ممباوا كغد مردهيك (سفرت انق
مبلي بفان يڄ سهيا) دان جوالن سلم (جوالن چارا فسانن) تيدق له
هاروس دشرطكن خيار.

مك بارغ جوالن اتو منفعتن دالم ماس خيار شرط ايت دميليكن
اوله سياف يڄ ملتق شرط سام اد فنجوال اتو فمبلي، تتافي جيڪ
كدواڻ سكالې ممبوات شرط مك كادان بارغ ايت موقوف
(تركننوڄ اتو ترهنتي) تيدق دميليكي اوله سياف ۲، ۱، افبيل سمفرن
جوالن پتاله بارغ ايت ميليڪ فمبلي دري سچق مولا عقد لاكي، دان
جيڪ تيدق سمفرن (دقنسيل) بارغ ايت ميليڪ فنجوال.

حاصيله قنسيل جوال دالم ماس خيار ايت دغن كتان: ساي
قنسيلكن جوالن اين. دان تتف جادي جوال دغن كتان: ساي لولسكن
جوالن اين اتو ساي تروسكن دي اتو ساي لازمكندي.

حاصيله جوڪ قنسيل دغن فربواتن سفرت دستوبهي (فد سهيا
فرمفوان) اتو دمردهيكاكن اتو دجوال اتو دسيواكن اتو دكهوينكن
اتو دوقفكن اوله فنجوال دان تتف جادي بلي جيڪ فربواتن ۲ ايت
دلاكوكن اوله فمبلي.

سكي راڻ دالم ماس خيار بارغ جوالن ايت دفاميركن انتوق
جوالن دغن اد ايدن كدواڻ نسچاي تيدق دكتاكن قنسيل درفد
فنجوال دان تيدق دكتاكن تتف جادي بلي درفد فمبلي.

هاروس باکي فمبلي خیار دڻن سبب پات اد عیب (کچاچتن) یغ
اد لبه دهولو فد بارغ جوالن دڻن تیاد دکتھوین، دمکین جوا
فنجوال هاروس خیار جیک پات اد چاچت یغاد لبه دهولو فد هرک
یغتیاد دکتھوي.

چاچت فد سهیا یایت سفرت یغتلہ دفوتغ بواه کمالوانن اتو برزنا
اتو منچوري اتو فلاري اتو کنچیغ دتمفت تیدور اتو مولوت بوسوق
اتو کتیاق بوسوق. دان چاچت فد بناتغ سفرت منندغ، مڱیکیت،
کاسر برجالن سکیرا ۲ دتا کوتي جاتوه سیاف ۲ یغ منوڱکڱن اتو
ماکن سدیکیٹ.

چاچت فد رومه سفرت رومه ایت جادي تمفت عسکر برهنتي اتو
دسبلهڻ اد توکڱ دوبي مباسوه کاین بیسیغ دڻن همفسن اتو اد جین
یغ مڱاچو دان سباکڻ. دمکین جوا تیغ ۲ فرکارا یغ مڱورڱن
ذاتن اتو هرکان کورغ یغ مروسقن تجوان یغ سبئر دبلي بارغ
ایت.

چاچت یغبرلاکو سلفس قبض تیدقلہ هاروس فمبلي هندق خیار
لاکي.

بیلا ددافاتي اد چاچت فد بارغ جوالن اتو فد هرک، بولیله
ساله سئورغ درفد کدوا فیهق ایت مولکڱن بالیق کفد تولنڻ
دڻن قدر یغ سکرا فد عاده، تیدق مڱاف ترلیوات سدیکیٹ کران
سمبھیغ اتو کران ماکن یغ سوده ماسوق وقتوڻ، دمکین جوا قضاء
حاجه هڱک سلسي دان جیک هاري مالم بولیله توڱکو هڱک صبح
(فاکي).

جیک فنجوال ایت براد دالم نکري هندقلہ دکمبالیکن بارغ ایت
کفدان اتو کفد وکیلن اتو کفد اورڱیغ بروکیل کفد دي اتو کفد
ولین سفرت باف اتو داتوئن اتو کفد وارڱن اتو دسرهنن کمحکه،
دان جیک فنجوال ایت غائب (تیدق اد دالم نکري) دان وکیلن فون
تیدق اد هندقلہ درجوعکن کفد محکه.

سلاين درفد ایت واجب اتس فمبلي منچاري اورڱیغ مڱیسین
فسخ اتو قنسیل ایت ماس دالم فرجلانن منوجو کتمفت فنجوال اتو
کمحکه.

دشرطکن لاکي جاڻن دکوناکن بارغ. جوالن ایت ستله دکتهوي اد
چاچتن سکیران فمبلي مپوروه سهیا یغدبلیش یغ چاچت ایت دڻن
کټان امبیلکن اکو ایر مینوم اتو اونجوکن اکو کاین ایت اتو فرکي
کونچي فینتو ایت اتو اټکت فلانا یقاد دأټس بلاکغ کودا ایت
نسچاي تیاد بوله دکمبالیکن لاکي دڻن چارا برکرس.

سکیران تیدق دافت دکتهوي چاچت یغ لام ملینکن دڻن دچاچتکن
فول سمرت دتبوق تلور بوروغ کسواري اتو بواه تمیکاي یغ براولت
ددامن اتو سباکیش بهارو دکتهوي اد چاچت لام. نسچاي هاروس
دکمبالیکن دڻن چاچت ایت دڻن تیدق واجب ممایر کنتي چاچت یغ
بهارو ایت کران دغذورکن دالم فرکارا سچام این.

جیک برلاکو فرتلیشکاهن انتارا فنجوال دان فمبلي تنتغ چاچت لام
دان چاچت بهارو، فنجوال مټاکن چاچت بهارو نسچاي دبنرکندی
دڻن برسومغه دان سومغه ایت مټیکوت جوابن. مثالن: برکات
فمبلي ”ساي فولگکن بالیق بارغ این دڻن سبب اد چاچت لام“
جواب فنجوال: ”دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“ . مک سومغه فون مټیکوت جوابن ایت دڻن
برکات: ”والله، دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“

جیک اي منجواب: ”ساي تیدق مستي منریما چاکفن ایت“ . مک
سومغه فون مټیکوت جوابن ایت. (والله ساي تیدق مستي منریما
چاکفن ایت).

جیک اي منجواب ”ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت
این سومغه“ والله ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت این.

اتو دجوابن: ”ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا درفد
چاچت“ . سومغه ”والله ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا
درفد چاچت“.

حکوم این فد چاچت یخ تیاد ترغ لام اتو بهارو یعنی بوله جادي سوده لام اتو بوله جادي چاچت بهارو.
 اد فون جيك پات چاچت ایت بهارو سفرت لوك یخ ماسیه باسه
 لاكي فد حال جوالن دان قبض سوده برلاكو سبولن اتو دوا بولن لالو
 مك حكومث دبئرکن چاكف فنجوال دثن تیدق فایه برسومفه.
 سبالیقش جيك چاچت ایت تیدق مناسبه بهارو جادي مالهن سوده لام
 اومقام لوك یخ سوده بایك فد حال جوالن دان قبض بهارو برلاكو
 نسچاي دبئرکن چاكف قمبلي دان تیدق فایه سومفه.

فرايغاتن: ستغه درفد فربواتن یخ مبولهکن قمبلي خیار چاچت
 یأیت فربواتن تَصْرِیة. معنات ممبیرکن تیتیق لمبو بهقق تیدق
 دفره سوسوئ سفاي دسغك لمبو ایت بایق سوسو، فربواتن ایت
 حرام دان فیهق قمبلي بوله خیار دثن ممولغکن بالیق کفد فنجوال
 دثن سگرا، جيك سوده دفره سوسوئ واجب اي مشکنتي دثن سگنتخ
 کروما، دمکین جوا جوالن تانه یغاد فاریت ددالمش دتاهن اتو دامغ
 کتیک ملاکوکن جوالن دلفسکن ایرث دثن تجوان سفاي دسغك
 فاریت ایت بایق ایر. فربواتن ایت حرام جوک سام ماچم
 مقهیتمکن رمبوت سهیا دثن داي اتو دکریتیغکن سفاي دسغك مودا
 اتو دسغك قوات بکرج. سموا فربواتن ۲ ایت مبولیهکن خیار دان
 قنسیل دثن سگرا.

تتافي ددالم مسئله مرچیقکن باجو سهیا دثن داوت هیتم سفاي
 دسغك فندي منولیس، تیاد حق باكي قمبلي خیار کران چوايئ تیدق
 منچوب لبه دهولو. دمکین جوا مبولي کاچ دثن هرک فرمات تیدق
 بوله خیار کران کچوايئش سنديري ایتفون کالو کاچ ایت اد هرک.
 سکیرا تیدق اد هرک لغسوغ نسچاي جوالن ایت تیدق صح.

بارغ جوالن سبلوم قبض

کدودقکن بارغ جوالن سبلوم دتريما (قبض) اوله قمبلي اداله
 دالم تغکوئن دان اکوان فنجوال، سکالیفون قمبلي برکات تا افله
 بارغ ایت لفس درفد تغکوئن اندا تیاد ترلفس جوک. یقدمکین
 نرقنسیله جوالبلي ایت دثن بناسش اتو دبناسکن اوله فنجوال.

فيهق فمبلي بوله خيار جيڪ اد چاچت دالم ماس ايت اتو
دچاچتڪن اوله فنجوال اتو اوله اورغ لاءين، ڪتيڪ ايت ترقنسيلله
جوالبليش.

سام جوڪ حڪومث سڌرت چينچين جاتوه ڪدالم سوڻي اتو ڪدالم
لاءوت يڄ تا دافت هندق دامبيل لاڪي دان سڌرت بوروغ ليار ترلفس
دري تاڻن اتو دري سڄڪر تتافي سڪيران بوله دافت باليق تباداله
دلؤلسڪن قنسيل.

سباليقث جيڪ فمبلي ايت سنديري يڄ مبناسڪن بارغ جوالن
دڻن تباد سبئر نسچاي دحڪومڪن اي تله قبض، دان جيڪ دڻن سبئر
سڌرت مبناسڪن بناتڄ ميرغ اتو سهيا مرته اتو سهيا ايت دبوات
منبوس فربونهن اتو فمبلي ايت راج يڄ مرينته تباد دحڪومڪن اي تله
قبض.

سلاڪي بارغ ايت بلوم دقبض فنجوال تباد بوله هندق
مفرباڪيڪن ۲ سڌرت جوال، هيبه، صدقه، دسيواڪن دان لاءين ۲.

بڪيمان تله دپتاڪن بهوا قبض ايت تريما سراهن دان امبيل اليه
بارغئيج دبلي. مڪ فد بارغئيج بوله برگرق دان دائمكت حاصيلله قبض
ايت دڻن فنجوال مفهولورڪن بارغ ايت ڪفد فمبلي دان دامبيل دان
دسمبوت اوله فمبلي اتو دفڪڄش.

فد بارغئيج تباد بوله دفينده سڌرت تانه، رومه، فوهن ڪايو دان
لاءين ۲ بندا يڄ برت ممدائي دڻن فنجوال مپرهڪن ڪفد فمبلي دڻن
لفظ يڄ مننجوڪن سوروه قبض سڌرت ڪتاڻ سڪارغ ساي
ڪوسوڻمڪنله تانه اتو رومه اين انتوق اندا سرت سرهڪن انق ڪونچي
دان فيهق فمبلي ماسوڪن بارغ ۲ جيڪ اد اتو مغاليه اف يڄ
فاتوت داليه، تباد مغاف اد تيغڪل سديڪيت ۲ بارغ ڪفوڀان فنجوال
ڪران ڪادان سماچم ايت دمعاڪن.

جوال توليه، اشراك، مرائبه دان معاظه

85. دالم باب جوالبلي بايق جوڪ مساله برلاڪو مفيكوت
ڪادان سڌرت جوال توليه، اشراك، مرائبه دان معاظه.

فرکتان تَوَلِيَه ایت معناه بري کواس اتو لنتیق، مقصودن دسیني منجوال عقد بلي یغته دلاکوکن سمرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین یغته مغهوي اکن هرک بارغ ایت: ”وَلَيْتُكَ هَذَا الْعَقْدَ“. ارتیش: ساي بري کواس کفد اندا اف یغ ساي بلي این. جواب اورغ ایت: ساي تریما، حکومش اي جوال بارغ ایت کفدان دغن هرک یغدبلیش ایت سکالیفون تیاد دسبوتکن هرکاڭ حکومش صح جوالن ایت.

فرکتان اِشْرَاك ایت معناه سکوتوکن. مقصودن دسیني فمبلي میغوتوکن اورغ لاین فد بلین ایت دالم عقد سمرت کتان: ”اَشْرَكَتُكَ فِي هَذَا الْعَقْدِ بِالنِّصْفِ“. ارتیش: ساي سکوتوکن اندا دالم عقد این دغن سفاروه. جواب اورغ ایت ساي تریما، معناه دي جوال سفاروه بارغ ایت جادي ساهم. جیک اي تیاد سبوت سفاروه صح جوک حکومش جادي ستغه سئورغ.

فرکتان مُرَابَحَه معناه سام ۲ دافت اونتوغ. مقصودن دسیني جوال بارغ یغته دبلي دغن کاونتوئش سکالي سمرت کتان کفد سئورغ لاین. ”يُعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَرَبِحَ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا بکیما ساي بلي سرت اونتوغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جواب اورغ ایت ساي تریما، صحله جوالن ایت.

فرکتان مُحَاطَه ایت معناه کورغ اتو سوسوت. مقصودن دسیني منجوال بارغیغ دبلي دغن کروکین سکالي سمرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”يُعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَحَطَّ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا اف یغ ساي تله دبلي دغن کورغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جوابش: ساي تریما، صحله جوالن ایت.

ساتو مساله یأیت جیک برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”ساي جوال کفد اندا بارغ این بکیما ساي بلي“ معناه ترماسوقله هرکاڭ سهاج.

ساتو مسأله لاکي یايت جيڪ اي برکات: "ساي جوال کفد اندا بارغ اين دثن اف يڄ کنا اتس ساي" معنائ ماسوقله هرکاڻ دان سگل بلنجا کلولاڻ سفر ت اوفه سوکت. دلال. فنجاڪ. اوفه ائمکت. اوفه ختن (فد سهيا). بلنجا اوبت جيڪ دبلي کاڊاڻ ساکيت. بلنجا ماکن دان بلنجا چلوف (جيڪ بارغ ايت کائين). بلنجا ۲ يقرسبوت منمفاتي فائده يڄ دامبيل درفد بارغ جوالن. تيدق ترماسوق جيڪ ستهه ۲ فرکارا ايت دکرچاکن سنديري. اتو اورغ لاءين سچارا سوکريلا کران تيدق کنا اتس اف ۲. مک جوال سماچم اين هندقله فنجوال دان فمبلي مغهوي هرکاڻ فد مسأله يقرتام دان مغهوي براف بلنجا يڄ کنا ايت فد مسأله يگدوا. جيڪ تيدق دکتھوي تيدق صح.

جوال اصول دان بواه

۸۰. بارمسياف منجوال تانه دثن اطلاق (تياد سبوت اف ۲ يڄاد داتس) ترماسوقله اف يڄاد داتس سفر ت بائونن، تلاک، فوکوء ۲ يڄ هيڊوف هڪک کاکر اومبيش دان فوهن ۲ تنامن سليشن، کچوالي بواه ۲ هن يڄ پات سوده توا کتيڪ عقد جوالبلي یايت جادي حق باگي فنجوال (توان تانه) ملينکن جيڪ دشرطکن بواه ۲ هن ايت ترماسوق دالم جوالن کتيڪ ايت جاديله اي حق فمبلي.

بيلا تياد دشرطکن هندقله فنجوال (توان تانه) ايت ممتيق اتو موتغ بواه ۲ ايت دثن سگرا کران مشيلقکن درفد ککليروان.

بارمسياف منجوال دوسون ترماسوقله تانهن، سگل فوکوء ۲ يڄاد داتس دان سگل بائونن يڄاد دالم دوسون ايت.

بارمسياف منجوال بناتغ سفر ت کودا ترماسوقله بسي ۲ تافقش تتافي تيدق ترماسوق فلانا يڄاد داتس بلاقش دان ککقش.

بارمسياف منجوال سهيا تيدق ترماسوق انتيغ ۲ يڄاد فد تليشان، چينچين دان کاسوتش.

هاروس دجوال بواه، کایو دان فرهومان یث پات سوده توا ایسیث
(سوده ماکر)، سام اد دثن شرط دفتیق اتو دکرت اتو دچابوت اتو
تیدق شرط اف ۲. اد فون منجوال بواه یث بلوم توا جیک تیدق
ترماسوق دثن فوکوء ۲۰ ثیاداله صح ملینکن دثن شرط دکرت (دتبغ)
کتیک ایت جوک، تتافی جیک بواه دثن فوکوء ۲۰ ث ساتو هرک
هاروس دجوال دثن تیاد شرط کرت.

فرسلیسیهن انتارا یغبر عقد

87. افبیل فنجوال دان فمبلی تله برستوجو اتس صحن سسوات
جوالن تیبا ۲ کدوا ۲۰ برسلیسیه تنتغ چاراث سمرت تنتغ قدر بارغ
ایت. تنتغ هرک دان تنتغ جنیس سمرت امس دان فیرق، اتو تنتغ
تیمفوهرن فد حال ماسیخ ۲ تیاد ممفو پای سقسی، اتو اد سقسی تتافی
سقسی ایت برچک، کتیک ایت هندقله کدوا برسومفه یث
منچنتومکن نفی دان اثبات.

مک فنجوال هندقله برسومفه دثن کتا: 'والله ساي تیاد جوال
کفد اندا دثن هرک لیم رثمکیت مالهن سوئگوهرن ساي تله جوال دثن
هرک انم رثمکیت اومفما.

فمبلی فول برسومفه دثن کتا 'والله ساي تیاد بلی دثن هرک
انم رثمکیت مالهن سسوئگوهرن ساي بلی دثن هرک لیم رثمکیت.

فرکتان ۲ یغاد کاریس دباوهرن، یغفرتام ایت نفی (تیاد دجوال)
دان یغکدوا ایت اثبات (تله جوال) فد چاکف فنجوال.
دمکین جوا فد چاکف فمبلی یغفرتام ایت نفی (تیاد بلی) دان
یغکدوا ایت (اثبات) (ساي بلی).

افبیل کدوا تله برسومفه مک عقد جوالبلی ایت تیاد ترفسخ
(تیاد ترقسیل) کمدین جیک کدوا رضا اتس کاذاذ دمکین ککل
عقد جوالبلی. سکیرا ثیاد کریضان کدوا ۲۰ بوله قنسیل اتو ساله
سنورغ درفدان بوله قنسیل اتو دقنسیلکن اوله حاکم.

بیلا سوده قنسیل واجب اتس فمبلی مولغکن بالیق بارئیع دبلی
ایت برسرت دثن اف جوا تمباهن جیک اد، دان واجب اتس فنجوال
مولغکن بالیق هرکاڻ (لیم رئمکیت) جیک هرک ایت واغ برسرت
دثن اف جوا تمباهن جیک اد، فد بوکن واغ.

سبالیقن جیک بارغ اتو هرکاڻ ایت سوده تیدق اد لاکي اومقام
تله. دوقفکن اوله فمبلی اتو اوله فنجوال، اتو تله دجوالکن کفد
اورغ لاین کناله (مستی) دکمبالیکن کنتی بارئیع سؤومفماڻ (جیک
اد) اتو هرکاڻ ایکوت هرک ماس وقف اتو ماس جوال (جیک سوده
تیداد لاکي)، دان جیک سوده چاچت کناله تمبه براف کورغ درفد
هرکاڻ.

جکالو سئورغ مندعوا بهوا بارغ ایت جوال دان یغ سئورغ
لاکي مندعوا بارغ ایت هیبه، هندقله دسوروه برسومفه تیف ۲
درفد کدواڻ سومفه منافیکن دعوا تولن، سمرت برکات سالا
سئورغن: "سای جوال بارغ ایت کفد اندا دثن هرک سربو
رئمکیت". جواب یغ سئورغ لاکي: "بوکن جوال مالهن توان هیبهکن
سهاج کفد سای"، هندقله کدواڻ برسومفه دمکین: "والله بارغ
ایت سای تیدق هیبه کفد اندا دان برسومفه یغ سئورغ لاکي.
والله بارغ ایت اندا تیدق جوال کفد سای"، ستله دمکین سیاف
یغ مندعوا هیبه کناله ای مولغکن بالیق سربو رئمکیت.

جوال سلم

88. فرکتان سلم ایت اصل معنائ سره اتو تغکوه، مقصودن دسینی
یایت منجوال سسوات بارغ یغدصیفکن کفد تغکون سسئورغ
یعنی جوال سچارا فسانن فد ماس سکارغ اورغ سبوت اودر^(۱)

(۱) سندادان سلوم اجاع فرمان تومن: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُدِّمْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ". سورة
البقرة آیه 292. اوتین: "وامی اورغن برابان، افبیل برهونن انارا کامو دثن هونن یغدتغکوهکن فد سوات
ماس هندقله کامو بوات سورت هونن".

کات ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: آیه این تورون فد جوال سلم (ساوله ۲) جوال سلم ماچم بری فینچم دوات کفد
سئورغ دبایر دثن بارئیع دکهندکی.

روکن جوال سچارا فسانن این اداله لیم فرکارا:-

فرتام: مُسْلِم (فمسن). کدوا: مُسْلَمَ اِلَيْهِ (فتریمّا فسانن).
کتیک: مُسْلَمَ فِيهِ (بارئیع دفسن). کأمفت: رَأْسُ كَالٍ (مودل اتو
هرک). کلیم: صِيغَةُ (ایجاب دان قبول).

سکل شرط فد جوالبلی: دشرطکن جوک فد جوال سلم این ملینکن
شرط ملیهت تیدق دشرطکن فداڻ.

لفظ ایجابش سمرت: ”اَسْلَمْتُ اِلَيْكَ كَذَا فِي كَذَا“. ارتیش:
”ساي سرهکن کفد اندا سکین (دوءیت) انتوق بگین ۲“. جواب اوله
فنریمّا فسانن (قبول) ”قَبِلْتُ“. ارتیش: ”ساي تریمّا“.

اتو دڻن عبارة یغلاءین: ”ساي سرهکن کفد اندا واغ امفت فوله
رڻگیت این انتوق دافتکن ساي دوا هیلا کاین سترا سیام ورن
اوڻو“. جواب فنریمّا فسانن: ”ساي تریمّا“. دان ای فون قبض
امفت فوله رڻگیت ایت، لفس ایت بوله ای باوا بارغ ایت تروس اتو
برتڻکوه دڻن سوات ماس.

دشرطکن فد بارئیع دفسن ایت لیم شرط:

فرتام: بارغ ایت بوله دکتھوی دڻن صیفتش مڻیکوت کھندق
فمسن سکیرا ۲ تیدق دصیفتکن دڻن صیفة یغ جارغ ددافاتی سمرت
لوء، یغسر اتو جاریه دڻن ادیقش اتو دڻن انقش جیک دمکین
بیاد صح سلم.

کدوا: بارغ ایت بوکن درفد جنیس یغبرچمفور دڻن جنیس
یغلاءین سکیرا ۲ تیدق دافت دفیسهکن جیک هندق دکتھویکن
جز ۲، سمرت هریره، مَعْجُون دان لاءین ۲، جیک دمکین تیاد صح
سلم

کتیک: بارغ ایت بوکن درفد جنیس مکانن دماسق دڻن افي
اومقام داکیع جیک هندق دماکن کنا کولای، اتو دکوریغ اتو دفعڻگ
جیک دمکین تیدق صح سلم، کچوالی جیک بارغ ایت دباکر اتو
دفانسکن انتوق هندق ممبیداکن انتارا ساتو دڻن یغلاءین ایت تیدق

مغاف سڤرت دفانسكن سارغ لباه انتوق مغاسيڤكن مادو دڭن
ليلينش يڤدمكين ايت صح سلم.

كأمفت: بارغ ايت بوكن درفد بارغ يڤاد دهڤافن مات مالهن اي
هوٽع يعني تيدق اد دتمفت عقد چوما دصيفتكن سهاج دالم تڭكوٽن
فنريما فسانن، مك جيڪ دتنٽوكن كڤد فنريما فسانن سڤرت كٽاڻ:
”ساي فسن كڤد اندا كآين اين دڭن واغ دوا فوله رڭڭيت اين“
جوابڻ: ”ساي تريما“، تيدق له جادي سلم دان تيدق جادي جوالبلي
يڤدمكين عقد ايت تيدق صح.

كليم: بوكن بارغ ايت درفد تمفت يڭ تيدق ككل اڊاڻ سڤرت
سكجف اد دان سكجف فوتس. كالو فمسن بركات: ”ساي فسن
كڤد اندا دڭن سفوله رڭڭيت اين انتوق دافتكن ساي ليم كيلو
كورما كمفوڭ بدر“. جواب فنريما فسانن: ”ساي تريما“، نسچاي
تيدق صح كران كمفوڭ ايت سبواه كمفوڭ يڭ كچيل بوله جادي
فوتس اڊاڻ دڭن سبب بنچان.

اداله دٽكسكن لاكي يآيت فد بارمڭيخ دفسن ايت سلاءين درفد
جنيسڻ دان ماچمڻ:—

ڤرتام: هندقله دصيفتكن دڭن صيفه يڭبوله جادي هرگاڻ
برلاءين ۲ سڤرت سلم سهيا هندقله دسبوتكن لاكي ۲، ڤرمفوان، عمور
لبه كورغ، تيڭكي، رنده، سدرهان دان ورنان. دمكين جوا فد لمبو،
كمبيخ دان لاءين ۲.

كدوا: دسبوتكن قدرڻ دڭن سوکاتن اتو تيمباڻن اتو بيلانڻ.
كتيڪ: سبوتكن ماس يڭبوله دافت دتريما بارغ ايت سڤرت
سبولن اتو ساومفماڻ فد سلم يڤدتڭكوهڪن. مك جيڪ دتڭكوهڪن
مساڻ دڭن داتڭ زيد اومفماڻ تيدق صح سلم ايت كران تيناد
دكتهو يڪن بيلامساڻ اي داتڭ.

كأمفت: هندقله بارغ ايت موجود (اد) فد غالبڻ افبيل دكهندقكن.
مك جيڪ دفسن سسوات بارغ يڭ تيدق بوله اد كتيڪ دكهندقكن
فد غالبڻ سڤرت بواه كروما جنيس رطبا كتيڪ موسيم سڃوق تيناداله
صح سلم ايت.

کليم: دسپوتکن تمفت منريما بارغ ايت جيک تمفت اي برعقد
ايت تيندق لايق جادي تمفت منريما سفرت تغه لاءوت اتو دالم هوتن
اتو هندق فرکي کتمفت ايت کنا بلنجا.

کأنم: دکتهويکن قدر هرکاښ، جنيسښ دان صيفتش يڅ ددالم
تڅکوښن اتو دليهنش جيک هرک ايت اد دتننوکن.

کتوجه: اد قبض انتارا فمسن دان فنريما فسانن فد هرک دالم
تمفت عقد سبلوم کدواښ برفيسه، مک جيک برفيسه کدواښ سبلوم
تريمان هرک ايت نسچاي باطل عقدش.

سکيراښ دتريما سفاروه دان يڅ سفاروه لاکي بلوم دتريما اد
دوا فندافت علماء، اد مختاکن تا صبح سموا سکالي، منکل سسته
علماء يغلأين برفندافت صبح فد يڅ باقي، قول اين لبه دکت دڅن
يغسبنر.

يڅ دمقصودکن دڅن قبض ايت اياله قبض حقيقي. مک جيک
فمسن ايت میندهکن (حوالهکن) هرک ايت کفد اورغ لاین دان
دتريما اولهن دالم تمفت عقد ايت جوک نسچاي تيدق ممدای کران
حواله ايت بوکن قبض حقيقي.

کلافن: بهوا عقد سلم ايت تيدق بوله دماسوقکن کدالمښ خیار
شرط کران هرکاښ تيدق بوله دتڅکوښن تنافي بوله خیار مجلس.

بَابُ الْقَرْضِ

89. فرکتان الْقَرْضُ يڅ دگوناکن دڅن معنا الْإِقْرَاضُ دسيني اصل
معناښ فد لغه فوتغ اتو موتغ.

معناښ فد شرع ممليقکن سسوات بندا کفد سسئورغ دڅن شرط
دکمباليکن باليق ساومفماښ.

جادي ساوله ۲ فيوتغ ايت موتوغ سبهاکين درفد هرتان انتوق
دبري کفد يغبرهوتغ.

مقصودن دسيني اياله مبري هوتغ کفد اورغ سام اد هوتغ دوءيت
اتو هوتغ بارغ، دالم بهاس ملايو بياسښ هوتغ ايت دگوناکن فد

دوءیت اتو واغ، دان فد بارغ دسبوت فینجمن علی کل حال کدوا ۲۱
ماسوق دالم باب این.

مبری هوتغ اتو دغن عبارة یغلا، ین فینجمن اورغ دوءیت اتو
بارغ ایت حکم سنه^(۱) کران عمالن ایت منولغ اتو مریغنکن
کسوسهن دان دریتان اورغ.

حکم سنه ایت سکیرا ۲ اورغیغ هندق برهوتغ ایت بلوم سمفی
کسوسهن کتاهف ترفقسا (سائمت برحاجه)، جیک دمکین ادا
واجب دبری هوتغ. سبالیقش فول حرام دهوتغن اورغیغ تیدق
ترفقسا جیک دکتھوی تیاد هارفن دافت بالیق هوتغ ایت، دمکین
جوا جیک دکتھوی اتو دسغک (ظن) دکوناکن هوتغ ایت کران
معصیه.

ولو ماچم مان فون فد اورغیغ ترفقسا یغتیاد هارفن دافت بالیق
ایت حکم هاروس دهوتغن.

حاصیلله بری هوتغ ایت دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوتغ "أَقْرَضْتُكَ هَذَا". ارتیش: سایی هوتغن کفد اندا بندا این
(سراتوس رغنکیت این اتو سفوله کیلو برس این) دغن اندا
کمالیکن بالیق کفد سایی ساومفمان اتو کنتیش، اتو کتاش
"مَلِكُكُ" ارتیش: سایی میلیککن اندا بندا این دغن اندا کمالیکن
بالیق ساومفمان. اتو کتاش "خُدَّهْ بِمِثْلِهِ" ارتیش: امبیلله این دان
بالیقکن کنتیش.

جواب اوله یغبر هوتغ: "أَقْرَضْتُهُ" ارتیش: دغن واغ ایت اتو دغن
بارغ ایت تله ترهوتغله سایی، اتو کتاش "قَبِلْتُ قَرْضَهُ" ارتیش:
سایی تریماله واغ ایت اتو بارغ ایت سبائی هوتغ.

(۱) دالم حدیث مسلم نبی صلی الله علیه وسلم برسد: "مَنْ قَسَّ عَلَى أَخِيهِ تَوْبَةً مِنْ تَوْبِ الدُّنْيَا قَسَّ اللَّهُ تَوْبَةً مِنْ تَوْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ فِي تَوْبِ الْعَبْدِ مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي تَوْبِ أَخِيهِ". ارتین: بارغساف ملنگن ساتو
کوسهن سوداران دوفد بیراف کوسهن دنیا نچای الله تعالی لنگن ساتو کوسهن دوفد بیراف کوسهن
له هاری قیامه. الله ستیاس منولغ صبان سلاکری عیب ایت منولغ سوداران.

برکات ستغه علماء دالم مسأله هوتغ این تیاد دشرطکن ایجاب
دان قبول کران قیاس اتس مسأله جوال معاطاة.

دشرطکن فیوتغ ایت هندقله ای اورغیغ لایق مغوروس اتو
مغکوناکن هرتار دغن تیدق کنا تکه (تیدق بیغکرافسی) دان دغن
کهندقش تیاد دققنا اوله سیاف ۲.

بارغیغ دهوتغکن ایت شرطن ایاله تیغ ۲ بارغیغ صح دبوات
جوال سلم، منکل بارغیغ تیاد بوله دبوات جوال سلم تیدق هاروس
دهوتغکن کران بارغیغ تا تئو صیفتش اتو یغ جارغ ادا تا دافت
اتو سوسه هندق مولغکن بالیق ساومفماش.

افبیل تله دتریما اوله یغبرهوتغ بارغ اتو واغ ایت جاديله ای
میلیکش یغمان دلولسکن ای مغکوناکن دغن سکهندق هاتیش، تتافی
فیوتغ اد حق بوله مناریق بالیق جیک تیاد برگنتوغ دغن حق
یغلا،ین. مک جیک اد برگنتوغ دغن حق یغلا،ین سمرت گادای
(سوده دکادیش) اتو سوده دجادیکن مکاتب (فد سهیا) دان لایین ۲
تیاداله فیوتغ ایت بوله مناریق بالیق.

واجب دبایر هوتغ ایت مشیکوت سبراف بایق یغدفینجم جیک
فد بارغیغ اد اوامفماش هندقله دبایر دغن ساومفماش دان جیک
بارغیغ اد نیلاین هندقله دبایر دغن یغ سام روفاش، دان کات
ستغه علماء دبایر دغن هرک نیلاین ایت.

سکیرا یغ برهوتغ ایت مبابر دنکری لایین درفد تمفت ای
مغبیل هوتغ (دنکری لایین دري نکری تمفت ای مینجم) جیک هندق
میندهکن بارغ یغ دغولغ کنکری ایت کنا بلنجا هندقله فیوتغ
منتوت هرک متاواغ نکری تمفت فینجامن.

هاروس باکی فیوتغ مغکوناکن، فائده یغدبری اوله یغبرهوتغ
سمرت بایر بالیق دغن لبیه فد بیلاش اتو فد صیفتش سمرت لبه مولیق
درفد بارغیغ دفینجم دغن تیاد دشرطکن فد ماس برعقد وقت
مینجم کران سبدا نبی صلی الله علیه وسلم "إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحْسَنُكُمْ
قَضَاءً" ارتیش: اورغیغ بایک ۲ درفد کامو ایاله اورغیغ لبه ایلوق

مبارير هوتغ. تباد مكره اي منريما يڄ لبه ايت سام جوڳ تباد
مكره منريما هديه درفد يڄبر هوتغ سكاليفون درفد جنيس بارغ ربا
سفرت امس دان لاءين ۲.

يڄ سبئرڻ فيوتغ منريما يڄ لبه ايت دڻن تباد برلفظ مالهن اي
برلاکو سچارا ايكوتن يات سام ماچم هديه سهاج.
سباليقڻ جيڪ يڄبر هوتغ ايت مبارير دڻن لبه دان مندعوا بهوا اي
سڱ ايتوله هوتغڻ يڄسبئر ڪنالہ اي برسومفه لفس ايت اي بوله
منتا باليق اف يڄلبه ايت.

اد فون هوتغ دڻن شرط دالم عقد اد فائده انتوق فيوتغ حڪمڻ
عقد ايت فاسد دان جادي ربا (بکيمان تله دپتاکن دالم باب ربا).
ستغه درفدان (درفد ربا) بري هوتغ دڻن شرط سيوا بارڻڻ
(بارغ فيوتغ) دڻن سيوا يڄ مهل اتو بلي بارڻڻ دڻن هرڪ يڄ مهل
يڄدمکين ايت حرام دڻن اجماع جيڪ دشرطکن دالم عقد. کالو تباد
دشرط حڪمڻ مكره دسيسي مذهب کيت شافعي دان حرام دسيسي
مذهب يڄلاءين. هاروس دلاکوکن هوتغ دڻن شرط اد گاداي اتو اد
اورغ منجامين اتو اد سقسي (اينله يڄ بايق برلاکو فد ماس
سکارغ).

دمکينله سدوتن درفد ڪتاب اعانة الطالبين جزء 3 موڪ 53.

باب الرهن

90. فرڪتان الرهن ايت فد لغة معنائ تنف، تنغ دان فد شرع
معنائ مڱگاديکن هرت بوات چاگران هوتغ ⁽¹⁾
اداله تندا ڪفرچيان دالم بهاگين حقوق ايت تيڪ فرڪارا:
فرتام سقسي، ڪدوا گادي دان ڪتيڪ جامين. سقسي انتوق
مڱيلقکن درفد ايشڪر، گادي انتوق مڱيلقکن درفد تا برباير دان
جامين انتوق مڱيلقکن درفد ڪفان اتو بيشڪراف.

(1) سلفداران سلوم اجماع اياه فرمان تومن: "قَوْضَى مَقْبُولَةً" سورة البقرة آية 283. اربعين: سڪران ڪامو
دالم ماسر تپدق ثالث اورغ منولسکن هوتغ انتبارا ڪامو منقله اد چاگران يڄدقڻ.

جيك هوتغ تيدق دباير اتو تيدق دسمفر ناكن مك بارغ چاگران
ايت بولله دجوال دان هر كاڻ انتوق منجلسكن هوتغ.

روكن گادي ايت امفت فركارا:
فرتام: بارغ اتو هرت يقدجاديكن چاگران (دسبوت مرهون).
كدوا: سبب داداكن چاگران (دسبوت مرهون به).
كتيك: صيغه يايت ايجاب دان قبول.
كامفت: كدوا ۲ يقبر عقد دسبوت راهن (يغ مڭكادي) دان مرتهن
(فمڭك گاديان).

تيف ۲ بارغ اتو بندا يغ هاروس دجوال هاروسله دجاديكن
چاگران. مك تيدق صبح هوتغ دجاديكن چاگران كران سوكر هندق
مندافتكنش باليق، دمكين جوا منفعة سسوات بارغ تيدق صبح
دجاديكن چاگران كران تيدق اد كفرچيان سبب بوله بناس. دمكين
جوا تيدق صبح دجاديكن چاگران بارمئيغ تيدق صبح دجوال سمرت
هرت وقف دان همب مكاتب، تنافي صبح دكاديكن ساهم دري
شريكة.

داداكن چاگران ايت كران برهوتغ، درايت تيدق صبح چاگران
كران بارغ سمرت فينجم كتاب دڭن داداكن چاگران بارغ لاءين، اتو
مناهن هرت يغ درمفسر دڭن اد چاگران بارغ لاءين، اتو امبيل بارغ
اورغ هندق ليهت دهولو سبلوم بلي دڭن چاگر بارغ لاءين اين
سموا تيدق صبح كران بوكن هوتغ.

تياد صبح گادي ملينكن دڭن ايجاب دان قبول سمرت بركات يغ
برهوتغ: ساي گاديكن اين كفد اندا. جواب فيوتغ: ساي تريماله
گاديان ايت.

التارا ايجاب دان قبول ايت دشرطكن برهوبغ جاشن دسلاهي
دڭن فركتان يغ لاءين اتو ديم يغ لام، دان تياد دڭنتوغ (تعلق)
دڭن سسوات سمرت جيك سفلان داتغ اتو دوقتوكن سكين ۲ ماس
سمرت سبولن دان لاءين ۲ بكيمان شرط فد جوالبلي.

هاروس باكي يغ مڭكادي رجوع (تاريق باليق) فد گادين يعني
دقنسيل عقدن سبلوم دتريما اوله فمڭك گادي.

مك جيڪ سوده دتريما تياداله بوله دتاريق باليق، كالو
 دالم عقد كادي اد مقنندوئي شرط يڻ مروكيڪن فمڪڻ كادي
 اتو اورثيڻ مڱكادي سفرت تا بوله جوال افيل سمفي تيمفوه هوتڻ،
 اتو منفعة بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه
 فد بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه فد بارڻ
 ايت ترماسوق جادي چاڪران تيدقله صح كاديان دالم تيڪ ۲
 مسأله اين، كران دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن تجوان مڱاداڪن
 كاديان. دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن كهنديق عقد كادي كران
 تجوان عقدن بهوا منفعة بارڻ ايت انتوق يڻ مڱكادي، دان دالم مسأله
 يڻغرتام كران تيدق دكتهوي براف تمباهن ايت بوله جادي اد دان
 بوله جادي تا اد.

اداله شرط اورثيڻ مڱكادي دان فمڪڻ كادي اياه اورثيڻ
 لايق مقوروس هرتان بكيما فد جواليلي دان لائين ۲. مك ولي
 (باف اتو داتوء اتو فمڪڻ وصية) تيدق دلولسكن مڱكادي هرت
 كانق ۲ اتو اورڻ كيلا. دان تيدق بوله منريما كادي انتوق كدوان
 (كانق ۲ دان اورڻ كيلا) ملينكن كران ضرورة (ترفقسا) اتو كران اد
 اونتوڻ يڻ پات كتيڪ ايت بهارو دلولسكن اي مڱكاديڪن اتو منريما
 كادي انتوق هوتڻ كران بلنجا مريك يڻ فرلو.

اورثيڻ مڱكادي (توان بارڻ) هاروس مڱمبيل حاصبل درفد بارثيڻ
 دكاديڪن اتو مڱكوناڪن منفعتن يڻ تياد مقورثمڪن عين بارڻ ايت
 سفرت تانه دان رومه بوله ددودقكي دان كندران بوله دتوڻمڪڻ تنافي
 تيدق بوله ممبوات بائونن لائين داتس تانه ايت دمكين جوا دتانه
 دڻن تنامن يڻ بوله مقورثمڪن هرڪ تانه.

كمدين جيڪ بوله دافت منفعة درفد بارثيڻ دكاديڪن ايت دڻن
 تا فايه دباوا باليق كرومه يڻ مڱكادي اومفام همب يڻ فندي
 منجاهيت دان منوليس تيدقله، فايه دكمباليڪن كڦد يڻ مڱكادي
 (دبيركن درومه فمڪڻ كادي). سباليقن جيڪ تيدق بوله دافت
 منفعة (تياد دافت منجاهيت اتو منوليس) كناله دكمباليڪن كڦد يڻ
 مڱكادي دڻن اد سقسي جيڪ اد تهمه دالم فرمنتان كالي يڻغرتام.

تقديرش بارغ اتو بندا ايت بناس ماس دالم تاغن يڭ مڭكادي دغن
تياد تفصيرش (كچواينش) تيا داله واجب اي مڭكنتي.

سلاين درفد منفعة منجاهيت دان منوليس فيهق يڭ مڭكادي
بوله ستوبهي همب سهيا ايت دان لاءين ۲ بواتن يڭدتكه دغن اد
ايدين فمڭك كادي تتافي سبلوم دلاكوكن كرج ۲ ايت اي (فمڭك
كادي) بوله مناريق باليق ايدينش ايت سام جوڭ ماچم حكم اورغيڭ
مبيري و كاله كفد سسئورغ اد حق محبت و كيلش ايت سبلوم اي
ميموات اف ۲ كرج.

ستله فمڭك كادي مناريق باليق ايدينش مك سكل فربواتن
يڭدلاكوكن اوله يڭ مڭكادي ايت لغا سموان (تا بوله دفكڭ).

تيدق دتكه يڭ مڭكادي مموات فركارا انتوق كبايقكن گاديان
سفرت دبكم دان دسلر كوليت انتوق مناھن اتو منچكه درفد فپا كيت.

بلنجا بارغ گاديان ايت سفرت ماكن همب، مكانن كودا دانسبا كيش
واجب اتس يڭ مڭكادي، دان جيڪ گاديان ايت بوكن دي فون
(سفرت اي فينجم بارغ اورغ لاءين) مك بلنجان واجب اتس توان يڭ
فون.

بارغ گاديان ايت اداله امانه كفد فمڭك كادي، جيڪ برلاكو
كرو سقكن اتو بناس دالم تاغنش تيا د واجب اتس مڭكنتي، ملينكن
جيڪ دغن سبب چواينش سفرت دتوئمڭك كودا اتو دمواتكن اتس بارغ ۲
برت دانسبا كيش، كتيك ايت واجبله اي مڭكنتي.

جيڪ فمڭك كادي مندعوا بارغ گاديان ايت سوده تيدق اد لائي
كران تله بناس دغن تيا د مپتاكن سببش يڭ پات اتو ترسمبويي
نسچاي دبئر كن چاكفش دغن برسومفه، اتو اي مپتاكن سببش يڭ
ترسمبويي سفرت دچوري اورغ اتو مپتاكن سببش يڭ پات سفرت
رومه تر باكر يڭ دكتهوي اورغ دبئر كن چاكفش ايت دغن سومفه
جوڭ.

بَابُ شَرِكَةِ

91. فرکتان شرکة ایت بوله دباچ دثن "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" (تیک وجه) فد لغة معنات برکوئسی. فرکتان این سوده ترکئل فد اورغ ملایو دتولیس دثن شریکه. معنات فد شرع یأیت عقد یغ منشابتکن اد حق دالم سسوات فرکارا باکی دوا اورغ اتو لبه سچارا میلوروه⁽¹⁾ شریکه ایت تربهاکی کفد امفت بهاکین:-

فرتام - شریکه توبه بدان، دسبوت شریکه اَبْدَان، یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (دثن تناک برسام) دالم ساتو ۲ فکرجان یثمان اونتوثن بر بهاکی دوا، سام اد فکرجان ایت ساتو ماچم سفرت کدوان کرج منجاھیت، اتو برلاین ماچم سفرت سنورغ بکرج منجاھیت دان سنورغ لاکي کرج موتغ. شریکه این تیدق صح دالم مذهب کیت شافعی کران بوکن برکوئسی هرت، سدغ تناک ایت تیدق سام دان صح دالم مذهب حنفي.

کدوا - شریکه سره، دسبوت شریکه مُفَاوَضَة یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (سام ماچم شریکه اَبْدَان) اتو برکوئسی برسام ۲ مغلوارکن واغ (سام ماچم شریکه عنان) بکرج برسام ۲ منکل اونتوغ سام ۲ مندافت دان روکي سام ۲ منکوغ. شریکه این تیدق صح جوک دالم مذهب کیت شافعی کران تیدق سایمبغ تناک کدوان ایت دان صح دالم مذهب حنفي. کتیک - شریکه بھساوان اتو اورغ کنمان، دسبوت شریکه وجوه⁽²⁾ یأیت سفرت سنورغ برنام جمیل مبلي بارغ، کتاکنله

(1) مستدرائین معلوم اجماع ایاله حدیث الثالب بن یزید سنورغ یغ برکوئسی دثن نبی صلی الله علیه وسلم معلوم داوئوس منجادی رسول یشان ای (الثالب) برکم دثن فرکوئسین ایت سلفس نبی داوئوس منجادی رسول. بجز 3 موك 96.

(2) فرکتان وُجُوْه ایت دابیل ددله فرکتان وُجُوْه معنات کنمان اتو کسیران. مقصودن اورغ کنمان اتو اورغ بر. بوکن دابیل ددله فرکتان وُجُوْه یفرمنا موك. بجز 3 موك 97.

سفرت کتاب برهرک سريبو رښکيت، دان سنورغ لاکي برنام
جليل ممبلي بارغ سفرت کاین برهرک سريبو رښکيت کمدين
دچنتومکن کدوا ۲ بارغ ایت سچارا برکوښي لفسر ایت کدوا ۲
برسام ۲ منجوالکن کدوا جنيس بارغ ایت دان براف اونتوښ
دبهاکي دوا.

اتو سفرت سنورغ کنمان برنام جليل امبيل بارغ درفد اورغ
لأين ایتس تشکوښ (سچارا اودر) دان دبريکنش کفد سنورغ يفتياد
کنمان برنام جليل سچارا برکوښي سفای منجوالکن بارغ ایت دان
براف اونتوښ دبهاکي دوا.

اتو سفرت سنورغ کنمان دماسوقکن نامن کدالم شريکه سچارا
شير کوسخ انتوق معکوناکن نامن سهاج دان دافت اونتوښ برسام.
مک شريکه وجوه اين تيدق صبح جوک کران تيدق اد کوښي دښن
مغلوارکن واغ ۲ يځمان تيدق سوپي درفد ايلت مځيلت.

کامفت - شريکه کليکير (ماچم کليکير فد هيدوغ لمبو) دسبوت
شريکه عنان يأيت دوا اورغ برکوښي برسام ۲ مغلوارکن مودل
منجالنکن سسوات فرنيکان دښن سکل شرط ۲ دان روکن ۲. شريکه
اينله يځ صبح.

روکن شرکه عنان ليم فرکارا. فرتام: يځبرعقد فيهق يځفرتام.
کدوا يځبرعقد فيهق کدوا. کتيک: فرکارا يځدعقدکن (معقود
عليه) کامفت: کرج (فروجيق). دان کليم: صيغه.

دشرطکن فد کدوا ۲ يځبرعقد هندقله مريک يځ لايق بروکيل دان
محادي وکيل. کران تيف ۲ درفد کدوا منجادي وکيل کفد
کاوس سکاليفور اي اورغ بوت.

دشرطکن فد فرکارا يځدعقدکن يأيت مودل هندقله اي درفد
هرت يځاد فربنديځن ساومفمان سفرت واغ رښکيت، تيدق صبح
هرت يځديلاي سفرت کاین دان بناتځ دان اد ايدين دري ساله سنورغ
درفد کدوا کفد تولن فد منجوال دان ممبلي، منکل مودل ایت
عندقله برچمفور سلوم عقد سکيرا ۲ تيا د بيدا انتارا کدوا
حادي ماچم هرت يځ ساتو مپلوروه دښن تيدق دشرطکن سام بايق

مالهن منوروت قدر ماسيخ ۲، تنتغ اولتوغ اتو روکي مغيکوتله قدر ماسيخ ۲ ايت جوک.

دشرطکن فد صيغه يأت لفظ يغ منجوق اد کأيدنين فد برنياک درايت تيدق مهادا دثن کات "کيت سوده برشريکه" سهاج بهکن هندقله دسبوت "دالم فرنيگان" سمرت مېوات رومه اين دانسباکين.

دشرطکن فد کرج (فروجيق) هندقله اي اد مصلحه بوله دجوال دثن توني دان دثن متاواغ نکري. تيدق دجوال دثن هرک يغ موره سدغ اد اورغ مناوړ لبه تيغکي درفد هرک يغ هندق دجوال. تيدق بوله دجوال دثن برهوتغ دان تا بوله دثن متاواغ نکري لاین، تيدق بوله دجوال دثن روکي يغ بايق دان جائن دباوا بلاير (جیک بارغ ايت بوله دباوا بلاير) گلاين نکري، تيدق بوله دبري کفد اورغ منولخ کرج دثن فرچوما، سموان ايت تا بوله دثن تياد ايدين کاوون سکومسي.

هاروس باکي تيف ۲ درفد دوا اورغ يغ برشريکه ايت فسح (قنسيل) عقدن (فچه کومسي) فد سبارغ ماس بيللا ۲ سوک. افبيل کدوان تله مونسوخکن عقدن ترفچتله کدوان دري برکواس فد منجوال اتو بمبلي بارغ شريکه. سباليقن جیک سئورغ سهاج برکات: ساي فچه اندا درفد شريکه اين اتو اندا تيدق بوله برکواس فد بهاکين ساي تياداله ترفچت اورغيغ مچت ايت مالهن اي بوله برکواس فد بهاکين کاوون يغ دفچتن ايت.

دانلاکي ترفسخ شريکه دثن سبب ماتي ساله سئورتن اتو کيلا اتو فيتم يغ قوات.

دالم فرکومسين اين جیک برلاکو کاونتوئن اتو کروکين کناله دکيرا منوروت قدر مودل ماسيخ ۲، جیک کدوان سام ۲ بکرج تيبلا ۲ دشرطکن دثن لاین درفد ايت نسچاي بناس عقدن کتيک ايت ماسيخ ۲ ترحق اوفه کرج سهاج، سکل جوالبليش صح کران اد ايدين. بارغ شريکه دالم تانن ساله سئورغ يغ برکومسي ايت سباکي امانه جیک اي مندعوا سوده دفولغکن کفد تولنن اتو مندعوا روکي بکين ۲ اتو بناس بکين ۲ نسچاي دبئرکن چاکفن دثن سومفهن.

تتافي جيڪ اي مندعوا بناسن دڻن سبب يڻ پات سفرت تر باڪر
 فد حال تيدق اد اورڻيڻ تاهو ڪنالہ اي مباوا سقسي يڻ منرڻمڪن
 سبب ايت، لفس ايت بهارو دبئرڪن دي دڻن برسومفه اتس بناسن.

سڪيراڻ برلاڪو فرسليسيهن انتارا ڪدواڻ بڪيمان برايكوت:-
 (۱) ڪات ڪاون يڻ بارغ اد فد دي: بارغ اين ساي فوڻ. ڪات
 تولنڻ: بارغ ايت شريڪه فوڻ. اتو ڪتاڻ بارغ ايت شريڪه فوڻ.
 دان ڪات تولنڻ: بارغ ايت ساي فوڻ.
 ڪدوا ۲ مسالہ اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف اورڻيڻ بارغ ايت فداڻ
 دڻن سومفه.

(ب) ڪات ڪاون يڻ بارغ ايت اد فد دي: ڪيت سوده بر بهاڪي
 جادي اف يڻاد فد ساي اين ساي فوڻ. ڪات تولنڻ: بوڪن مالهن
 بارڻيڻ اد فد توان ايت شريڪت فوڻ.
 دالم مسالہ اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف ڪاون يڻ مڃنٽه ايت دڻن
 سومفهڻ ڪران اصل بلوم بر بهاڪي.

(ت) جيڪ سڻورغ درفد ڪدواڻ ممبلي سوات بارغ، ڪتاڻ: ساي
 بملي ايت انتوق شريڪه اتو انتوق ساي، ڪاونڻ مندوستاڪن تيدق
 فرچاي. حڪمڻ دبئرڪن چاڪف يڻ ممبلي ڪران دي لڀه تاهو قصد
 دالم هاتين.

بَابُ وَكَالَةٍ

92 فرڪتاڻ وڪالہ بولہ دباچ دڻن ”وَكَالَةٍ“ اتو ”وَكَالَةٍ“
 (دوا وجه). معنائ فد لغہ سراهن سفرت تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ يعني
 ساي سرهڪن فرڪارا ساي ڪفد الله.

معنائ فد شرع يآيت سسڻورغ مپر هڪن فڪرجاڻ يڻ اي بولہ
 ڪرجاڪن دڻن سنديري، فرڪارا يڻ منريما ڪنتي ڪفد اورغ لائين
 سفاي مفرجاڪنڻ دالم ماس هيڊوفڻ^(۱)

۱. سدارائن مرفان نومز ”قَاتَبْتُوا حُكْمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحُكْمًا مِنْ أَهْلِهَا“ - سورة النساء، آية 34. تجوازن ليهڪورغ؛
 حڪم ڪدوا سوامي اسري بر دڪيل نا مندق بر بابڪ، ملك هندقله ڪامو اڪلت وڪيل درفد ڪلوارڪ سوامي
 دان وڪل درفد ڪلوارڪ اسري

بيلا دسبوت ”فرکارا یغ منریما کنتی“ تیدقله ترماسوق سمبیغ
دان فواس.

اورثیغ مپره دسبوت ”مُوکَل“، اورثیغ منریما سراهن دسبوت
”وکیل“، منکل فربواتن مپره دسبوت ”وگالَه“.
تیف ۲ فرکارا یغ مانسی هاروس مفرجاکن دثن سندیری
هاروسله فرکارا ایت دوکیلکن کفد اورغ لاین، اتو ای منجادی
وکیل فول درفد اورغ لاین ایت.

روکن وکاله ایت امفت فرکارا:

فرتام: اورثیغ مبري وکاله (مُوکَل).
کدوا: اورثیغ مکنج وکاله (وکیل).
کتیک: بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مُوکَل عَلَیْه).
کامفت: صیغه (لفظ ایجاب دان قبول).

شرط اورثیغ مبري وکیل ایت هندقله ای صح مفرجاکن بندا
اتو فرکارا یغدوکیلکن ایت دثن میلیکن اتو دثن ولایهش. مک
تیدقله صح وکاله کافق ۲، اورغ کیلا دان اورغ فیتم، دان تیاد
صح اورغ فرمفوان دان اورثیغ ددالم احرام (محرم حج اتو عمره اتو
مطلق) بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن کدواش (سلما دالم
احرام) کران کدواش ایت تیاد صح مفرجاکن عقد نکاح دثن سندیری.
تتافی اورغ فرمفوان جیک مبري ایذین کفد ولیش انتوق منکاح
اکندی دثن مشکوناکن فرکتان وکیل سفرت کتان: سای وکیلکن
اندا فد معاوینکن سای، نسچای صح کهوینش کران فد حقیقتش ایت
بوکن وکاله مالهن ایت مغندوغي معنا مبري ایذین کفد ولیش ایت.
منکل ولي فول دلولسکن ای بروکیل دالم حق مولیهش (سفرت اتق
چچو دان لاین)

اد فون اورغ بوت دکچوالیکن درفد قاعده یغ ترسبوت، مک صح
ای بروکیل فد جوالبلي سکالیفون ای تیاد صح مفرجاکنش دثن
سندیری کران ضرورة.

شرط فد وکیل هندقله دتعیینکن دي (اورثیغ ترتنتو) دان اي صح برکواس فد بارثیغ دوکیلکن کفدان، مک جیک تیاد برکواس اي فد بارغ ایت تیاداله صح اي منجادي وکیل، کران بیلا سئورغ ایت تیاد برکواس فد بارغ ایت دئن سندیري لبه اوتام تیاد صح فد بارغ اورغ لاین. جکالو سئورغ برکات کفد دوا اورغ، ساي جادیکن ساله سئورغ درفد اندا وکیل ساي نسچاي تیاد صح. دان تیاد صح منجادي وکیل اوله کانتق ۲. اورغ کیلا دان یغ فیتم، دمکین جوا فرمفوان فد عقد نکاح. دان تیاد صح اوله اورثیغ ددالم احرام فد مفعقدکن نکاح اورغ لاین سلما اي ددالم احرام.

شرط فد بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَلَّ فِيهِ) بهوا بندا اتو فرکارا ایت میلیک اتو حق مطلق باکي اورثیغ بروکیل، مک تیدق صح بروکیل فد منجوالکن سسوات یغ لاکي اکن دمیلیکن دان منطلاقکن فرمفوان یغ بلوم دکهوینش. کچوالی اتس جالن ایکوت باکي بندا یغدمیلیکن، مک صح بروکیل دئن منجوال بندا یغدمیلیکي دان دبلیکن دئن هرک بندا ایت بکین ۲ بارغ لاین. فرکتان یغ دکاریس دباوهر ایت ایکوتن باکي بندا یغ دمیلیک.

دانلاکي دشرطکن بندا اتو فرکارا ایت منریما کنتي (بوله دکنتي اورغ لاین مخرجاکن) بکیمان تله دپتاکن داول باب. یغدمکین صحلله بروکیل فد تیغ ۲ عقد سمرت جوالبلي، هیبه، فسح، نکاح، مولغکن بالیق بارثیغ چاچت دالم جوالبلي، منریما بالیق بارغ سمرت ایت، مندعوا، منجواب، دعوان سام اد فیهق سبله برستوجو اتو تیدق. دان صح بروکیل فد میلیک سسوات یغ هاروس سمرت مفهیدوفکن تانه یغ تربیار، برورو دان مقبیل کایو کران کرج ۲ ایت سموان جادي سبب باکي میلیک بندا ۲ ایت کفد موکل. این دئن شرط جیک دکرجاکن دئن قصد انتوق موکل تتافی جیک اي (وکیل) مخرجاکن دئن قصد انتوق دیرین دان انتوق موکل جاديله بندا ایت حق برسکوتو انتارا کدوان.

دانلاکي صح بروکیل فد مپمفرناکن حق بالسن سیقسا یغتهل دایدینکن اوله فمرینته نگرې، سمرت بمبونه بالسن (قصاص)، حد منودوه، حد زنا دان حد مینوم ارق.

تيدق دلولسكن بروكيل فد اقرار سمرت بركات كقد سنورغ
ساي وكيلكن اندا مبوات اقرار (فعاكوان) كنتي درفد ساي مځتاكن
اد بگين ۲ بارغ انتوق سفان فد ساي، كران يځدمكين ايت سباكي
فرخبران مځتاكن اد حق سهاج تباداله صح سام ماچم شهاده (تيدق
صح وكيل جادي سقسي).

دمكين جوا تيدق صح بروكيل فد موځوتكن بارغ اورځيځ
چيچير اتو ترتيځكل، سچارا عموم دان فد عبادة سمرت سمبيځ
كچوالي حج دان عمره، مبري زكاة، مپمبليه قربان، عقيقه دان
ساومفمان.

دان جوځ تيدق صح بروكيل فد شهاده (فرسقسيان)، ايلاء، لعان،
برسومفه، ظهار، نذر دان تعليق طلاق.

دانلاكي دشرطكن فد بندا يځدوكيلكن ايت هندقله اي معلوم
(دكتهوي بارځن) سكاليفون سچارا سفونتن اومقام كات موكل ساي
وكيلكن اندا فد منجوال سكل هرت ساي اتو ممردهيكاكن سكلين
همب ساي. سكاليفون تياد معلوم سكل هرتاڻ دان سكلين همباڻ
ايت صح جوځ.

تتافي تيدق صح وكاله كالو دكتاڻ: ساي وكيلكن اندا فد سموا
كرج ساي اتو مپليكن تيف ۲ فركارا يځ سديكيت اتو تيف ۲ فركارا
يځ بايق.

واجب دپتاكن جنيسر بندا يځدوكيلكن سمرت بلي كريتا هندقله
دترځنن كريتا بواتن جرمن اتو بواتن جفون، نام جنيسڻ دان
لاءين ۲ يځبرسځكوت فاوت دځنڻ، اتو سمرت بلي رومه هندقله دپتاكن
تمفځن دان نام جالڻ دځن تياد واجب مځتاكن هر كاڻ.

دشرطكن اد لفظ يځ مننجوق كقد كريضان موكل اتو كځتيڻ سمرت
دكتاڻ: ساي وكيلكن اندا فد بگين ۲، اتو ساي سرهكن فركارا
ايت كقد اندا، اتو ساي جاديكن اندا كنتي درفد ساي فد بندا ايت اتو
انداله وكيل ساي دالم فركارا ايت، اتو اندا جوالله بارغ ايت.
سمواڻ ايت مننجوقكن كقد ايدين. اد فون وكيل تيدق دشرطكن
مريما (قبول) چوما شرطڻ جاڻن منولق سهاج. دان جيڪ دقبولڻ
لبه ايلوق دان قبولڻ فول تيدق دشرطكن برسنگرا بگيمان عقد
يځلاءين ۲.

سباليقش جيڪ اي منولق سڦرت ڪٿاڻ: ساي تيدق تريما اتو ساي
تا هندق بوات، باطلله وڪاله ايت.

صح دوقتوڪن وڪاله ايت سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا فد
مبواتڪن ڪرج اين هڻڪ بولن رجب اومفماڻ، دان صح دتعلیقڪن
ڪواسڻ دڻن ماس سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا سڪارغ فد
منجوالڪن بارغ بکين ۲ دالم بولن رجب (جاڻن جوال سڪارغ)، تتافي
تيدق صح دتعلیقڪن وڪاله ايت سنديري سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن
اندا ننتي بيلا سمفي بولن رجب.

وَڪَالَه مُطْلَقَه

وڪاله ايت دوا ماچم فرتام وَڪَالَه مُطْلَق (عموم). ڪدوا وڪاله مقيد
(دنتتوڪن) مڪ وڪيل تيدق هاروس منجوال سسوات بارغ اتو
مبليش دڻن وڪاله مطلق مليڪن دڻن اد تيڪ شرط:

فرتام - دڻن هرڪ فاسران سماس ايتفون شرطن تيدق اد
اورڻيغ هندق ممبلي لبه درفداڻ.

ڪدوا - جوالن ايت توني، تيدق بوله اي جوال دڻن برتڻڪوه
اتو دڻن روڪي يڻ بايق.

ڪتيڪ - دڻن متاواغ نڪري دمان تمفت برلاڪوڻ جوالن ايت.
نيدق ڪيرا تمفت بروڪيل.

مڪ جيڪ تيدق دتوروتي شرط ايت سدغ بارغ يڻدجوال تله
دسره ڪفد فمبلي ڪناله وڪيل ايت منڻڪوڻ هرگاڻ ڪران ڪچواينڻ.
دان جيڪ بلوم دسره ڪناله اي مولڻڪن باليق بارغ ايت ڪفد موڪلڻ
اتو دجوال سمولا دڻن مڻيڪوت شرط ۲ يڻ تيڪ دڻن ايڏين يڻاد ايت.

سڪيراڻ موڪل ممبئرڪن دجوال دڻن برتڻڪوه يڻدنتتوڪن مسان
اومقام سبولن ڪمڻ ترغ پات ايڪوت سهاج ماس ايت، تتافي جيڪ
تيدق دنتتوڪن مسان (سڦرت ڪٿاڻ بوله جوال برتڻڪوه سهاج) ڪناله
ايڪوت ماس يڻ بياس فد عاده دالم حال ساومقام ايت.

جڪالو موڪل برڪات: جوالله بارغ اين دڻن براف سوڪ اندا
يڻ هڏا يڻگم شئت) هاروس وڪيل منجوال دڻن روڪي سڪاليفون

باق روکښ، تتافي تيدق هاروس دجوال دښن برتڅکوه دان تياد هاروس دجوال دښن متاواغ نکري لاءين.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن اف يڅ اندا سوک (بِمَا شِئْت) اتو اف يڅ اندا فيکر فاتوت (بِمَا تَرَاهُ)، هاروس وکیل منجوال دښن متاواغ نکري لاءين تيدق هاروس دجوال دښن روکي اتو برتڅکوه.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن ماچم مان چارا اندا کهندق (بِکَيْفِ شِئْت) هاروس وکیل ايت منجوال دښن برتڅکوه، تيدق هاروس دجوال دښن روکي يڅ بايق دان تياد هاروس دښن مات واغ نکري لاءين.

دالم بهاس عرب فرکتان ”کَم“ (براف) ايت منجوق کفد بيلائن يڅ بايق دان بيلائن يڅ سديکيت.

فرکتان ”مَا“ (اف) ايت منجوق کفد جنيس.

فرکتان ”کَيْف“ (مان ۲ چارا) منجوق کفد کادان ترماسوقله جوال توني دان برتڅکوه.

وکیل يڅ دوکیلکن کفدان سفای منجوال سسوات بارغ تيدق هاروس اي جوال بارغ ايت انتوق ديريښ سنديري، اتو انتوق انقښ يڅ کچیل اتو انتوق اورغ کیلا اتو انتوق اورغ دښو يڅ بمبذیر کران اد. تهمه مغمبیل اونتوڅ اتو فائده ديري، سکالیفون اد ايدين درفد موکل فد یقدمکين ايت، تتافي صح اي جوال انتوق بفان دان انتوق انقښ يڅ سوده بالغ لاکي رشید (تيدق بودوه).

وکیل افبیل تله منجوال بارغ يڅ دوکیلکن کفدان اي اد حق منريما هرک توني بارغ يڅ دجوال ايت دان بوله اي مپرهکن بارغ جوالن کفد فمبلي. دمکين جوا اي بوله مپرهکن بارغ ايت کفد فمبلي جیک هرک ايت دتڅکوهکن تتافي اي تياد هاروس منريما هرک افبیل سمفي تیمفوهرن ملينکن دښن اد ايدين بهارو درفد موکل.

وکیل یغ دو کیلکن کفداښ سفای مېلې سسوات بارغ تیا داله
سیکیا ای مېلې بارغ یغ چاچت، کران فد بیاس قضا مېلې ایت میمغ
برکهندقکن بارغ یغ بایک (تیدق چاچت)، مک جیک دبلیښ بارغ
یغتیاد دکتھوین اد چاچت دښن برتغکوه اتو دښن واغ موکل جادیله
بارغ ایت کفوپان باکي موکل دان هاروس کدوان (وکیل دان موکل)
مولغکن بالیق بارغ ایت کفد فنجوال.

جیک دبلیښ دښن هرک برتغکوه فد حال موکل ریضا دښن چاچت
ایت اتو دبلي دښن واغ موکل سندیري (دښن رضاښ) نسچاي وکیل
تیاد بوله مولغکن بالیق بهکن موکل سهاج یغبوله مولغکن بالیق
بارغ ایت.

اد فون جیک وکیل تاهوکن اد چاچت تیبا ۲ دبلیښ دښن واغ موکل
نسچاي تیدق صح بلین ایت، اتو دبلیښ دښن برتغکوه نسچاي بارغ
ایت جادي حق وکیل تیدق جادي حق موکل.

هاروس باکي وکیل بروکیل کفد اورغ لاین فول دښن تیاد ایذین
موکل دالم فرکارا یغ ای تیاد دافت مخرجاکن دښن سندیري دسببکن
تیاد لایق دښن کرج ایت اتو تیدق ملایقکن دي بوات کرج ایت، اتو
لمه ای هندق مخرجاکن سکیرا ۲ جیک دلاکوکن جوک نسچاي دافت
سوسه بسر، کتیک ایت هاروس ای بروکیل سباکي وکیل دري فیهق
موکلن بوکن دري فیهق دیرین.

افبیل ای (وکیل ایت) تله بروکیل کفد اورغ لاین دښن ایذین
موکل مک جادیله وکیل یغکدوا ایت سباکي وکیل کفد موکل، دښن
حال دمکین وکیل یغفرتام تیدق بوله محبت وکیل یغکدوا ایت
سکالیفون سکیراښ ای جادي فاسق کران ایذین یغدبري کفد وکیل
یغفرتام ایت دالم مسأله وکاله جوا تیدق دالم مسأله محبت.

سبالیقن جیک موکل برکات کفد وکیل: اندا بوله بروکیل باکي
دیري اندا، مک ای فون بروکیل کفد اورغ لاین کتیک ایت وکیل
یغکدوا جادي وکیل کفد وکیل یغفرتام، مک وکیل یغفرتام بوله
محبت وکیل یغکدوا ایت، دمکین جوا موکلن ایت سندیري.

بيلا دڪٽاڪن وڪيل هاروس (بوله) بروڪيل ڪفد اورغ لاءِ اين باڪي
 فيهق موڪلڻ اتو باڪي فيهق ديرين ڪتيڪ هندق ميمليه هندقله اي
 ميمليه اورغنيغ اد ڪفرچيان ملينڪن جيڪ دنتوڪن اورغڻ اوله موڪل
 ڪناله وڪيل ايت منوروتڻ.

وَڪَالَه مُقَيَّدَ

سڪيران موڪل برڪات: هندقله اندا جوال بارغ اين ڪفد سفلان
 (اورغنيغ ترنتو) اتو فد ماس يغيرتنتو اتو فد تمفت يغيرتنتو اتو
 دغڻ بارغنيغ ترنتو واجب وڪيل مغيڪوت اف يغيرتنتوڪن ايت.
 جيڪ دڪتاڻ: جوال دغڻ هرڪ سراتوس رڻمڪيت، تياداله هاروس
 وڪيل منجوال دغڻ هرڪ ڪورغ درفد ايت سڪاليفون سديڪيت
 سباليقڻ هاروس اي جوال دغڻ هرڪ لبه درفد سراتوس ڪچوالي
 اد بنتاهن درفد موڪل ڪتيڪ ايت تيدق هاروس اي جوالڪن دغڻ لبه.
 دمڪين جوا ڪالو دنتوڪن اورغڻ فول سفرت جوال دغڻ سڪين ڪفد
 زيد تياداله هاروس وڪيل منجوال دغڻ هرڪ لبه ڪران تعينڻ ايت
 منجوقڪن اي هندق مبري دغڻ هرڪ خ موره.

جيڪ موڪل مپورهن ممبلي سڻيڪور ڪمبيغ بيرِي ۲ دغڻ صيفتن
 بڪين ۲ دغڻ هرڪ دوا راتوس رڻمڪيت اومفماڻ تيبا ۲ وڪيل دافت
 بلي دوا ايڪور بيرِي ۲ دغڻ صيفه ايت دان ساله سڻيڪورڻ مپماي
 هرڪ دوا راتوس رڻمڪيت دان يغ ساتو لاڪي تيدق سام، مڪ جاديله
 بليڻڻ ايت حق باڪي موڪل ڪران تله حاصيل مقصودڻ دان برتمبه
 بايڪ لاڪي ڪران دافت دوا ايڪور. تنافي جيڪ تيدق اد ساله ساتوڻ
 مپماي هرڪ دوا راتوس رڻمڪيت مڪ بليڻڻ ايت تيدق جادي حق
 باڪي موڪل سڪاليفون هرڪ ڪدوا ۲ بيرِي ۲ ايت بوله مپماي لبه دري
 دوا راتوس رڻمڪيت ڪران تيدق حاصيل مقصودڻ، جادي بليڻڻ ايت
 ترغڪوڻ اتس وڪيل سنديري.

باطل اوروسن وڪيل افبيل اي مپلاهي سوروهن اتو اراهن موڪلڻ
 ددالم حال منجوال هرتاڻ، سفرت اي سوروه جوال سڻورغ سهيا
 يغيرتنتو تيبا ۲ دجوالڻ يغلاين اتو دسوروه بلي دغڻ واغ يغيرتنتو

٢ تيبا د بليش دغن واغ لاءين اومقام اي دسوروه بلي كائين دغن دينار
 اين تيبا ٢ دبلي دغن دينار لاءين، اتو اي سوروه بلي فد ذمه
 (برتگوه) تيبا ٢ د بليش دغن توني. فنديقش اصلكن اي ملاكوكن
 كرج ميلاهي اف يغ دارهكن اوله موكلش سكل اورو سنش ايت
 سموان باطل تا بوله دفاكي.

سكل بندا اتو بارغ بهاد فد وكيل ايت اداله سباكي امانه،
 مك جيڪ برلاكو كبناسان دغن سبب چوايش واجب اتسش ممكنتي.

ستغه درفد چواي بارغ هيلغ دغن تيبا دكتهوي ماچم مان هيلغش
 اتو اي سيمفن فد سوات تمفت كمدين اي لوف دمان سيمفنش،
 اتو اومقام كائين دان كودا (ترماسوق كريت) يغ دسوروه جوال
 تيبا ٢ دفاكيش اتو دتوئگش، كادان سماچم اين سموا مواجكن اي
 ممكنتي تنافي تيدق ترفجت درفد منجادي وكيل.

سكل جوالبلي دان سكل يغ برسشكوت فاوت دغنش سفوت
 مليهت بارغ يغ دبلي، قبض دالم مجلس دان لاءين ٢ تر تگومله اتس
 وكيل ملقسناكنش.

اورثيغ منجوال بارغ كغد وكيل بوله مننتا بيارن هر ك بارغ ايت
 درفد وكيل جيڪ سوده دتريمان درفد موكل، دان جيڪ بلوم دتريمان
 درفد موكل اد دوا مساله (ا) تيدق بوله دمننتا درفدان جيڪ هر ك
 ايت اد دتنتوكن فد تاغن موكل. (ب) بوله دمننتا درفد وكيل جيڪ
 جوال ايت اتس تگومش (جوال ذمه) دمكين جوا جيڪ فنجوال تيدق
 ماعتراف اكن وكالهش (فنجوال ايغكركن اورغ ايت وكيل، اتو كتان
 ساي تا تاهو)، كران بياسش اورغ مبلي بارغ ايت انتوق ديرين
 جادي عقدش فون ايكوت سرت (انتوق ديرين).

اد فون جيڪ فنجوال ايت ماعتراف وكاله ايت بولهه اي
 مننتوت بايران درفد كدوان سكالي يايث وكيل دان موكل كران
 كدودقكن وكيل كتيك ايت سباكي فنجامين دان موكل سباكي
 اورثيغ دجامين (توان اصل).

سکیراڻ وکیل منجوالکن سوات بارغ دان تله دتریمان هرک
جوالن ایت تیبا ۲ بناس دالم تاغنن سفرت هیلع اتو سباکین سدئکن
جوالن ایت سوده برلاکو مستی، مک فمبلی بوله منتوت کنئی
هرک ایت درفد وکیل سکالیفون ای ماعترافکن وکالهن (افتهلاکی
کالو ای تیدق اعتراف)، کمدين وکیل ایت بوله منتوت فول درفد
موکل اف یغدکنننن ایت.

وکاله دان کدودقکنن

وکاله ایت سوات عقد یغ هاروس درفد کدوا ۲ فیهق یأیت وکیل
دان موکل، مک هاروس ساله سئورغ درفد کدواڻ فسغ اتو قنسیل
فد بیلا ۲ ماس مسکیفون سسوده ممبوات سسوات اوزوسن، دان
ماسیغ ۲ بوله مچت تولنن اتو مچت دیریڻ سنډیری، سام اد دئن
فرکتان مچت اتو سباکین سفرت ساي اثمکت اتو ساي تاریق بالیق اتو
ساي باطلکن وکاله درفد اندا، اتو ساي مناریق ډیری درفد وکاله
اتو ساي تا سغکوف لاکی منجادی وکیل اتو سباکین. سکالیفون
تیدق دکتھوی اوله فیهق یغ کنا فچت.

دمکین جوک ترفچة وکاله دئن سبب ساله سئورغ درفد کدواڻ
تله کلوار درفد کلایقکن مئوروس هرتاڻ سفرت بیغکرافسی اتو کیلا
سکالیفون سکجف کیلاڻ ایت دان سکالیفون تیدق دکتھوی اوله
فیهق یغ سئورغ لاکی، دمکین جوا فیتم دان ماتی.

دانلاکی ترفسغ وکاله دئن هیلع میلک موکل فد بارئمیغ
دوکیلکن انتوق دجوال، اتو هیلع منفعتن (فائدهن) درفد بارغ ایت
سفرت دوقفن اتو دسیواکن کفد اورغ.

دمکین جوا دئن سغهاج موکل انکارکن وکالهن ایت دئن تیاد
سبب، تنافی تیاد ترفسغ جیک انکار دئن ترلوف اتو کران هنډق
ملیندوئمکن حال ایت درفد اورئمیغ ظالم.

سکیراڻ برلاکو فرسلیسیهن انتارا وکیل دان موکل سفرت:-

(۱) برسلیسیه دالم سوال وکاله اومقام برکات وکیل: اندا
سوده وکیلکن ساي، دان برکات موکل تیدق، ساي تیاد وکیلکن
اندا.

(ب) برسليسيه تنتڻ صيغه وکاله سفرت کٽاڻ (وکیل): اندا سوده وکیلکن ساي جوال بارڻ ايت دڻن برتڻگوه اتو دبلي دڻن هرڪ دوا فوله دينار، دان کات موکل: تيدق، ساي وکیلکن اندا جوال توني، اتو دڻن هرڪ سفوله دينار.

حڪمڻ فد کدوا ۲ مساله اين دبئرڪن چاکف موکل دڻن سومفهن.

(ت) برسليسيه تنتڻ بناس هرڪ سفرت وکیل برکات: ساي سوده تريما هرڪ بارڻ ايت تتافي بناس دالم تاڻن ساي (سفرت هيلڻ دان سباکيڻ) دان موکل تيدق فرچاي يڻ اي سوده تريما هرڪ ايت درفد فمبلي، حڪمڻ دبئرڪن چاکف موکل دڻن سومفهن ايتفون شرطڻ بهوا برسليسيهن ايت برلاکو سلفس بارڻ جوالن تله دسرهن کفد فمبلي، اد فون جيڪ بلوم دسرهن. کفداڻ حڪمڻ دبئرڪن چاکف وکیل دڻن سومفهن.

(ث) برسليسيه تنتڻ فيوتڻ انکار، سفرت موکل بري کفد وکیل واڻ منٿا بايرڪن هوتڻ کفد سفلان، کمدين وکیل برکات ساي سوده بايرڪن هوتڻ ايت کفداڻ، تيبا ۲ فيوتڻ (فلان ايت) انکار، کٽاڻ: تيدق اد باير، حڪمڻ دبئرڪن چاکف فيوتڻ دڻن سومفهن کران اصل تياڊ دبائر ستله اي برسومفه تنتوتن ايت ترتڻگوڻ اتس موکل.

سکيراڻ وکیل برکات: موئل سنديري سوده باير هوتڻ ايت حڪمڻ تيدق دبئرڪن چاکفڻ ملينکن ماهو اد سقسقي.

(ج) جيڪ موکل اتو توان فوڻ بارڻ اتو فمودل منتوت کمبالي بارڻ يڻ دوکیلکن، اتو بارڻ يڻ دامانهکن کفد فمگڻ امانه، اتو اهل شير منٿا باليق شيرڻ اتو مالڪ (توان فوڻ مودل) منٿا باليق درفد عامل (يڻ منجالنکن فرنيڪاڻ) تياڊ هاروس مريڪ برکات: کامي تا هندق مولڻکن کمبالي ملينکن دڻن دسقسیکن لبه دهولو، کران تياڊ دکهندقکن بکيتو سبب حڪمڻ دالم تنتوتن اين دبئرڪن چاکف توان فوڻ دڻن سومفهن سهاج.

(ح) اورڻيڻ مرمفس بارڻ اورڻ، دان تيف ۲ اورڻيڻ تيدق دبئرڪن چاکفڻ مڻاکن اي تله مولڻکن باليق بارڻ اورڻ دڻن

سومفهن سڦرت فمگڻ ڪادي، فيوا بارغ اورغ دان مريڪ يڻ مينيڄم
بارغ اورغ، مريڪنيٽ هاروس ملميٽڪن فولغ بارغ يڻاد دالم تائمن
سفاي دسقسينڪن لبه دهولو ڪران ڪاڊائن ايت تيدق چوڪف دڻن
سومفه.

(خ) جيڪ سڻورغ مندعوا (مڱاڪو) اي وڪيل منريما بارئيڻغ اد
فد زيد، حڪمن تيدق واجب زيد مولڻڪن باليق بارغ ايت ڪفڊاڻ
ملينگن هندقله اد سقسى منرڻڪن وڪالهن ايت، ڪران بوله جادي
موڪل انڪار (تيدق مڱاڪو اد بروڪيل)، تتافي جيڪ اي (زيد) فرچاي
هاروسله دبريڪن ڪفڊاڻ.

دمڪين جوا حڪمن جيڪ سڻورغ مندعوا (مڱاڪو) بهوا بارئيڻغ اد
فد زيد ايت تله دحوالهڪن (تله دفينده ميليڪ) ڪفڊاڻ اتو اي
وارث ڪفد زيد اتو مندافت وصيه درفڊاڻ اتو اي مڪڻغ وصيه باڪي
زيد دان زيد ممبرڪن دعوائن ايت، مڪ واجيله اتس زيد ممبريڪن
بارغ ايت ڪفڊاڻ.

باب الْعَارِيَّة

93. فرڪٽان العارِيه ايت بوله دباچ دڻن الْعَارِيَّة برسبدو ياءڻ
اتو الْعَارِيَّة، دان بوله جوڪ دسبوت عَارِه، اصل معنائ هيلغ سبنتر
ڪمدين اد باليق، مقصودڻ دسيني يائيت نام باڪي بارئيڻغ دفينجڄم دان
نام باڪي عقد فينجڄم مينيڄم، جادي باب اين ميٽاڪن حڪم فينجڄم
مينجڄم بارغ⁽¹⁾

ڪاڊان مشارڪه مجموع ميمڻ سائمت برحاجة ڪفد فينجڄم مينيڄم،
درايت حڪمن سنة دان ترڪاڊغ جادي واجب سڦرت مينيڄمڪن ڪاين
ڪران مڱيلق درفد فانس اتو سڄوق اتو ڪران بوات مڱصحڪن سمبهڻغ

(1) سندارن سلوم اجماع فرمان توڙن: "وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ" آية 2 سورة البانده. اوتين: هندقله ڪامو
برتولوغ مولوغ دالم فرڪارا يڻ بابلڪ دان فرڪارا يڻ مباوا ڪفد تقوىٰ. دان فد آية: "وَيَتَعَاوَنُوا الْمَاعُونَ"
ايت. ڪياهنڪن علماء متفسيرڪن: دان جلاڪ اورئيڻغ تيدق بري فينجڄم بارغ ۲ ڪونان رومه سڦرت بارغ، ڪافن.
تيا دان ۲۰۷ ڪفد جيران. دالم حديث بخاري دان مسلم: انه صلى الله عليه وسلم اسْتَعَارَ قَوْسًا مِنْ
أَبِي طَلْحَةَ قَوْسَهُ. اوتين: بهوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فرقه منجڄم ڪوڊا درفد او طلحه دان دتوئڪن

اتو فیسو کران هندق میمبلیه بناتخ محترم (یغ حلال دماکن)
دتاکوتی ماتی جادی بھکی اتو سباکیں.

ترکادغ حکمں حرام سمرت مبري فينجم فارغ انتوق منچوري اتو
بوات معصية.

اداله روکنش امفت فرکارا:

فرتام: فمینجم، دسبوت "مَعِيرُ".

كدوا: اورثیغ مینجم، دسبوت "مُسْتَعِيرُ".

کتیک: بندا اتو بارغ فینجامن، دسبوت "مُسْتَعَارُ اتو مُعَارُ".

کامفت: صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

دشرطکن فد فمینجم هندقله ای اورثیغ اد کلایقکن مقوروسکن
هرتاث (اورثیغ صح تبرع)، لاکی دغن کهندقش. مک تیدقله صح
مبري فينجم اوله کاتق ۲، اورغ کیلا دان اورثیغ دتگه اوله محکمه
مقوروس هرتاث دغن سبب دغو اتو بیشکرافسي، دان اورثیغ دققسا
مبري فينجم.

دشرطکن لاکی ای میلیک منفعة (ککونان) بارغ فینجامن ایت
سکالیفون تیاد میلیک عینث سمرت بارثیغ دسیواں هاروس ای
مینجمکن کفد اورغ لاین، اد فون اورثیغ مینجم بارغ اورغ تیدق
هاروس ای مینجمکن کفد اورغ لاین دغن تیاد ایذین توان،
کران منفعة ایت بوکن میلیکن چوما دهاروسکن سهاج ای
مغکوناکن، تتافی ای بوله مغکنتیکن اورغ لاین یغ ساومقام دغندي
اتو یغ کورغ درفداں میمفرناکن حاجث سمرت تولغ مندوکن کریتا
کران ای عذور دان سباکیں.

دشرطکن فد یغ مینجم ایت هندقله اورثیغ ترنتو لاکی اد
کلایقکن مقوروس هرتاث سندیری، مک تیاد صح دبري فينجم کفد
اورثیغ تیاد تنتو سمرت کات فمینجم: سای فینجمکن بارغ این کفد
ساله ستورغ درفد اندا بردوا، دان تیاد صح دبري فينجم کفد
کاتق ۲، اورغ کیلا دان اورغ دغو ملینکن دغن دعدقکن اوله ولین

(فعلولا مريك) ايتفون دشرطكن فد فينجامن يث تا كنا مځكنتي
 سڦرت فينجم درفد فيپوا يث صح، ڪران تيدق صح سياف ۲ جوا
 مځنجم درفد فيپوا يث فاسد ڪران واجب كنا مځكنتي.
 دشرطكن فد بندا اتو بارمئيڻ دفينجم هندقله اي درفد بندا يڻاد
 منفعتن (فرڪونائڻ) دان بوله دڪوناڪن دڻن ڪاداڻ ڪڪل ذاتڻ. مڪ
 تباداله دلولسڪن فينجم ڪلدي يث سوده لومفوه دان انق ڪلدي
 يث ڪچيل ڪران تا بوله دڪوناڪن دان تباد صح فينجم بندا يث حرام
 فرڪونائڻ سڦرت الت ميوزيق، ڪودا اتو سنجات ڪفد اورڻ ڪافر
 حربي.

دانلاڪي تباد صح فينجم بندا اتو بارمئيڻ هابيس ذاتڻ سڦرت
 ليلين، مڪانن، داوت دان چلق ڪران هابيس ذاتڻ دڻن دفاسڻ،
 دماڪن، دتوليس-دان دچلق مات.

مڪروه يث همڦير حرام فروع (انق چچو) مځنجم اصولڻ (باف
 اتو داتوء) يث همب درفد توانڻ ڪران برخدمة انتوق ديرين اتو انق
 مځنجمڪن بفان يثتله دسيواڻ ڪفد اورڻ لاءين، دمڪين جوا مځنجم اتو
 مڃري فينجم همب يث مسلم درفد دان ڪفد اورڻ ڪافر ڪران فربواتن
 ايت مڃهيناڪن.

دشرطكن فد صيغه اياه لفظ يث منجوقڪن اد ايدين فد
 مڃكوناڪن منفعة بارمئيڻ دفينجم سڦرت ڪتاڻ: ساي فينجمڪن اندا
 بندا اين.

اتو برڪات يث مځنجم: فينجمڪن ساي بندا ايت. جواب فمځنجم:
 امبيلله. اتو برڪات فمځنجم: امبيل بندا اين سفاي اندا ڪوناڪن
 منفعتن. اتو ساي هاروسڪن اندا مڃكوناڪن منفعتن اتو اندا تو: ڪڙله
 ڪودا اين. جواب يث مځنجم: بايڪله اتو اي بوات ڪرج تروس سڦرت
 دتوڻمڪڻ.

جادي دالم فرڪارا اين هندقله تولنڻ ايت منجواب (برلفظ)
 منريما اتو مڃراڪن اف يث دسوروه سڪاليفون ترلمبت تيدق مڃاف
 تتافي ڪالو ديم تروس ساله سڻورمڻ تباداله ممدائي.

جيڪ سڻورڻ برڪات: ساي پري اندا فينجم ڪودا ساي اين سفاي
 اندا مڃڪوڻ ماکڻ اتو سفاي اندا فينجمڪن ڪودا اندا ڪفد ساي

يغدمكن ايت تيدق ترماسوق دالم حكوم فينجم مالهن جادي سيوا
يغ فاسد کران تيدق دکتھوي براف سيوا.

جيك برلاکو دمکين کناله سياله سئورغ درفد کدوان مبابير سيوا
بياس کفد تولنښ يغ ترسبوت اَجَرَةُ الْمِثْلِ (سيوا سماس).

بلنجا مولئکن باليق بارئغ دفينجم کنا اتس يغ مینجم، دان بلنجا
ماکن بناتغ کنا اتس توان^(۱)

بارغ اتو بندا فينجامن ايت اداله امانه اتس تغکوئن يغ مینجم،
جيك برلاکو کروسقن اتو بناس دئن ککونان يغ دايدينکن تياداله
واجب اي مئکنتي سمرت کاین دفينجم انتوق دفاکي، مک کورغ
عينن (ذاتن) هئک هابيس تياداله واجب اي کنا مئکنتي تنافي کالو
کنا چوري اتو ترباکر اتو سباکين نسچاي واجب اتس مئکنتي
کران تيدق ترماسوق دالم جملهاکات فاکي يغ دايدينکن.

جيك دکوناکن فد يغلاءين درفد يغ دايدينکن سکاليفون تيدق
دئن چواي اتو تقصير سمرت کنا ساکيت اتو بنچان عام واجب اتس
يغ مینجم کنا مئکنتي.

تياد واجب اتس يغ مینجم مئکنتي بارغ يغ دفينجم درفد اورئغ
مپيوا دئن سيوا يغ صح کران يغ مینجم ايت سباکي فئکنتي درفد
اورئغ مپيوا سدئکن اي تياد واجب مئکنتي جيك برلاکو کروسقن
بکيتوله جوا فئکنتي.

تنافي جيك سيوان ايت فاسد مک واجب اتس مئکنتي کران
فپيوا يغ ممبري فينجم ايت سنديري فون ميمغ واجب اتس کنا
مئکنتي.

سلاءين درفد فينجامن بکيتو جوک حکمښ سکيران بناس بناتغ
يغ دسرهکن کفد وکيل انتوق ممبوات سسوات فکرجان اتو بناس
بناتغ يغ دسرهکن کفد سسئورغ انتوق مهاجر بناتغ ايت برجالن
دان سباکين تيبا ۲ بناس بناتغ ايت سمرت فاته کاکي اتو سبارغ
چدرا سکاليفون ماتي تياداله واجب اتس مريک کنا مئکنتي.

(۱) دسپني تيمبول مساله مینجم کرينا (موتورکار) اداکه بلنجا ميقن کنا اتس توان کرينا ايکوت مساله ماکن کودا
اتو تيدق؟ فد فنداقت ساي تيدق سام قياسن سبب کودا تا بوله ميدوف دئن تياد ماکن تنافي کرينا تيدق
روسق دئن تياد ميقن، جادي بارئسياف يغ برکهندقن منغتن کناله اي مپلي ميقن کجوالي توان کرينا سوله
هندق بردرما اتو بربردي.

اد بايق لاكي مثال ۲ دان چنتوه ۲ دالم باب اين ساي تيا د سبوتكن
 مماله دغن قاعده يڅ ريغكس يآيت اورغيڅ مينجم بوله مڅكوناكن
 منفعه بارغ اف يڅ دايدنكن اتو يڅ كورغ درفداڻ اوله فمينجم،
 ملينكن اد لارغن درفداڻ اومقام تانه يڅ دفينجمن دغن ايدن كران
 برتانه كندوم اتو فادي تيدق بوله دتانه اوبي تنافي جيڪ ايدن
 تانه اوبي بوله دتانه كندوم اتو فادي كران يآيت كورغ درفد
 يڅ دايدنكن، دان تانه يڅ دايدنكن كران باغونن تيدق بوله دتانه
 فوكو، كايو.

فنديقن كنهه ايكوت اف فركونان يغدتننوكن اوله فمينجم،
 دمكين جوا كنهه ايكوت دمان تمفت دان مسان يڅ دايدنكن.

فينجامن ايت اداله سوات عقد يڅ هاروس باكي كدوا ۲ فيهق،
 مك هاروسله سوله سئورغ درفد فمينجم دان يڅ مينجم فسځ اتو
 قنسيل (تاريق باليق) سام اد فينجامن يڅ مطلق (يغتيا دتننوكن
 مسان) فد بيلا ۲ ماس بكيما چارا يڅ دلاكوكن فد وكاله دان
 كدودقكنش كچوالي دالم مساله مينجمكن تانه كران منانه ميت يڅ
 دحرما تي. مك فمينجم تا بوله تاريق باليق دتمفت يقاد ميت ايت
 دان يڅ مينجم فون تا بوله مولغكن باليق كران سوده جادي لازم
 (مستي) تيدق هاروس لاكي، هڅك ميت ددالمش سوده هنجور
 (كچوالي عجب الذنب) بهاروله بوله دكمباليكن كران مڅمرمتكن
 ميت^(۱)

باب القراض

۹۴. فركتان قراض ايت دامبيل درفد فركتان "قرض" اصل
 معناه فوتغ. تنافي دباب القرض يڅ لفس دهولو ايت فركتان قرض
 دكوناكن فد هوتغ. دان القراض دسيني معناه فد شرع يآيت فمودل
 (توان فون مودل) برستوجو موكيلكن مودلش كغد فغاوسها سفاي

(۱) عجب الذنب ايت ساتو فوتغ يڅ كجبل سرت بيچي، ساوي دودقن دايكور نوغيڅ مانسي، اي بركليف ۲
 دوقت مالم، سوكر مديق دافت دلبهت كران تزلالو مالوس

مقاوسهاکن سسوات فرنیکان سچارا برکوئسي دان اونتوئن دبهاکي
انتارا کدوان.

سبب فکرچان این دنماکن قراض یغ برمعنی فوتخ جوک کران
فمودل ساوله ۲ سمرت مومت سبهاکین درفد هرتان دبریکن کفد
فقاوسها دان برستوجو مومت درفد کاونتوئن دبري کفد فقاوسها
یغترسبوت.

قراض این دنماکن جوک دئن مَضَارَبَه یغ دامبیل درفد فرکتان
“ضَرْب” برمعنا مسافر اتو مضمبارا اتس موک بومي کران بیاسش
اورغیغ برنیاک ایت سلالو فرکي کلوار نگري. اورغ مکه فغکیل
قراض اتو مَعَارَضَه منکل اورغ سبله عراق فغکیل “مَضَارَبَه”.

بیغک اسلام دالم فنرائشن ساي لیهت منتعریفکن مضاربہ
دمکین: مضاربہ اداله فرجنجین انتارا فمیلیک مودل دان فقاوسها
دمان فمیلیک مودل برستوجو ممایاي سفنوهن سسوات فروجیق
فرنیکان اتو فلابوران. دان فقاوسها برستوجو مقاوسهاکن سچارا
برکوئسي اونتوغ دئن نسه فمبهاکین اونتوغ یغ دفرستوجوي
برسام لبه دهولو. ^(۱)

کدوا ۲ تعریف این لبهکورغ سام تجوانش:

روکن قراض اتو مَضَارَبَه این انم فرکارا: فرتام – فمودل (توان
فون مودل) دسبوت “مالک”. کدوا – فقاوسها دسبوت “عامل”
کتیک – اوروسن اتو اوسها دسبوت “عمل”. کامفت – کاونتوئن
اتو لا با کدم – صیغه یأیت ایجاب دان قبول. کانم – هرت یأیت
مودل دسبوت “رَأْسُ الْمَال”.

دشرطکن هرت اتو مودل ایت ایاله واغ یغ دکتهوي جنیسن
سمرت امس اتو فیرق اتو ریال. قدرن سمرت سربو دوا ربو، دان

(۱) سندارن ایاله اجماع علماء دان برتغ کفد حدیث بهواس نبی صلی الله علیه وسلم اد منجانکن فرنیکان درفد
مرت (واغ اتو مودل) درفد سینی خدیجه دفرنیکان کنکري شام.

صيفتر (جيك اد) سمرت ريال بربوئا اتو ليچين. دان يقدتنوكن
(مَعِين). يثمان مودل اين دسرهن كغد فغاوسها.

مك تيدقوله صح قراض دثن امس اتو فيرق يڄ بلوم دچيتق جادي
متاواغ. دمكين جوا امس فكاين سمرت كلخ، اتو متابندا سمرت كاين،
باجو دان سباكيڻ، اتو يفتياد دكتهوي جنيسن اتو قدرن، اتو
يفتياد تنتو سمرت واغ دالم تاغن اورغ، دان تياد صح جوڪ جيك
دشرطكن مودل دسيمفن فد تاغن اورغ لاءين درفد فغاوسها.

دشرطكن فد فمودل سام ماچم شرط فد موڳل دباب وكاله، يآيت
اورغيغ اد كلايقكن مغوروسكن هرتاڻ بوكن كانق ۲، اتو كيلا اتو
بيغكرافسي دان دشرطكن فد فغاوسها سمرت موڳل جوا، تمبه لائي
دشرطكن فغاوسها ايت منجالنكن فراوسهان قراض اين دثن سفنوه
ماس، مك تيدق صح دشرطكن اي مبوات كرج يغلان اين اتو سمبيل
ليوا، دان تيدق صح جيك فغاوسها ايت بوت تتافي فمودال تيدق
دشرطكن چليق.

دشرطكن فد اوروسن (عجل) بهوا كادائن دالم اوروسنياك
دثن دبري ايدين كغد فغاوسها فد منجوال دان مبلي بارغ فرنيكان
دان تياد دسمفيتكن كرج ايت كاٽس، مك جيك دبتركن اتسڻ كرج
دثن دسوروه بلي كندوم، دسوروه كيسر، دسوروه بوات روتي دان
دسوروه اي منجوالن نسچاي روسق (فاسد) قراض ايت. دان تياد
صح دشرطكن مستي بلي بارغ اين اتو اومفماڻ اتو بارغ يڄ جارغ
اداڻ اتو دسوروه برنياك دثن اورغيغ ترنتو دانسباكيڻ درفد
اوروسن يڄ سمفيت.

دانلاكي دشرطكن جاغن دتفكن قراض ايت دثن ماس يغترنتو
سمرت ستاهون لفس ايت تياد بوله برجوالبلي لائي. دالم مساله اين
اد انم هوراين:

(ا) ساي برقراض دثن اندا ستاهون.

(ب) ساي برقراض دثن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
بركواس لائي.

- (ت) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
برجوال لاڳي.
- (ث) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، ديم سڪتيڪ (برسلڻ
ماس) ڪمدين اي برڪات: لفس ايت تيدق بوله ممبلي لاڳي.
ڪامفت ۲ هورايان اين تيدق صح قراض.
- (ج) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون (تروس سمبوڻ) جائن
ممبلي لاڳي لفس ايت.
- (ح) ساي برقراض دڻن اندا دان جائن ممبلي اف ۲ لاڳي لفس
ستاهون.

فد ڪدوا ۲ هورايان اين صح قراض ڪران بوله دافت
ڪاؤنتوڻن دڻن منجوال سهاج لفس ايت.

دشرطڪن فد ڪاؤنتوڻن هندقله د بهاڳي انتارا ڪدواڻ دان
دڪتهويڪن فراولتوقڻن ماسيڻ ۲ سفرت ستغه اتو ساتو فرتيڪ
يغدسبوت دالم عقد، مڪ تيدق صح قراض جيڪ ڪاؤنتوڻن ترفولڻ
ڪفد ساتو فيهق سهاج اتو د بهاڳي ڪفد ڪدوا ۲ فيهق سچارا تا تننو
(مبهم) ڪران تياد دڪتهويڪن براف بهاڳين فغاوسها، اتو دبري
سبهاڳين درفد ڪاؤنتوڻن ايت ڪفد اورڻ لاءِ اين (۱). تتافي صح
قراض جيڪ فمودل برڪات: ساي برقراض دڻن اندا دان
ڪاؤنتوڻن انتارا ڪيت بردوا، ڪتيڪ ايت جادي اي سفاروه سئورڻ.
ددالم قراض اين دهاروسڪن بر بيلڻ فمودل دمڪين جوا فغاوسها،
دان تنتڻ ڪاؤنتوڻن بوله دبري لبه ڪفد ساتو فغاوسها دان ڪورڻ
ڪفد فغاوسها يغلآين، دان ڪاؤنتوڻن منوروت نسه مودل
ماسيڻ ۲.

دشرطڪن فد صيغه يآيت لفظ ايجاب دان قبول بگيمان دشرطڪن
فد باب جوالبلي، اومغام فمودل برڪات: قَارَضْتُكَ اِرتيڻ: ساي
برقراض دڻن اندا، معنائ سام ماچم ڪتائ: عَامَلْتُكَ فِي كَذَا عَلَيَّ اَنْ
الرَّبَّحَ بَيْنَنَا. اِرتيڻ: ساي لنتيق اندا براوسها منجالنڪن فرنيڪان

(۱) مونڪين شير ڪوسوڻ ترماسوق دالم ڪولڻن اين.

واغ ساي دان اونتوئن انتارا کيت بردوا. دان دترېما اوله
فغاوسها (سرت مرت) دئن برلفظ کتائ: ساي تريماله دمکين ايت.

فغاوسها (عامل) تيدق بوله مغيکت فرجنجين قراض دئن اورغ
لائين، مک جيک دلاکوکنش برسام دئن اورغ لائين دان اونتوئ
انتوق بهاگينش د بهاگي سام تياداله صح قراض ايت. دان سکل اوسها
يغ داوسهاکن اوله فغاوسها يغکدوا ايت دئن تياد ايدين فمودل
دصفتکن سمرت مرمفس دان اق بارئيغ دبليش سام اد توني اتو
هوئ درفد مودل قراض ايت تياد صح. مک سکل کاونتوئن يغ دافت
درفد جوالبلي ايت ترفولغ کفد فغاوسها يغفرتام کران فغاوسها
يغکدوا ايت سباکي وکيل سهاج درفداش، دان فغاوسها يغفرتام کنا
مباير اوفه سماس کفداش.

سکيران عقد قراض ايت باطل دئن سسوات سبب سمرت دحدکن
ماس برنياک، سکل اوسها يغ دلاکوکن اوله فغاوسها ايت صح
سموان کران اي مېوات کرج دئن اد ايدين تتافي سکل کاونتوئن
جادي حق باکي فمودل دان اي (فمودل) واجب مباير اوفه سماس
کران اي (فغاوسها) تياد بکرج دئن فرچوما، کچوالي کالو توان
فون (فمودل) برکات سموا کاونتوئن ترفولغ کفد ساي کتيک ايت
فغاوسها تيدق ترحق مندافت اوفه سبب قراض سوده باطل.

دالم حال اوروسن قراض اين هندقله فغاوسها برسگوه ۲
منچاري بارغ دئن چوکف تليتي دان برهاتي ۲. مک تياد هاروس
دجوال بارغ دئن روکي يغ بايق دان تياد هاروس دجوال سچارا
برهوئ دئن تياد ايدين فمودل تتافي هاروس اي برجوال بارغ
دئن بارغ سکاليفون تياد ايدين فمودل.

فمودل دان فغاوسها هاروس مولگکن باليق بارئيغ تله دبلي
اوله فغاوسها دئن سبب اد چاچت سکيرا ۲ تياد فائده دسيمفن. جيک
برسليسيه انتارا کدوان اومقام کات فمودل: تيدق اد کون دسيمفن
بارغ ايت، دان برکات فغاوسها: اد کونا، ترفولغله کفد حاکم
موتسکن مغيکوت مصلحه (مان يغاد فائده).

فغاوسها تيدق هاروس منجاد يکن. فمودل سباکي فلغکنش (دثن منجوال بارغ قراض کفدان) کران بارغ ایت هرتان سندیري. اد فون کالو بارغ اورغ لاین اومقام فغاوسها ایت جادي وکیل درفد اورغ لاین باکي منجوالکن بارثن کتیک ایت هاروس اي برجوالبلي دثن فمودل ایت فول.

تیاد هاروس فغاوسها مملي بارغ فرنیکان لبه درفد مودل قراض جیک دلاکوکن دثن سکالي. عقد نسچاي تیاد صح بلین ایت.

تیاد هاروس واغ مودل دباوا مسافر کتمفت لاین ملینکن دثن ایذین فمودل دان تیاد هاروس دکوناکن واغ قراض انتوق بلنجا دیرین سام اد دالم تمفت مقیمش اتو دالم ماس مسافر^(۱)

ترتغکوغ اتس فغاوسها مخرجاکن اف یغ بیاس برلاکو فد برجوالبلي سمرت ملیفت کاین، منیمبغ بندایغ ریغن سمرت امس دان فیرق، ملینکن بندای ۲ یغ برت تیاداله واجب اي منیمبغ، دان میندهکن بارغ ۲ ایت ککدي ۲ یغ دسیوا دثن سیوا سماس فد عاده. اد فون بارغ ۲ یغ تیدق مستي اي مخرجاکن سمرت سوکت مپوکت دان مغاول بارغ ۲ ایت اي بوله اوفه اورغ مخرجاکن درفد واغ فراض، تتافي جیک اي بوات سندیري تیاداله اي برحق مندافت اوفه مان ۲ کرج یغ مستي اي (فغاوسها) ایت مخرجاکن دثن سندیري جیک داوفهن اورغ لاین مخرجاکن مک اوفه ۲ ایت کناله فغاوسها ایب سندیري مبیرون تیدق هاروس دامبیل درفد واغ قراض.

فغاوسها اکن میلیک بهاکین درفد کاونتوئن افبیل تله برباکي، نیدق دثن لاهیرون سهاج نمفق اد اونتووغ (کتیک ایت اي بلوم میلیک لاکي). کران کالو کتیک لاهیرون نمفق اونتووغ سوده میلیک ایت، ترماسوق دالم باب شریکه بوکن قراض.

سنت دالم اعانه الطاليس مر. 3 بون 102 دیکين: "وَلَا يَمُونُ اِيَّيْ لَا يَلْتَقُ مِنْهُ عَلَى نَفْسِهِ خَفَرًا وَلَا سَفَرًا لِأَنَّهُ لَا نَجِيًّا مِنَ الرِّيحِ فَلَا يَسْتَحِقُّ شَيْئًا اِغْرَ فَلَوْ شَرَكَ الْعَوْنَةَ فِي الْعَقْرِ فَدَّ."

ازین فغاوسها تیدق دولسکن مفلون بلنجا انتوق دیرین درفد واغ قراض سام اد کتیک دالم تگري الو دلوار تگري کران دي سوده اد هبوان دري کاونتوئن. درایت تبدله اي ترحق الف ۲ لاکي. ملک جیلک مشرطن بلنجا ایت دالم عقد نسچاي روسق عقد ایت، دان ترسبون دالم شرحن دمکین ملایون: "بلنجا کران قراض بوله دان راحت دامبیل درفد واغ قراض کران بلدمکین ایت ترماسوق دالم مصلحه فرنیکان.

هرت (واغ اتو بارغ) يڤاد دالم تاښن فغاوسها ايت اداله سباكي
امانه اي تيدق كنا مځنځتي جيڪ برلاكو كروسقن اتو كهيلانځن
دځن تياد كچواين درفداڻ. مڪ واجب مځنځتي دځن سبب چواي اتو
دځن سبب دباواڻ بلاير دځن تياد ايڏين.

تتافي بوله دتريما چاڪڻ دځن سومفه مځتاكن بناس بارغ ۲ ايت
دځن مبري الاسن بگيمان برايڪوت:-

(ا) تياد مځتاكن سبب.

(ب) اد مځتاكن سبب يځ ترسمبويي سمرت كچورين.

(ت) اد مځتاكن سبب يځ پات سمرت كباكران يځ تيدق دكتهوي
عموم.

(ث) اد مځتاكن سبب يځ پات سمرت كباكران يځ دكتهوي فد
عموم تتافي حالڻ اد تهمه.

كامفت ۲ هورايڻ اين دتريما چاڪڻ دځن سومفه.

(ج) اد مځتاكن سبب يځ پات سمرت كباكران يځ دكتهوي فد
عموم دان حالڻ تياد تهمه دبئرڪن چاڪڻ دځن تياد سومفه.

(ح) تياد تاهو اڪن سبب يځ پات (اد سبب يځ پات تتافي تا تاهو
اف دي) كنهاله اي مځاداڪن سقسي منرڻڪن بتول اداڻ
سبب ايت دان برسومفه.

جيڪ برلاكو ڪروڪين فد قراض دځن سبب هرڪ بارغ جاتوه
اتو دځن سبب اد چاچت اتو بناس ستغه ۲ڻ لفس فغاوسها
برسڱڪوه ۲ منجالنڪن اوروسنياڪ هندقله دتمفوغ ڪروڪين ايت دځن
كاونتوڻڻ. ريڱڪسڻ فد قراض اين ڪدوا ۲ فيهق برسام ۲ مندافت
كاونته ڻن جيڪ اد اونتوڻ، دان برسام ۲ منڱڪوڻ ڪروڪين جيڪ روڪي
ايڪوت نسهه ماسيڻ ۲.

تتافي اف ڪڪورائڻ يڱبرلاكو سبلوم منجالنڪن اوروسنياڪ
تيدق بوله دتمفوغ دځن ڪاونتوڻ مالهن ڊڪيرا درفد ڪفلا مودل.

قراض بوله فسخ

عقد قراض این هاروس فد کدوا فیهق یأیت فمودل (مالک) دان فغاوسها (عامل)، سام ماچم وکاله جوک، درایت ساله ساتو درفد کدوا ۲ فیهق بوله فسخ (قنسیل) عقد قراض فد بیلا ۲ ماس دکهندقکیش سکالیفون فیهق یغ ساله ساتو لاکي غائب (تیدق اد دتمفتش)، دان ترفسخله ای جیک ساله ساتو درفد دوا فیهق ماتی اتو کیلا اتو فیتم.

افبیل عقد قراض تله دفسخکن اتو ترفسخ دثن سبب یغ ترسبوت ترثکوئمله (لازم) اتس فغاوسها منتوت سکل هوتغ هرت قراض یغ دایدینکن اوله فمودل منجوال دثن برهوتغ، دان ترثکوئمله اتس مغمبالیکن کفلا مودل کفد فمودل دثن منجوال بارغ ۲ دثن متاواغ نکري یغ دفرستوجوئی.

کدوا ۲ حال این (منتوت هوتغ دان منجوال بارغ ۲ ایت) جادی لازم (مستی) جیک دمنتا اوله فمودل ۲، سکیرا تیدق دمنتا تیا داله مستی ای بر بوات دمکین ملینکن جیک اورثیغ بر هوتغ ایت اورثیغ دتکه مغوروس هرتا (اورثیغ محجور علیه).

سکیرا فمودل تله مغمبیل لبه دهولو سبهاکین درفد مودل سبلوم نمفق اد اولتوغ دان روکي کناله دکمبالیکن کفلا مودل کفدا سبراف یغ باقی، دان جیک دامبیل سلفس پات اد اولتوغ مک برارتي ای تله مغمبیل سبهاکین درفد کفلا مودل دان سبهاکین کاونتوئن ایکوت نسبھ، دان جیک دامبیل سلفس پات روکي هندقله دکیرا نسبھ روکي ایت فد اف یغ دامبیل جوک. سکیرا بزلاکو فرسلیسیهن انتارا فمودل دان فغاوسها دریحال کاونتوئن اومقام فغاوسها برکات: سای بلوم منریما لغسوغ بهاکین کاونتوئن. اتو: سای بهارو دافت هاں سکین سهاج، نسچای دبئرکن چاکفش ایت دثن سومفه.

تتافی جیک ای برکات: سای سوده دافت سکین ۲ درفد کاونتوئن کمدین کتاں سای ترساله کیرا ۲ اتو سای بر بوھ

نسچاي تباد دتريما چاكفن ايت كران اي تله برقرار اكن حق انتوق اورغ لاین مك تیدقله بوله دتريما تاريق باليقش.
جيك برسليسيه انتارا كدوان تنتغ قدر یخ دشروطكن كقد فغاوسها حكمن هندقله كدوان برسومفه، ستله ايت فغاوسها دبري اوفه اتس اوسهان سباكي اوفه سماس دان شكل كاونتوئن ترفولغ كقد فمودل.

باب الاجاره

95. فركتان اجاره بوله دباچ جوک دغن اجاره. معنان فد لغه نام باكي سيوا اتو اوفه يكثر كنل دغن عقدن (عقد سيوا اتو اوفه) دان معنان فد شرع يآيت ميليككن منفعة سسوات بندا اتو فركارا كقد سستورغ دغن اد كنتيئن اتو بالسنس اتس شرط ۲ يكثر تننو.^(۱)
دالم بهاس عرب "اجره" ايت معنان بياران انتوق مندافتكن منفعة سسوات بارغ اتو فركارا ترماسوقله سيوا رومه، اوفه ممبوات كرج سمرت منجاهيت باجو دان سباكيئن. دالم بهاس ملايو فد رومه اتو كريتسا دسبوت سيوا، فد كرج دسبوت اوفه، مقصودن سام يآيت بياران انتوق مندافتكن منفعة.

اداله روكونن امفت فركارا: فرتام - صيغه. كدوا - سيوا اتو اوفه. كتيك - منفعة (فائده اتو ككونان) كامفت - كدوا يغبر عقد. يآيت فپيوا دان یخ مپيوا.

تيف ۲ فركارا يغبوله دامبيل منفعة درفدان فد شسرع صمله دسيواكن اتس شرط ۲ بكيماي برايكونت:-

(۱) منفعة یخ دمقصودكن، سمرت رومه انتوق ددودقكي دان كودا انتوق دتوئنگخ. تیدقله ترماسوق اومغام بواه ایفل انتوق

(۱) سندواتن سلطون اجماع فرمان نوحن: "افان اوفغن لگم فالتوئن اجودغن". سورة الطلاق ایه 6 ارتين ملك بيله نريك (جند ۲۱ كامو) ايت مپوسون ان؟ كامو درله مريك چيندله كامو باير اولغن.
دان حديث سلم: اله صلى الله عليه وسلم لهن من المودة والرف بالمواجره. ارتين: يواس بي سلى الله عليه وسلم كله منكه درله مزاده دان مپوروه براوله مقوله. مزاده ايت مضان لرجلچين برفاوه نأيت سلورغ ملوهای كاله دبري اورغ لاین برنام دان حاصلين برهالكي انقارا كدوا منكل نييئن اكس توان تافه.
داللاكي كران مشاركة سالت ملهملكي ممكن كران بيدل لف ۲۰ سلورغ مانس. ده ملوهای رومه. كندران مپندر دان ۱۹۷۲. درایت دولسكن سوال سپوا مپيوا ايت.

دچیوم باوښ، اتو فرکارا یغ ریمیه تیمیه سفرت ساتو فرکتان
جرو اعلان (فرکارا یغ کچیل سائت).

(ب) منفعة یغ معلوم (یغ دکتھوي)، تیدقله ترماسوق یغ مجهول
(یغتیاد دکتھوي) سفرت جعاله (هدیه ۲ کران منچاري بناتغ سست)
کران منفعتن تیدق دشرطکن معلوم.

(ت) منفعة یغبوله مبري اتو منداتگن فائده کفد فیوا ۲ تیدقله،
ترماسوق نکاح کران دغن عقد نکاح سوامي هان بوله مگوناکن
کمالوان استریث انتوق برستوبه سهاج تنافي تیدق میلیک منفعة
کمالوان کران جیک اي کنا وطي شبهة دیاله یغ مندافت مهر مثل
بوکن لاکي.

(ث) دغن سیوا اتو اوفه یغ دکتھوي قدرن دان جنیسن، مک
تیدقله ترماسوق عاریه (فینجم) کران اي دبري فرچوما، دان تیدق
ترماسوق جوک مساقاة (فرجنجین منجیروس ایر فد فوکو، کروما
دان اثکور دغن اوفه درفد بواهن) کران تیدق دکتھوي قدرن
سفیکولکه اتو براف؟. دالم مساقاه تیدق دشرطکن اوفه ایت معلوم.

(ج) ککل عین (ذات) بندا یغ دسیوا، مک تیدقله ترماسوق دان
تیدق صح دسیواکن مکانن کران دماکن، لیلین انتوق دفاسغ، کمبیغ
کران سوسوډ دان سباکیښ دان تیدق صح سیوا الت فرمایین کران
تیدق اد منفعة فد شرع.

بکیمان تله معلوم تیغ ۲ عقد دشرطکن کدوا ۲ یغ برعقد ایت
ایاله اورغیغ لایق مغوروس هرتاښ مک تیدقله صح فیوا دان یغ
میوا اتو فغوفه دان اورغیغ مغبیل اوفه درفد کانتق ۲، اورغ کیلا
دان اورغیغ دفقسا.

تیدق صح سیوان ملینکن دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوا: أَجَرْتُكَ هَذَا الْبَيْتِ. ارتین، ساي سیواکن رومه این کفد اندا.
جواب اورغیغ میوا "قَبِلْتُ" ساي تریماله اتو "اِسْتَأْجَرْتُ".
ارتین: ساي سیواله رومه این^(۱)

(۱) ترسیوت دالم فتح المبین باب الاحارہ کتان: قَالَ النَّوَوِيُّ فِي شَرْحِ الْمَهْصَبِ إِنَّ خِلَافَ الْمَهْصَبِ يَجُوزُ فِي الْإِجَارَةِ
وَالرَّهْنِ وَالْهَبَةِ. ارتین برکات امام نوري دالم شرح المصنف هو خلاف بفروا کو مد جوالفر مضافه برلاکو
جوک فد سیوان. گادبان دان حبه.

دانلاکي دشرطکن صح سیوان ایت هندقله ددالم عقد دتتفکن
 دان دتنتوکن مسان اتو فکرجانن. مثالن فد ماس سمرت کتان: ساي
 سیواکن رومه این کفد اندا سلما ستاهون دثن سیوا سکین ۲. دان
 مثال فد فکرجان سمرت کتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو فوتغن
 تلوق بلاثما. مک جکالو دکتان: سفای اندا منجاهیت باجو ساي
 سهاج بکیتو دثن تیدق دتنتوکن اف فوتغن نسچاي تیدق صح
 عقد اوفه ایت.

دمکین جوا جیک دهمیفونکنن کدوا ۲ سکالي (ماس دان
 فکرجان) سمرت دکتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو ساي این فد
 وقت سیخ هاري نسچاي تیاد صح کچوالي مقصودن برکهندقکن
 سگرا کتیک ایت تیدق مغاف (صح).

بهاکین اجاره

إِجَارَةٌ (سیوان اتو اوفهن) ایت تر بهاکي کفد دوا بهاکین:-

(۱) إِجَارَةٌ عَيْنٍ یا ایت سیوا بارثمیخ دتنتوکن سمرت رومه
 دانسباکین.

(ب) إِجَارَةٌ عَلَى ذِمَّةٍ یا ایت سیوا بناتخ دانسباکین یخ دصفتکن دثن
 سسوات سمرت مفعکوت بارغ دان دمستیکن فد تغکوثن اورثمیخ
 داوفه مفرجاکن سسوات سمرت منجاهیت، مبعوات باثونن دانسباکین.

کمدين اجره (سیوا اتو اوفه) ایت فول تر بهاکي کفد دوا بهاکین
 یا ایت:-

(۱) اوفه مَعِينَه (اوفه یقاد دتنتوکن اتو دتنجوکن).

(ب) اوفه اتر ذمه (فد تغکوثن یخ دجنجیکن).

یخدمکین ریغکس فد رومه دان بندا یخ تتف دفغکیل اجاره عین
 معنای سیوا منفعة عین. دان فد کرج ۲ دفغکیل اجاره ذمه معنای
 اوفه میمفرناکن سسوات کرج سمرت کونتریق.

فد اَجَارَةُ عَيْنِ سِيوا بوله باير دهولو دان بوله دتڅكوهكې. دان
فد اجاره ذمه اوفه دشرطكن باير دهولو دالم مجلس عقد كران اي
ماچم جوال سلم^(۱)

افيل سوده بر عقد جاديله سىوا ايت ميليك باكي فيوا سباكي
ميليك يڅ ترافوڅ ۲ (مُرَاعَى) كمدین منكل سمفي تيمفوڅ دڅن
سلامت بهاروله جادي ميليك يڅ تنف. جادي ميليك ايت ستله
اورمځ مپيوا منريما بارمځ دسيوا. اتو تله دسوكوڅكن تتافي اي
اڅكن منريماڅ. كران ككونان بارڅ ايت سوده ترلفس كتائن يڅ
مپيوا. تننڅ اڅكن منريما ايت اiale كچواين درفدان.

بكيمان تله دپتاكن بهوا سىوا اتو اوفه ايت هندقله دكتهوي
قدرن. جنيسن دان صيفتن ملينكن جيك سىوا اتو اوفه ايت اد
دهدافن كدواڅ كتيك ايت چوكف. اتو ممادا دڅن دليهت.

مك تباد صح سىوا رومه تولق بلنجا ممبايقكن اف يڅ روسق
اتو سىوا بناتڅ دڅن بلنجا ماكنش كران تباد دكتهويكن براف
قدرن. دمكين جوا اوفه مغوليت دان مپياڅ كمبيڅ دتولق دڅن
كوليتن (كوليت جادي اوفه) دان اوفه مځيسر كندوم تولق درفد
تفوڅن كران تباد دكتهويكن تبل ليفيس كوليت ايت دان تباد
دكتهويكن قدر تفوڅ ايت. دانلاكي بلوم اد كواس ممباير سىوا الو
اوفه كتيك ايت جوڅ.

سكيران تباد دسبوت سىوا اتو اوفه ايت دالم عقد توني اتو
برتڅكوه حكمن اداله دتڅكوڅكن اتس توني كچوالي جيك دشرطكن
برتڅكوه كتيك ايت بهاروله جادي برتڅكوه.

تباد باطل سىوان اتو اوفهن سام اد اجاره عين اتو اجاره ذمه دڅن
سبب ماتي ساله سئورڅ درفد كدوا يڅبر عقد اتو دڅن سبب ماتي
كدوا ۲۱. سكالي بهكن ككل كادانن برجالن سهڅك هابيس تيمفوڅ
يڅمان وارث باكي ساله ساتو فيهق مځمبيل اليه تمفت يڅ ماتي فد
مپمهرناكن سكل اوروسن دان بياران.

(۱) اين موكنين فندڅ كند داسر اسلام مانسي ايت بايك دان منونيكن جنجي تتافي فد ماس سكارڅ كالو اوفه
سوده باير دهولو كبايقكن كنا كافور.

سيوا اتو اوفه بوله باطل دڻن سبب بناس بارڻ اتو بندا يڻ
 دسيوا سڦرت روبوه رومه دان ماتي بناتڻ يڻ دتنتوڪن، باطلڻ ايت
 فد يڻ اڪنداتڻ بوڪن فد يڻ سوده لفس مڪ يائيت تيدق باطل مالهن
 ڪڪل بهاگينڻ درفد اف يڻ دسبوت ددالم فرجنجين منوروت
 نسبهن.

تياد ٿرفسخ سيوا جيڪ ٿر بناس سٿڻ سهاج (سڦرت روبوه سٿڻ
 بهاگين رومه) سرت بوله دگوناڪن فد يڻ سٿڻ لاگي ڪتيڪ ايت
 فيهق فيوا بوله فيليه (خيار) انتارا هندق دتروسڪن سيوا اتو
 فسخ.

بارڻ اتو بندا يڻ دسيوا فد تائمن اورڻيڻ مپيوا ايت اداله امانه فد
 تائمن. مڪ تيدق واجب اي مڱن تي جيڪ برلاڪو ڪروسڪن اتو
 بناس ملينڪن دڻن سبب ڪچواينڻ.

سٿڻ درفد چواي مموڪل بناتڻ لبه درفد فاتوت فد عاده اتو
 دمواتڪن بارڻ يڻ برت ۲ لبه درفد يڻ ٿر ٿڱوڻ اولهن، اتو ددودڪن
 توڪڻ بسي اتو توڪڻ دوبي دالم رومه يڻ دسيوا ايت.
 اتو دمواتڪن اتس بلاڪڻ بناتڻ دڻن بارڻ يڻ لاءين درفد يڻ
 دجنجيڪن، اومقام جنجي اٿمڪ سراتوس ڪيلو ڪندوم تيبا ۲ دتوڪر
 سراتوس ڪيلو فادي، ڪران ڪندوم ايت تتف اتس بلاڪڻ بناتڻ ايت
 تيدق ماچم فادي ڪران فادي ايت بروڻمڪا ماسوق اودارا دچله ۲
 منجادبڪن ڪدودڪنڻ هويوڻ هاڻي، پرسلاهن جيڪ دتوڪر ڪفد
 بارڻيڻ لبه ريڻن يڻ دمڪين ايت تيدق ترماسوق دالم ڪچواين.

فرايڻاتن: جيڪ يڻ مپيوا مندعوا بارڻيڻ دسيوا ايت سوده
 دڪمباليڪن ڪفد توائڻ تياداله دبئرڪن چاڪڻ ايت ملينڪن دڻن
 اد سقسي.

الجماله

96. فرڪتان جماله ايت بوله دباچ دڻن جُعاله اتو جَعاله اتو
 جَعاله (تيڪ وجه). معنائ فد لغة يائيت نام باگي بياران يڻ
 دتاوَرڪن ڪفد مانسي باگي مبوات سسوات فرڪارا (تاوارن هديه)

دالم بهاس ائمگريس دسبوت ريواد، دان معنان فد شرع يآيت ممستيكن
 گنجارن يځ ترنتنو اتس كرج يځ دتنتوكن اتو يځ تيدق تنتو يځ سوكر
 هندق دكتهويكن ^(۱)

جعاله اين هاروس دان صح دلاكوكن سكاليفون اتس كرج يفتياد
 دكتهويكن سفرت منچاري بناتځ يځ سست اتو همب يځ لاري،
 چوما تر فولځ كغد كفينتارن عاملن (فقاوسهان) دان اي تيدق ترحق
 مندافت گنجارن اتو اوفه ملينكن ستله سمفرن كرجاځ.

اداله روكنځ امفت فركارا بكيمان سسته ۲۸ تله تركندوځ دالم
 تعريف ايت يآيت:

فرتام - اورثيځ بر عقد دسبوت عاقد اتو دسبوت توان فون يآيت
 اورثيځ مناوركځ گنجارن اتو اوفه. شرطن سام ماچم شرط فد فپيوا
 دان لاءين ۲.

كدوا - صيفه درفد عاقد سهاج تيدق دشرطكن قبول درفد
 فقاوسها مالهن چوكف اتو ممدائي دځن بوات كرج سام ماچم
 وكيل دباب وكاله، سفرت توان فون بركات. بارغسياف دافت
 مغمباليكن همب ساي يځ لاري اداله باكيځن سكين ۲ رځگيت. اتو اندا
 كمباليكن همب ساي يځ لاري ننتي اندا ترحق مندافت گنجارن
 سكين ۲ رځگيت، شرطن اد لفظ ايدين يځ مننجوكن سوروه اوسها
 اتو كرج دځن اوفه يځ معلوم، مك جيڪ دكرجاكن دځن تياد ايدين

(۱) سندون سلوم اصاح علماء، اباله حديث جيفي يځ درواپكن اوله بخاري دان سلم يآيت فد سوات ملس ستورځ
 سحابة برنام ابو سعيد الخدري دالم ساتو رومبولن ملاوت كسوات كفت. دالم فرجلان مريك سلفي كسوات
 كفورځ اورځ عرب. مريك منتا برهنتي درومه اورځ كفورځ، تناني اورځ كفورځ الفكن منريسان. دځن سبب ايت
 رومبولن ترقسا برهنتي دفته قادغ دلوار كفورځ. دځن با سستا؟ كندا كفورځ عرب كئا فاقو. اولر يځ پيسا.
 فواس سوده مريك براوبت تا جوځك بايلك، اخيون كندا كفورځ ايت ميوروه اوځن چوب برقان دځن رومبولن يځ
 برهنتي دقادغ ايت مونكين مريك بوله مروت كان. مريك فون فرگيله برقان: جواب رومبولن: گامي بوله
 بري اوبت تناني شرطن گامو بري اوفه. مريك سستگوف ميري تيگه فوله ابكور كيبځ. ملك ابو سعيد فون
 فركي كغد كندا كفورځ ايت دان ديجاكنن فاتحه تيگه كالي نروس پيسان ميلن دان بايلك ساكيځن دځن سرت
 مروت ماچم كوييت دځن كافور. ستله مريك باليق كدينه دځن كيبځ ۲۹ مريك نراس واسواس دان منكيل ماچم
 مان گيت مقبيل اوفه اتون مياچ كتاب الله! مريك فون فركي مفادف رسول الله صلى الله عليه وسلم منجريتاكځ
 حالن. سندان: ان احسن ما اخذتهم عليه اجرا كتاب الله! ازنين: سابلڪ؟ گنجارن يځ كامو اسيل اباله گنجارن
 دري كتاب الله

اتو اد ايدڼ تټافي تيدق دسبوتکن اوفاهنښ تيدق له يڅ مېوات
کرج ايت منداقت اف۲ دمکين جوا جيک دايدڼکن کفد سټورغ
تیب۲ا دکر جاکن اوله اورغ لاین فون تيدق ترحق منداقت اف۲
(اورغ لاین ايت).

کتیک - کنجارن اتو اوفه شرطن بندا يڅ معلوم يعني دکتهوي
قدرن دان تيدق درفد بندا يڅ نجيس سمرت ارق.

کامفت - کرج شرطن اد اوسها دان تيدق ترنتو اتو مستي اتس
عامل ايت معرجاکنښ، جکالو سټورغ يڅ هيلغ دوءيت برکات:
بارئسياف منجوقکن دوءيت ساي، اورغ ايت اکن ترحق منداقت
سکين۲. اي (عامل) فون منجوقکن دوءيت ايت اد فد تاښن سفلان
نسچاي اي (عامل) تيدق ترحق اف۲ کران تيدق اد اوسها سدټکن
دوءيت ايت فد تاښن اورغ لاین.

دمکين جوا جيک اي منجوقکن اورغ يڅ مرمفس دوءيت اورغ
نسچاي فننچوق ايت تيدق ترحق اف۲ کران کرج منجوقکن
فرمفس ايت ترمستي اتس فد شرع.

سباليقن جکالو سټورغ اجنبي (اورغ لاین بوکن توان فون
بارغ) برکات: بارئسياف معبالیکن همب سي زيد مک اي ترحق
منداقت سکين۲ کنجاران نسچاي اورغ يڅ مباليقن ايت ترحق منداقت
درفد اجنبي ايت کران دي يڅ مېوات کسټکوفن.

دان جيک اي برکات: زيد اد مټاکن بارئسياف معبالیکن
همبان اورغ ايت ترحق منداقت بکين۲، فد حال اي بر بوهغ تباداله
عامل برحق اف۲ درفد اجنبي ايت دان جوک درفد زيد سنديري
سکيران اي توروټ سام مندوستاکن.

دانلاکي دشرطکن عقد جعاله اين هندقله جاښن دحدکن وقتون
سمرت سمیغکو اتو سبولن اومفمان، جيک دشرطکن بکيتو نسچاي
باطل. سکاليفون اد دتنټوکن تمفتش کران ترکادغ تيدق بوله دافت
دالم ماس يڅ دحدکن ايت.

مساله رمفاین

(ا) جیک دلاکوکن جعاله دثن کنجارن یغتیاد معلوم اومقام برکات توان فوښ بارغ: نارغسیاف مغمبالیکن همب ساي، اورغ ایت اکن دبري کنجارن نسچاي عقدن ایت فاسد دان اورغیغ مغمبالیکن ترحق دافت اوفه سماس.

(ب) جیک اي فمنتوکن دري نكري بکین اتو نكري ابو تيبا۲ دکمبالیکن دري نكري یغ لبه جاوه، حکم اورغیغ مغمبالیکن ایت تیدق ترحق مندافت لبه کنجارن دري اف یغ دجنجیکن تفافي جکالو دکمبالیکن دري نكري یغ لبه دک کناله دفوتغ مغيکوت قدر لسه کورغش.

(ت) جیک فغاوسها ایت برسکوتو دوا اورغ اتو لبه کنجارن ایت ترفولغ کفد مريک منوروت کيرا کفلا سکالیفون کرج مريکثیت اد برله کورغ کران سوکر هندق داوکور کرج ماسیغ۲ ایت.

(ث) جیک دجنجیکن کنجارن ایت فد سئورغ یغترتنتو تيبا۲ داتغ اورغ لاین منیمفیل بوات کرجسام دثن قصد منولوغ اورغ ایت نسچاي کنجارن ایت ترفولغ کفد اورغیغ دتنتوکن سهاج، دان جکالو اي کرجسام دثن قصد انتوق توان فوښ بارغ، مک فغاوسها یغفرتام ترحق مندافت سبهاکین سهاج کنجارن اتس قدر کرجاښ دان اورغیغ کدوا ایت تیدق ترحق اف۲ جوک. فندیقن اورغیغ کدوا تیدق ترحق اف۲ سام اد اي نیه منولوغ اورغیغ فرتام اتو نیه منولوغ توان فوښ بارغ اتو نیه برکهندقکن اوفه، کران کرجاښ ایت ترماسوق دالم کرج سوکریلا.

(ج) سکیران بارغ یغ دکمبالیکن ایت بناس سبلوم سمفي کفد نوانث سفرت همب یغ لاري ماتي دتغه جالن مسکیفون سوده همفیر دثن رومه فغهلولو، اتو درمفس اورغ دفرتقاھن جالن اتو دتیغالمن اوله فغاوسها دتغه جالن، اتو همب ایت لاري سکالیفون سوده سمفي

کرومه توانن تتافي بلوم دتريما اولهن ددالم مساله ۲ اين فغاوسها ايت تيدق ترحق مندافت اف ۲ بيارن.

(ح) افبيل فغاوسها تله مقمبالیکن بارغ یغ لاري اتو یغ سست دان تله دسرهن کفد توان فوښ تباداله هاروس توانن ايت مناهن دري بيارن.

سکيران يرلاکو فرتکارن دريحال شرط گنجانن اتو دريحال کرج حکمن دبرکن چاکف فغاوسها دغن سومفهن، تتافي چیک برسليسيه تنتغ براف قدر گنجانن اتو اف جنيسن اتو تنتغ بايق مان کرجاښ فد حال سموا کرج سوده سلسي کناله کدواښ برسومفه کتيک ايت فغاوسها ترحق اوفه سماس.

(خ) کدوا ۲ فيهق (توان فوښ دان فغاوسها) هاروس فسغ (مناريق باليق اتو قنسيل) فرجنجين اين سبلوم هابيس کرج. مک چیک توان فوښ اتو فغاوسها مناريق باليق سبلوم ممبوات کرج اتو فغاوسها مناريق باليق ستله اي ماسوق ممبوات کرج نسچاي تباداله اي مندافت اف ۲ بيارن، تتافي چیک توان فوښ یغ مناريق باليق ستله فغاوسها منجالنکن کرج، مک فغاوسها تيدق ترحق مندافت بيارن فنوه کران بيارن فنوه ايت اتس سموا کرج، یغدمکين اي ترحق هاښ اوفه سماس اتس یغته دبواتن سهاج.

المُخَابَرَةُ دَانَ الْمَزَارَعَةِ

97. فرکتان مُخَابَرَةُ ايت فچاهن درفد فرکتان خُبر معنان تانم دان فرکتان مزارعه فچاهن درفد فرکتان زرع معنان تومبوه اتو تاني، کدوا ۲ کلمه اين همفير سام مقصودډ دسبوت برفاوه يايت توان فوښ تانه مبريکن تانهن کفد سئورغ سفاي مغرجاکنښ دغن برچوچق تانم دان حاصيل تنامن ايت دېهاکي انتارا کدواښ. چیک بنیه درفد فکرج دسبوت مخابره دان چیک بنیه درفد توان تانه دسبوت مزارعه کدواښ اين تيدق هاروس ددالم اسلام سبب اد لارغن ددالم حديث کران حاصيل بومي ايت بوله ددافاتي دغن سيوا، تيدق

دڻن چارا تا تننو بکیتو کران بوله جادي دافت سفیکول اتو کورغ اتو
تا اد لغسوغ.

اوله کران برفاوه ایت سوات حال یغ دکهندقکي اوله مشارکه
مک جالن باکي ملولسکنش یایت دسیوا تانه ایت، سام اد دڻن واغ
اتو مکانن یغترتننو قدرن دان جنیسن اتس تغکوڻن یغ مپیوا،
جادي توان تانه دافت حاصیل یغ تتف دان اورځیغ مپیوا دافت
منفعة درفد تنامنش اتو تانه ایت دوسون کروما اتو اښکور دان
ستغهن کوسوغ سدغ توان کبون ایت اد مغوفه اورغ منجیروس
فوهن ۲ کروما اتو اښکور ایت (اد مساقاة). مک دڻن کادان سماچم این
هاروس دلاکوکن مزارعه (برفاوه) دڻن اورغ یغ منجیروس ایت
دتمفت یغ کوسوغ سچارا ایکوتن.

أَحْيَاءُ الْمَوَاتِ

98. فرکتان احياء معنات مهيدوفکن اتو معمارهکن، فد ماس
سکارغ اورغ سبوت تروکا. دان فرکتان موات معنات تانه یغتیاد
دمیلیقکي دان دامبیل منفعة درفدان اوله سیاف ۲، تانه سماچم این
دسروفاکن دڻن اورغ ماتي کران تیاد مبري منفعة اف ۲.

مهيدوفکن اتو منروکا تانه یغ ماتي ایت هاروس مالهن دافت
فهلا. سندرانن سبلوم اجماع ایاله حدیث:

”مَنْ عَمَّرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ حَقٌّ بِهَا“.

ارتیں: ۱. ۲. سیاف مهيدوفکن تانه یغتیاد دفوپاي اوله سیاف ۲
دیاله یغلبه برحق فد تانه ایت.

ددام حدیث یغ دروایتکن اوله النبائي:

”مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرًا وَمَا أَكَلَتِ الْعَوَافِي
فَهُوَ صَدَقَةٌ“.

ارتیش: بارئمشیاف مھیدوفکن تانہ یغ ماتی باکیں فھلا دان اف
یغ دماکن اولہ یغ منجاری ماکن ایت جادی صدقہ. مقصودن، بواہ ۲
تنامن دأتس تانہ ایت جیک دماکن اولہ مأنسی اتو بناتغ سفرت
موپیت، توفی دان بوروغ ایت جادی صدقہ (۱)
ادالہ تانہ یغ ماتی افبیل دتروکا اولہ سسئورغ جادیلہ تانہ ایت
حق میلیکن دئن دوا شرط:

فرتام - اورغ ایت مسلم دان تانہ ایت دالم نگری اورغ اسلام
سام اد دایدینکن اولہ فمرنتہ اتو تیدق. اد فون اورغ کافر تیدق
دلولسکن سکالیفون اد ایدین درفد فمرنتہ.

مقصود نگری اسلام ایت ایالہ نگری یغ دتروکا اولہ اورغ
اسلام سفرت بغداد دان بصرہ اتو فندودقن مسندیری منوکر دان
مملوق اکام اسلام سفرت مدینہ دان یمن (۲) اتو دفرغ دان
فندودقن مپره تنفا شرط سفرت مصر دان سبھاکیں درفد کاواسن
عراق اتو دتروکا دئن فردامین سدغ بومیث ترماسوق جادی ولایہ
اورغ اسلام دان مریک یغ بوکن اسلام هان ممبایر اوفتی.

بیلا دکات تانہ دالم نگری اورغ اسلام ترماسوقلہ تانہ حرم
یغتیاد برکنتوغ حق عبادة خداں یأیت عرفہ، مزدلفہ دان منی کران
برکنتوغ حق وقوف دان حق مبیت (برمالم فد ماس مشرجاکن
حج) دسیتو.

برکات الشیخ الزرکشی ایلوق تمفت یغبرنام مَحَصَّب (یغترکنل)
سکارغ دئن نام مَعَابَدَةُ دکیرا ماچم منی جوک. کران اورغ حج اد
برمبیت دسیتو، تتافی کات الْوَلِيِّ الْعِرَقِيِّ: ایت بوکن درفد عبادة
حج. درایت بارئمشیاف منروکا تانہ دسیتو مک تانہ ۲ ایت جادی
حق میلیکن، اینلہ فندافت یغ تفت (معتمد).

(۱) دتانه عرب اتو دتیمور تغه کبابکن تانن فادغ فاسیر کیارن دان تیلوق دمیلبکی اولہ سیاف ۲۰، مونکیله
سیاف ۲ منروکان دیالہ یغ افون. دنگری کیت تیدق اد تانہ یغ دکناکن تانہ ماتی کران مسوان بولہ دامبیل
منفحة درفداف، بغداد مسیوت تانہ تربیار ایتفون تیدق بولہ دتروکا ملیکن کنا مشیکوت قانون تانہ تکارا.
(۲) دالم سجاره ملاک اورغ ملایو ملاک دان راجن دغن سکل ولایہ تملوقن منوکر اکامن دان مملوق اکام اسلام
سجق بیراف قرون یغ لغاف. منوروت این ملک نگری ۲ ملایو سام ماچم اورغ مدینہ.

اد فون تانه دنکري اورغ کافر جيڪ دتروکا اوله اورغ کافر
جاديله تانه ايت حق ميلیکڻ، تنافي جيڪ دتروکا اوله اورغ اسلام
مک تانه ايت جادي حق ميلیکڻ کيراڻ تيدق اد لارڻن درفد
مريکڻيت.

کدوا - هندقله تانه يڻ دتروکا ايت بيبس يايت يڻ بلوم
دميلیکي اوله سياف ۲، سام اد اورغ مسلم اتو بوکن مسلم.
مک جيڪ تله فرنه دمیلکي اوله اورغ سکاليڻون سوده بناس
جاديله اي حق کفد فمیلکڻ سام اد مسلم اتو کافر، دان سکيراڻ
تياد دکتهوي هندقله دسلیديق جيڪ اد باڻونش برينتوق اسلام
سام حکمڻ ماچم حکم بارغ يڻ هیلغ يايت ترفولڻ کفد تدبير فمرننه
سام اد دسيمفن دان دفلهارا سهاج بکيتو اتو دجوال دان هرگاڻ
دسيمفن اتو دهوتکڻ کفد بيت المال هڻک داتڻ توانن مننتوت،
سکيراڻ تيدق اد جاديله اي حق بيت المال. دان جيڪ برينتوق
جاهيليه بولياله دمیلک دڻن دتروکا.

اورڻيغ منروکا تانه يڻ ماتي تيدق بوله ميلمیکي کاواسن لارڻن
تانه اورغ لاءين کران اي کفوڻان باکي اورغ ايت. يڻ دکتاکن
کاواسن لارڻن ايت اياله کاواسن يڻ دفرلو اوله توان تانه انتوق
مندافتکن حاصیل کبونش، اومقام جالنش، تمفت اورغ برهنتي
برونديغ دان برچاکف ۲، تمفت ملتق کريتا، تمفت ممبواغ سمفه
دان لاءين ۲ سمرت ستور دان کندغ بناتڻ.

جکالو سسڻورغ تله مولا ماسوق منروکا سبيدغ تانه ماتي دڻن
ملتق تندا سمرت چاچق فنجڻ اتو دسوسون باتو اتو ممبوات باتس
دزفد تانه تر حقله اي تانه ايت تر تگهله اورغ لاءين درفد منروکاڻ
اتس تانه ايت، تنافي جيڪ دتروکا جوک اوله اورغ لاءين جاديله
تانه ايت حق فول، سکاليڻون فربواتن ايت بردوسا سام حکمڻ
ماچم حکم ممبلي بارغ يڻغلله دتاور اوله اورغ لاءين.

فربواتن ملتق تندا ايت معنائ منکه اورغ لاءين درفد ممبيل
نمفت ايت تنافي کالو لام سائت تيدق دکر جاکن دڻن تياد عذور مک

فيهمق فمرنته بوله ممبري امارن سفاي اي مفرجاكن تروس اتو
منيغكلكن تروس. سكيران اي منتا تغكوه دشن سبب اد كعدوران
بوليهله دتغكوهكن دالم ماس يڅ مناسبه دالم فندانن فمرينته مك
جيك سمفي تيمفوهش تيدق دكرجاكنش جوځ هيلغله حقش اتس تانه
ايت.

(فرهاتين) فمرنته راج اتو فريسيدينه اتو فمغكو كدوان هاروس
ماولتوقكن سبهاكين درفد تانه ماتي (زمان سكارغ دفعكيل ريزب)
انتوق مكانن كودا فرغ، بناتڅ ۲ كفوپان في، بناتڅ ۲ كفوپان زكا
دان بناتڅ ۲ يڅ لمه هندق فركي ماكن دتمفت ۲ يڅ جاوه، دان
هاروس فول اي (فمرنته) مباطلكن ريزاب جيك اد مصلیحه لاین
تتافي تيدق هاروس اي ماولتوقكن تانه سفرت ايت باكي ديرين اتو
فركونان بناتڅن اتو ماسوقكن بناتڅن ۲ كدالم تمفت يڅ دريزبكن
باكي اورنرامي کران فمرنته ايت اورغ قوات (اد كواس مبلي اتو
سباكين) تيدق لمه سفرت اورنرامي.

اورنميڅ منروكا تانه ماتي انتوق دوسون اتو رومه كديامن تيبا ۲
اي ترجمفا باهن كالين (لوگم) يڅ لاهير داتس موک بومي سفرت
بليراغ، ميپق هيتم، باتو اوبت بدیل، باتو سيمين دان لاین ۲،
اتو لوگم يڅ باطن سفرت امس، فيرق، تيمه، بسي دان سباكين جاديله
باطن لوگم ايت ميليكن دشن دتروكا ايت، ملينكن جيك تله
دكتهوين باهن ۲ يڅ لاهير ايت لبه دهولو سلوم دتروكا كتيك ايت
اي هان ترحق ميليقكي لوگم يڅ باطن سهاج تيدق يڅ لاهير. (اين
اصل حكم مونكين دالم اوندغ ۲ تانه اد مفرانتوقكن لاین درفد ايت،
جيك اد كناله دتوروتي فرانتوقكن ايت کران فمرنته اتو فرلمبگان
اد حق ممبوات فرانتوقكن باكي مصلحة اورنرامي).

اد فون اير يغتيا د فوپاي اوله سياف ۲ دالم بهاس عرب دسبوت
"الْمَبَاحَ" اتو دسبوت اير دتمفت يڅ تربوك سفرت اير سوځي،
متاير يڅ كلوار دري چله ۲ بوكيت دان كونڅ دان سباكين ايت اiale
حق برسام انتارا مانسي، کران اد حديث مپتاکن:

”النَّاسُ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْمَاءِ وَالْكَلَاءِ وَالنَّارِ“

ارتیش: مألسی برسکوتو برحق دالم تیک بندا: فد ایر، فد فادغ رومفوت (یغ بیبس) دان فد افی. مک تیدقله هاروس سئورغ فون بوله میکت اورغ لاین مئکوناکنش سکالیفون فمرنته ای تیاد برحق منتوکن سسئورغ تیدق یغلاءین.

اد فون ایر دری فریکی اتو کولم تانه اورغ، ماسیغ ۲ ایت اداله حقش دان جوک ایر فایف یغ دسدیاکن اوله کراجان اداله حق کراجان باکی مصلحه اورغرامی.

أَلْهَبَ دَان حَكَمْث

99. فرکتان هبه ایت دامبیل درفد فرکتان هبوب یعنی تیوفن. افبیل دسبوت هَبَّ الرِّيحُ معنات برتیوف اثمین. مقصودن برفینده ای (اثمین ایت) دری ساتو اره کاره یغلاءین، مناسبهله دکوناکن هبه ایت فد فمبرین کران بارغ دهبهکن ایت برفینده دری تاغن یغ مبري کفد تاغن اورغمیغ دبری. دالم هیجان ملایو اورغ تولیس دغن هیبه (تمبه یاء انتاراها دان با)، مقصودن هبه جوک، تنافی دالم بهاس عرب جیک دتولیس دغن دتمبه یاء جادی بوپین هَبَّه معنات اینده، کرون دان بیسا.

جادی هیبه ایت ملیفوتی صدقه دان هدیه. معنات فد شرع میلیککن سسوات بارغ اتو سسوات بندا کفد اورغ لاین درفد اهل کبجیکن دغن تیاد کنتی فد ماس هیدوفن.

جیک فمبرین سسوات ایت دغن تجوان برکهندقن فهلا داخرة یأیت صدقه لمان دان جیک فمبرین ایت دغن تجوان ملیاکن اورغمیغ

مساله رمفاین

(۱) جیک فیوتغ ملفسکن هوتغش درفد یغ برهوتغ ایت
مغهافوسکن هوتغ نماش، دالم بهاس عرب دسبوت ابراء بوکن هیبه.
دان تیاد برحاجه کفد قبول، تنافی ملفسکن هوتغ کفد اورغ لاین
درفد اورغیغ برهوتغ تیدق صح.

(ب) اورغیغ دبری هیبه بلوم لاکی میللیک بارغ دهیبهکن کفد
ملینکن ستله دقبض (دامبیلش) دان اد ایذین درفد فمبری اتو
وکیلش سفای مغمبیلش.

(ت) جیک برلاکو کماتین ساله سنورغ درفد کدواش دالم ماس
انتارا هیبه دان قبض مک وارث مغمبیل الیه تمفت ساله سنورغش
فد قبض دان مغقبضکن.

(ث) افبیل اورغیغ دبری هیبه ایت تله قبض تیدقله هاروس اورغیغ
مبری مناریق بالیق فمبرینش ایت کچوالی ای باف دان ایبو
کفد یغ دبری اتو اصولن یأیت داتوء ۲ دري کدوا بله فیهق (فیهق
باف دان ایبو) کران ترسبوت دالم حدیث یغدر وایتکن اوله الترمذی
دان الحاکم:

لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هَبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدُ
فِيمَا يُعْطَى وَلَدَهُ.

ارتیش: تیدق حلال کفد سنورغ لاکی ۲ یغتله مبری سبارغ
فمبری اتو تله مهیبه سسوات هیبه لفس ایت ای مناریق بالیق
فمبرین اتو هیبهش ایت کچوالی ایبو باف مک ای بوله مناریق بالیق
اف یغ دبری کفد انقش.

(ج) باف دان ایبو اتو داتوء هاروس میماکن فمبرین کفد
انق ۲ اتو چچوئ انتارا لاکی ۲ دان فرمفوان. بیلا دسبوت باف دان
ایبو اتو داتوء تیدقله ترماسوق سودارا اتو باف سودارا دان
لاین ۲، مک مریکثیت تیدق بوله مناریق بالیق فمبرینش.

سځووه فون باف دان داتوء بوله مناريق باليق فمبرين كقد اتق
 دان چچو ايت شرطن بارثيغ دبريكن ايت ماسيه اد لاکي دالم
 کواس انقش، مک جيک سوده تيدق اد کواسر دغن سبب سوده
 دجوال اتو دوقفکن تباداله بوله دتاريق باليق، تنافي کادي تيدق ماچم
 جوال اتو وقف، معناش بوله تاريق باليق فمبرينش يغتله دکاديکن.

سکيراڻ ميلیک اتق اتو چچو فد بارغ هيبه ايت سوده هيلغ
 کمدين کمبالي فول ميليکن سکاليفون دغن اقاله (بندا ايت سوده
 دجوالش کمدين اي مپسل دامبيلش باليق) اتو اورثيغ مېلي مولغکن
 باليق دغن سبب بارغ ايت اد چاچت، کتيک ايت تباداله دلولسکن
 باف اتو داتوء هندق مغمبيل باليق.

(ح) حاصيل له تاريق باليق ايت دغن دکتاڻ: اکو رجوع اتو تاريق
 باليق، بارثيغ اکو تله هيبهکن ايت اتو اکو منتا باليق اف يغتله
 اکو هيبهکن کقد اثمکو، اتو دکمباليکن دي کقد ميلیک اکو اتو اکو
 بناسکن هيبه اتو اکو باطلکن دي اتو اکو فسغ اکندي تيدق بوله
 جوال، تيدق بوله دوقفکن اتو دهيهبهکن کقد اورغ لاءين.

(خ) بکسر يځ دايسیکن هيبه ددالمش، سمرت باکول، دولغ،
 مشکوق دانسباکيڻ ايت ترفولغ کقد عادة، جيک فد عادة تيدق کنا
 فولغ سمرت باکول هيملر ترماسوقله اي جادي هيبه سکالي، دان
 جيک فد عادة کنا فولغ سمرت دولغ واجبله دفولغکن دان حرام
 دکوناکن تنافي جيک فد عادة بوله ماکن اف يځاد ددالمش سمنتارا
 بلوم دفولغکن هاروسله دلاکوکن سباکي فينجم، کالو تيدق کناه
 سالين سمرت دان دفولغکن.

الْقَطَّةُ دَانِ حَكَمِ

100. فرکتان لُقَطَه بوله دباچ دغن لُقَطَه دان دغن لُقَطَه (دوا وجه).
 فد لغة معناش بندا يځ دجومغاي اتو يځ چيچير، دان معناش فد شرع
 بارغ اتو بندا يځ دجومغاي يځ تيدق دکتهوي سياف يځ امغوپاڻ.

بارئسياف برجومفا بارغ اورغ چيچير، سام اد دتانه لافغ اتو دجالن ۲ دان اي فرچاي ديريش امانه، سنه له اي مغمبيلش^(۱) دان هاروس اي تيغكلكن جيڪ اي براس تا بوله امان ديريش فد ماس اكنداثغ تاكوت بناس بارغ ايت.

سچارا ريقكس فد لقطه اين اد ليم حكم:

۱ - جيڪ اورئميغ برجومفا ايت فرچياكن ديريش امانه سنه له اي موئوتش اتو مغمبيلش.

۲ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس موئوت ايت تنافي تيدق جامين فد ماس اكنداثغ هاروس اي مغمبيل سكي راڻ اي بوكن اورئميغ فاسق.

۳ - دالم مساله ۲ ايت جيڪ اي فاسق سمرت اد منيغكلكن سمبهيغ فرض مكروه اي مغمبيلش.

۴ - جيڪ اي تياد فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان يقين اكن برخيانه فداڻ حرام اي مغمبيلش.

۵ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان فد ماس اكنداثغ فد حال تيدق اد اورغ لائين يغ امانه دسيئو واجب اي مغمبيلش.

بارئسياف تله موئوت بارغ چيچير تيدق واجب اي مباوا سقسي باكي ميقسيكن گران هندق ميليك اتو هندق دسيمفن مالهن سنه سهاج لفس ايت واجب دريگودكن كادان بارغ ايت اومقام دالم بيڪ، دالم بوئمكوسن كاين، اتو دالم بوئمكوس فلستيك اتو قرطس. جنيس بارغ سمرت امس، اتو فيرق اتو سباكيش. براف برتن دان براف بيلائمنش.

كمدين چارا منتوكن حكمش تربهاكي كغد امفت بهاكين:

فرتام - بارغ ايت بندا يغ ككل لام سمرت امس، فيرق دان تمباڪ حكمش هندقله داعلانكن (اورغ فطاني كات اور يعني داوركن) كغد اورئرامي سلما ستاهون دفينتو ۲ مسجد كتيك

(۱) سدران سبلر رجاغ اياه "وَتَصَوَّرُوا عَلَى الْوَجْهِ وَالْقَوَى" بكمش نه دهاكر دات الهه. دان حسنه "وَاللهُ فِي عَوْنِ الْمُتَّقِينَ" كاه "وَاللهُ فِي عَوْنِ الْمُتَّقِينَ" سوده دهاكر حركت دات الهه ايت گران مفصل بارغ اورئميغ جبر دمر ايتان هندن دسلاسن دان هندن دسلاكر كغد براف ايت سوات كحكر دان مروتولر

اورغرامی کلوار لفس سمبھیخ برجماعه دان دتمفت اورغرامی
برکمفول تراوتام دکت ۲ تمفت بارغ ایت دجومفای دبندر اتو دفکن،
تیف ۲ هاری دوا کالی سلما سمیثگو، لفس ایت سمیثگو سکالی
سلما توجه میثگو کمدين سبولن سکالی هثک اخیر تاهون، جیک
اد توانن داتخ منتوت دالم تیمفوه ایت هندقله دفولگن کفدا.
سکیراڻ تیاد جوک داتخ بولیله فیلیه سام اد دسیمفن سهاج بکیتو
اتو دمیلک جادی دی فون دغن نیة مئکنی بیلا ۲ توانن داتخ
منتوت، دان دغن برلفظ اومقام اکو میلیکله بارغ این.

کدوا - بارغ ایت تیدق بوله ککل لام سمرت کروما دان بواه
اڻکور درفد جنیس یخ تا ماهو کریخ دغن دفروسیس حکم بوله فیلیه
انتارا دمیلک کتیک ایت جوک دان دماکن دغن نیة مئکنی هرکاڻ
بیلا توانن داتخ، اتو دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ایت سرت داعلانکن
بکیمان فد مسأله یغفرتام تادی سفای بوله ای میلیکن.

کتیک - بارغ ایت درفد جنیس بندا یغبوله تاهن لام دغن
دفروسیس سمرت کروما دان اڻکور حکم بوله فیلیه جوک انتارا
دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ماچم مسأله یثکدوا اتو دکریگن توڻگو
سمفی توانن داتخ منتوت.

کامفت - بارغ یخ دجومفای ایت برکهندق کفد بلنجا سمرت
بناتخ یخ ماسیه کچیل تیاد اوفای ملیندوغي دیریش درفد بناتخ
بواس یخ کچیل ۲ جوک دان تمفت ایت دفادغ (لوار کاواسن
فرومهن). حکومنن هندقله دامبیل، لفس ایت بوله دمیلک دسمبلیه
دان دماکن دغن نیة دکنی هرکاڻ تتافی جیک تمفت جومفا ایت
دالم کاواسن فرومهن بولیله ای فلیهارا. تنتخ مکانن دتغکوغ
اولهن سچارا سوکریلا اتو منتا دکنی ملالوئی حاکم اتو دجوال
دان دسیمفن هرکاڻ لفس ایت داعلانکن انتوق میلیکیکن.

اد فون بناتخ یخ سوده بسر یخ بوله مغاول دیریش درفد بناتخ
بواس یخ کچیل ۲ دان تمفت ایت امان تیدقله هاروس دکوتیف-
کران هندق مملیکی، مالهن بوله دامبیل کران دفلیهارا، دان جیک
تمفت ایت تیدق امان (اومقام دکاواسن ایت باق اورغ جاهت اتو

بناټ بواښ يڅ بسره ۲ سمرت هریمو) بولیهله دامبیل کران دمیلک
اتو کران دقلیهارا کمډین دجوال دان داعلانکن بکیمان یڅ ترسبوت
ایت.

(فرهانین) حکم لقطه بکیمان یڅ دسبوتکن ایت فد لقطه یڅ
دجومفای دتمفت یقلاین دزفد تانه حرم مکه. اد فون جیک دتانه
حرم مکه سکیران دفوټوت هان انتوق دسلامتکن سهاج دثن دسیمفن
سهټک جومفا توالن دان تیدق حلال دمیلک سام سکالي. درایت
کناله داعلانکن سلملمان. دان جکالو اورمییڅ موټوت ایت هندق فرکي
کتمفت لاین هندقله اي سرهکن کفد قاضي اتو کفد اورمییڅ اد
کفرچیان.

الَلْقِیْطُ

۱۵۱. لَقِیْطُ ایت معنائ. بایي یڅ دبواغ اورغ دتفي ۲ جالن، بوله
جوک دسبوت بودق فوټوتن اتو انق اټمکوت اتو انق اټمکت (دندغ
دري سکي سوده دفوټوت دان سوده دقلیهارا) اتو کانق ۲ یڅ
مرايو ۲ سست یغتیاد دکتھوي ایبو بفان اتو کلوارگان.

بارثمسیاف برجومفا بایي اتو بودق سست دجالن ۲ اتو دتفي ۲
مسجد اتو دتفي ۲ رومه اورغ اتو دتفي فاریت اتو سباکیڅ واجب اي
مغمبیلن سباکي فرض کفایه جیک اد اورغ لاین یغبوله مغمبیلن
جوک کالو تیدق نسچاي جادي فرض عین دامبیل، دقلیهارا،
ددیدق دان دبري فلاجران، کران فرمان توهن:

”وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا“ . سورة المائدة اية 32.

مقصودن، دان بارثمسیاف مغمیدوفکن ديري سستورغ مانسي
ساوله ۲ دي مغمیدوفکن مانسي کسموا سکالي.

واجب داداکن سقسي کتيك مغمبیل ایت کران مغللقن درفد
دجادیکن همب دان سقسیکن اټس هرتان جیک اد برسام ۲ن. اورغ
کیلا فون سام ماچم کانق ۲ جوک حکم.

تيدق دلولسكن بايي اتو كانق ۲ ايت تيشكل دالم فليهاران
 سستورغ ملينكن هندقله اورغ ايت مكلف، مردهيكا، مسلم يث عادل،
 امانه دان تاهو تدبير (تيدق دئو). سكي راڻ بايي اتو بودق فوئوئن
 ايت اد هرت مك بلنجا هيدوفن دبائر كن اوله حاكم درفد هرتاڻ ايت.
 بوله جوڭك اورغيغ موئوت مبلنجاكن درفد هرت ايت دئن
 فرستوجوان حاكم.

جيك تياد بمفويائي هرت كناله كراڻان منعكوفن سكي راڻ ۲ تيدق
 اد هرت عام سمرت وقف انتوق انق ۲ فوئوتن جكالو اد كناله
 دبلنجاكن درفدان.

بارغ دايتت بودق فوئوتن دالم نكري اورغ اسلام حكن مسلم.
 اتو دنكري اورغ كافر يث فندودقن اد اورغ اسلام مك بودق ايت
 حكن مسلم جوڭك كچوالي اورغ كافر مباوا سقسي مئتاكن بودق
 ايت كتورونئن كتيك ايت بهارو بوله بودق ايت دنسبهكن كفدان
 دان مئيكوت اكمان كافر. برسلاهن جيك اي بركات بودق ايت
 درفد كتورونئن دئن تياد سقسي، مك حكن بودق ايت مسلم جوڭك
 بكيمان تله دپتاكن ايت كران بوله جادي بودق ايت انق اورغ اسلام
 يغبراد دنكري مريك سكاليفون اداڻ اورغ اسلام ايت دسان سباكي
 اورغ تاوانن يغبوله مرايو ۲ اتو اهل فريكان (كچوالي لالو سهاج
 ايت تيدق دكيرا).

درفد كپتان داتس اين پتاله بهوا انق فوئوتن دنكري اورغ كافر
 يغتيااد اورغ اسلام لغسوغ دسان حكن كافر.

اد لاکي ببراف مسأله دالم فرکارا لقيط اتو انق فوئوتن اين
 سمرت کاڊانن مردهيک تيدق همب، کاڊانن اد هرت برسام ۲ڻ دان
 لاءين ۲، ساي تياد سبوتکن کران مسأله همب تيدق اد دالم نكري
 کيت دان جارغ اد اورغ منيشکلکن هرت برسام بودق يث دبواڻن.

کالتق ۲ یث بوکن درفد بودق فوئوتن حکم اسلام مغيکوت
اسلام ساله سئورغ درفد دوا ايوو بفان دمکين جوا اورغ کيلا^(۱)

باب النکاح

۱۰۲. فرکتان نکاح ايت بهاس عرب یث سوده جادي بهاس ملایو.
اصل معنای فد لغة چنتوم دان تمو. افبیل دسبوت "تَنَکَّحَتْ
الْأَشْجَارُ إِذَا تَمَایَلَتْ وَانْضَمَّ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ" اوتین: تله بر نکاحله
فوهن ۲ ايت معنای افبیل اي تله چوندوغ برچنتوم دان برماسوق ۲
داهن ستغهن کفد یغلاءین.

معنای فد شرع یأیت عقد یث معندوئي جامینن مفهاروسکن
برستوبه^(۲)

سنة برکهوین فد اورئیح اد کأیغینن کفدان دان اد کمفوان
بلنجا انتوقن، سکیران تیدق اد کمفوان دتغکوھکن دهولو لبه
بأیک دان تنتغ نفسو شهواتن بولیله دفچهکن (بوله دلمه اتو
دکورئمکن) دئن بر فواس. سبالیقن مکروه برکهوین فد اورئیح تیاد
کأیغینن کفدان دري اصل کجادین اتو دئن سبب اد فپاکیت اتو
سوده توا اتو ماتي فوچوء.

(۱) سانی چنتوه یأیت سورت اورغ لاکر ۲ مسلم برکهوین دئن فرمفوان کریستان اتو یهودی (کتابیه) ملک انقن
دحکمکن اسلام کران مفکوت اسلام بفان. دان سورت فرمفوان اسلام برسکدودقکن دئن لاکر ۲ بوکن اسلام
ملک انقن دحکومکن اسلام کران مفکوت ایون. سبالیقن لاکر ۲ مسلم جیک برسکدودقکن دئن فرمفوان یغ
بوکن اسلام انقن تیاد دحکیمکن اسلام کران لاکر ۲ ایت برزنا، فوئس سین دئن بودق ایت دان ایت ایت
دنسکی کفد ایون. ملک ایون کافر (این منداغت ساي، جیک بتول الحمدله).

(۲) سیدرائن فید مفهاروسکی برکهوین ایت ایاله درفد فران دان حدیث دان اجماع اومه اسلام. فرمان توهن:
"وَأَنْتُمْ عَنِ الْإِيمَانِ مَتَّكَمٌ" سورة النور ایه ۳۲. اوتین: "کامو کپوینله دئن فرمفوان یغ بوجغ درفد کامو".
دان حدیث: "مَنْ أَحَبَّ فُطْرَتِي فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ سَتَرَ النِّكَاحَ" اوتین: "بارغشیاف کاسیمنن اکام اکو
حدقله ای مفکوت سة اکو (فرحلائن اکو) ستغه درفد سة اکو ایاله برکهوین".

برکهوین این ساتو درفد شریعة اورغ ۲ یغ دهولو کالا درفی سچق داتو، ادم لاکر، نجوانن ایاله کران
هندو محاک کورونن دان ملائکن حیوا درفد فراسان یغ مفسرة دتاهن دسفیغ مراس نمة دان کلیفانن
میدوف. برکات السید الرحمانی: سة کپوین ایت دهیوه کن دان بوختن دسبوی ۲ کن. دالم حدیث: "اعْلَمُوا
النِّكَاحَ وَاعْرِضُوا فِيهِ بِالْأَفْوَفِ وَلَوْ فِي الصَّاحِدِ". اوتین: باهندقله کامو هیوهکن فرکهوین ایت دان فوکل
زان ماکر برماککن مسکفون ددالم سعد. دمکنله سدوتن درفد بیجیری جز ۳ موك 278.

تتافي اورقيش اد كمفوان بلنجا انتوقش دان تياد سنب ۲ يڅ
 ترسبوت جيڪ اي هندق منومفو ڪن تناڪڙ ڪران برعبادة اتو منتوت
 علمو ايلوقله جائن برکهوين، دان جيڪ تيدق سيپوق دڻن حال ۲ يڅ
 ترسبوت مڪ برکهوين لبه افضل باکيڻ.
 سکيراڻ هندق منچاري استري ايلوقله فيليه فرمفوان يڅاد
 فدان امفت صفة:

(۱) انقدارا، ملينڪن ڪران اد عذور سفرت التڻ لمه اتو ڪران
 هندق منجاڪ انق بواهن يڅ برکههندق کفد جندا.
 (ب) يڅاد ممفوپاي اکام سکيرا ۲ اد فدان صفة کعاديلن دان تيدق
 فاسق.

(ت) چنتيق فارس.

(ث) ڪتورونن اورغ بآيڪ ۲. تمبه لاکي بوڪن قرابة يڅ دڪت
 دان درفد ڪلوارڪ يڅ بوله مندافت انق.

افبيل سوده اد ايغت هندق برکهوين دڻن سئورغ فرمفوان سنة
 باکيڻ سبلوم ممينڇ مليهت فرمفوان ايت دان فرمفوان ايت فون سنة
 جوڪ مليهت باڪل تونڇڻ لبه دهولو. يڅ دليهت ايت ايا له ائمڪوت
 يڅلاءين درفد عورتڻ ددالم سمبهيج يآيت موڪ دان دوا فرڪلاڻن
 تائڻ فد اورغ فرمفوان دان ائمڪوت انتارا يڅلاءين درفد فوست دان
 لوتوت فد اورغ لاکي ۲ دان سکيراڻ اد حابة هاروس دليهت براولڇ
 ڪالي سفاي دافت دڪتهوي ڪلاڪوان دان حالڻ لبه جلس باکي
 مڃيلقڪن درفد مپسل دبلاڪڇ هاري.

حلال دفينڇ فرمفوان يڅ بوجڇ دان بييس درفد عده (سوده هاييس
 عده)، دان هاروس دفينڇ سچارا سينديران فد فرمفوان يڅ ماسيه
 دالم عده يڅلاءين درفد عده رجعيه (عده يڃوله برباليق) سفرت
 عده ماتي سوامي اتو عده وطي شبة (برستوبه دڻن ترڪليرو اورغ
 لاءين دسڻڪ استري)، اتو برچراي طلاق بائن (برچراي يڃتياد
 بوله رجوع سمولا) سفرت فسڇ اتو ترفسڇ دڻن سبب مرتد، اتو
 تبوس طلاق اتو چراي طلاق تيڪ.

يغ دكتاكن مینغ سچارا سیندیران ایت یایت مباءاوا چاکف۲
 یغ بوله جادی معنا هندق کهوین اتو معاجق کهوین دان بوله جادی
 تیدق سمرت دکتاښ: مان بوله چاری اورغ فرمفوان چنتیق ماچم
 اندا. سای فرکنن بتول ملیهت اندا اتو سباتئیں.

اد فون فرمفوان یغ ددالم عده رجعیه حرام دینغ سام اد سچارا
 ترغ اتو سچارا سیندیران. دان حکم منجواب اتو منریما فیناښن
 ایت فون سام ماچم حکم مینغ یعنی هاروس منریما دښن ترغ۲ جیک
 ای (فرمفوان) ایت بیس درفد عده دان هاروس دښن سیندیران جیک
 ایان ددالم عده یغ بوکن عده رجعیه دان حرام دښن ترغ۲ اتو دښن
 سیندیران جیک ایان ددالم عده رجعیه.

حرام دینغ فرمفوان یغ سدغ ددالم تونغ اورغ لاین یغتلہ
 دفرستوجوئی اولہ کدوا۲ فیہق ملینکن دښن اد ایدینش.

اورغیغ هندق مینغ سلوم ملاکوکن فیناښن ایلوق منتا نصیحة
 درفد اورغیغ عارف لبہ دھولو دان دسلیدیق اتو دسیاست لاتر
 بلاکښ اورغیغ هندق دینغ. دمکین جوا باکی فیہق یغ هندق منریما
 فیناښن ایلوق منتا نصیحة دان معثهوی لاتر بلاکښ یغ هندق مینغ
 ایت. مک اورغیغ دمنتا نصیحة ایت هندقلہ ای مپوتکن سکل
 کبایقکن اتو کبوروقکن یغسبئر حال اورغیغ دمنتا نصیحتش.

فد ماس مینغ ایت سنہ دباچ ساتو خطبہ (اوپافن ریغکس) لاین
 درفد خطبہ هندق عقد. دمولائی دښن موجی اللہ دان صلواة اتس
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دان برفسن دښن تقوی، کمترین برکات
 اومقام کداتغن سای کران مپونتیغ بوښا دتامن فاجیک یغ فرمی
 سفلاۃ ایت اتو جیک وکیلش برکات: ادالہ کداتغن کامی ایالہ وکیل
 کفد سفلان برتجوان مینغ اتق توان فلان۲ انتوق دجودوهکن دښن
 سفلان اتو سباکئیں.

روکن ۲ نکاح

103. روکن نکاح لیم فرکارا: فرتام - باکل سوامي. کدوا - باکل استري. کتيک - ولي (اورثيخ برکواس ملاکوکن عقد نکاح). کامفت - دوا سقسي. دان کلیم - صیغه (ایجاب دان قبول).

دشرطکن فد صیغه بکیمان شرطن فد جوالبلي سمرت تیدق دتعلیق دثن بندا یغلاءین اتو دگنتوغ مساں. تیاد برسلغ ماس انتارا ایجاب دان قبول دان لفظن هندقله دثن لفظ نکاح اتو کهوین دثن صریح (ترغ) سمرت 'زَوَّجْتُكَ' ارتیش: اکو کهوینکن ائمکو. اتو 'أَنْكَحْتُكَ' ارتیش: اکو نکاحکن ائمکو. سکالیفون دالم بهاس یغلاءین درفد بهاس عرب سکیرا ۲ دهم اوله کدوا ۲ یغبرعقد دان دوا سقسي دان سکالیفون کدوا ۲ یغبرعقد ایت تاهو بهاس عرب.

صح نکاح دثن ددهولوکن قبول اتس ایجاب سمرت برکات باکل سوامي: ساي تریما نکاح فلانه اتو ساي تریما برکهوین دثن فلانه دان برکات ولي: اکو نکاحکن ائمکو دثندي اتو اکو کهوینکن ائمکو دثن دي.

صح نکاح جیک باکل سوامي برکات: کهوینکنله ساي دثن فلانه تروس ولي جواب: اکو کهوینکن ائمکو دثن دي. دمکین جوا صح دثن ولي برکات: ائمکو هندق برکهوین دثندي؟ تروس باکل سوامي منجواب: برکهوینله ساي دثندي. فد کدوا ۲ مساله یغ اخیر این صح کران اد فرمنتان یغ تفت منجوقکن کریضآن.

تیاد. صح نکاح دثن لفظ کنایه (تیدق تفت اتو ایمباسن) سمرت کتاں: اکو حلالکن کفد ائمکو اتق اکو، اتو دکهوینکن الله انکو دثن ائمکو، دان تیاد صح قبول دثن برکات: ساي تریما سهاج بکیتو دثن تیاد سبوت کهوین اتو نکاح.

دشرطکن فد سوامي هندقله اي دالم کادآن حلال، دثن اختیارن (دثن کهندقن) سندیری، تنتو اورمثن دان اي تاهو بهوا فرمفوان باکل استریش ایت حلال برکهوین دثنش. یغدمکین تیاد صح نکاح

لاکي ۲ یغ ددالم احرام سکالیفون اوله وکیلش، تیاد صح نکاح دثن دفقسا اورغ، تیدق صح دثن کادان لاکي ۲ ایت تیدق تنتو اورغش دان تیاد صح نکاح لاکي ۲ یغ تاهاوکن فرمفوان ایت حلال کفدان. دشرطکن فد استري هندقله اي حلال کفد لاکي ۲ ایت (بوکن محرمش)، تنتو اورغش، بوجع (بوکن استري اورغ دان بوکن دالم عده) دان کادان مسلحه اتو کتابیه (نصرانیه دان یهودیه) یغدمکین تیاد صح نکاح فرمفوان محرمش، نکاح دثن ساله سئورغ درفد دوا فرمفوان دان نکاح دثن فرمفوان استري اورغ اتو یغ ماسیه ددالم عده درفد اورغ لاین اتو یغ ددالم احرام دان کافره یغلااین درفد کتابیه.

دشرطکن فد ولي هندقله اي لاکي ۲، دثن اختیارن، تیاد صفة یغ مغلغ، یغدمکین تیدق صح نکاح دثن ولي اورغ فرمفوان اتو خشی، کادان یغ کنا فقسا، کادان دالم احرام، کانق ۲، کیلا، یغ فاسق (کچوالي راج)، یغ دغو، یغ چدرا اوتقش دان یغبرلااین اکام تنافي اورغ بوت صح منجادي ولي. دشرطکن فد دوا سقسي انم فرکارا: فرتام - اسلام. کدوا - بالغ. کتیک - برعقل. کأمفت - مردهیک. کلیم - لاکي ۲ دان کانم - عادل

مک تیدق صح نکاح دثن دوا سقسي یغ بوکن اسلام اتو کانق ۲ اتو کادان کیلا اتو همب، اتو فرمفوان اتو خشی، اتو اورغ فاسق. تمبه لاکي کادان چلیق (تیدق بوت) تیدق فکق دان تیدق ساله سئورغش ترنتو منجادي ولي. مک جیک باف بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن انقش دان دي حاضیر سباکي سقسي برسام سئورغ لاین نسچاي تیاد صح نکاح ایت کران اي اورغیغ ترنتو منجادي ولي تیاد دلسکن منجادي سقسي.

مسأله رمفاین

(۱) صح نکاح دثن سقسي دوا اورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي اتو انق لاکي ۲ کفد استري اتو سئورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي دان سئورغ لاکي انق کفد استري اتو سبالیقش، دان صح دثن سقسي دوا اورغ موسه کفد سوامي دان استري.

(ب) صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ لاهيرڻ نمفق عادل يائيت اورڻيڻ
تياد دڪتهوي اد ملاڪوڪن فرڪارا يڻ منجاديڪندي فاسق. دالم
بهاس عرب دسبوت مسٽور عادلڻ دمڪين دترڻمڪن اوله علما، يڻ
رامي. فنداقت اين سامت سسوي دڻن زمان سڪارڻ يڻ فنوه دڻن
برباڪي ۲ ڪجالا.

(ت) تيدق صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ تيدق دڪتهوي اسلامڻ
اتو يڻ تيدق دڪتهوي مردهيڪاڻ.

(ث) جيڪ سوده برلاڪو فرڪهوينن تيبا ۲ حاڪم (ترماسوق قاضي)
دافت تاهو بهوا ڪدوا ۲ اتو ساله سٿورڻ درفد دوا سقسي ايت
اورڻ فاسق اتو مرتد، اتو ڪدوا ۲ سوامي استري. براقرار مڻتاڪن
اد صفة يڻ منڪه سقسي ايت درفد منجادي سقسي سفرت فاسق دان
مرتد نسچاي باطلله نکاح ايت.

(ج) تياڊ باطل نکاح دڻن اقرار دوا سقسي مڻتاڪن فد ديرڻ اد
صفة يڻ منڪه درفد منجادي سقسي سفرت اي مڻاڪو ديرڻ فاسق
فد ڪتيڪ عقد ايت.

(ح) جيڪ سوامي براقرار مڻتاڪن نکاحڻ تيدق صح دڻن سبب اد
صفة تڪاهن يڻ ترسبوت فد ولي اتو فد سقسي هندقله دفسخڪن
نکاحڻ ڪران اي مڻاڪو بارڻيڻ پات باطلڻ فد دي، دان واجب اي
مباير دڻن فنوه مسكهوين سماس جيڪ سوده برستوبه دان مباير
ستڻهن جيڪ بلوم برستوبه.

(خ) جيڪ استري براقرار مڻتاڪن اد ڪچاچتن فد وليڻ اتو فد
سقسي سفرت فاسق، ڪمڻ ڪنالہ دسوروه سواميڻ برسومفه
مڻتاڪن تيدق اد فاسق يڻ دڪتاڪنڻ ايت، ستله اي برسومفه دبئرڪنله
چاڪڻ (سوامي ايت).

يڻ برڪواس منجادي ولي

104. تله دپتاڪن بهوا ساٿو درفد شرط اورڻيڻ منجادي ولي عقد
نکاح ايت اياهه لاڪي ۲ دان اورڻ فرمفوان تيدق دلولسڪن منجادي
ولي ڪران عقد نکاح ايت معنائ مڻهاروسڪن برستوبه دان طبيعة

اورغ فرمفوان ايت فمالو، دري سځني عادة يڅ تيځگي سځمت مناسبه
اورغ فرمفوان تيدق معميل فرانن منونجول ۲ دالم فرکارا اين.
برسندر کفد فرمان توهن:

”الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ“.

ارتيت: اورغ لاکي ۲ برکواس اتس اورغ فرمفوان. دان دالم
حديث سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

”لَا تُزَوِّجُ الْمَرَأَةَ الْمَرَأَةَ وَلَا الْمَرَأَةَ نَفْسَهَا“.

ارتيت: اورغ فرمفوان تيدق بوله معاوينکن فرمفوان دان اورغ
فرمفوان تيدق بوله معاوينکن ديريش سنديري.
يغدمکين تياد صح اورغ فرمفوان ملاکوکن عقد نکاح بام اد ايجاب
اتو قبول سکاليفون اد دان دځن ايدين ولين.

سوسونن ولي

اداله دباوه اين دچاتتکن سوسونن ولي نکاح:

(ا) باف اياله اورځيخ فرتام منجادي ولي کفد فرمفوان.

(ب) داتو، کاتس يعني باف کفد بفان اتو باف کفد داتو،
کتیک باف تيدق اد سفرت سوده ماتي اتو اد هالځن منجادي ولي
سفرت کيلا، مرتد اتو سباکين.

(ت) سودارا لاکي ۲ سايبو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت
أَخٌ شَقِيقٌ) کتيک تياد باف دان داتو.

(ث) سودارا لاکي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت أَخٌ لِأَبٍ)
کتیک تياد سودارا لاکي ۲ سايبو سباف.

(ج) انق ۲ سودارا لاکي ۲ درفد سودارا لاکي ۲ سايبو سباف
(دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ أَخٍ شَقِيقٍ) دځن ددهولوکن مځيکوت
سوسونن سباف يغلبه دکت کتيک تياد سودارا.

(ح) انق سودارا لاكي ۲ درفد سودارا لاكي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ اَخِ لَاب) كتيك تباد مريك فد (ج).

(خ) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ شقيق دثن ددهولوكن مغيكوت سوسور سباف يغلبه دكت كتيك تيدق اد مريك يغ فد (ح).

(د) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ لَاب) كتيك تباد مريك يغ فد (خ).

(ذ) انق ۲ باف سودارا سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ ابْنِ اَلْعَمِّ الشَّقِيقِ) كتيك تباد مريك يغ فد (ذ).

(ر) انق ۲ باف سودارا سباف (دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ اَلْعَمِّ لَاب) كتيك تباد مريك يغ فد (ذ).

(ز) اورثيغ مردهيكاكن فرمفوان ايت جيك اي اصلن همب كفداڻ (دالم بهاس عرب دسبوت معتق) دان وارث عصبهڻ كتيك تباد مريك يغ فد (ر).

(س) فمرلته يآيت راج اتو فريسيدينة اتو فمغكو كدواڻ يآيت ولي فد منكاكن فرمفوان يغتياڻ برولي لغسوغ اتس نام كواس عام يغ دسبوت جوڪ دثن نام ولي حاكم اتو وكيلڻ سمرت قاضي. مقصودڻ اورغ يغ مندافت تولياه درفد فمرلته فد منكاكن فرمفوان يغتياڻ برولي ترماسوقله مريك يغ دسبوت نايب قاضي. سكيران فد ماس كدواڻ يغ هندق بركهوين ايت حاكم تيدق اد بولييله كدواڻ مغتكت اتو ملنتيق

سئورغ لاكي ۲ سفاي منجادي سباكي حاكم معقدكن نكاح كدواڻ يغ دسبوت تحكيم سكاليفون اورغ يغ داثكت ايت بوكن سئورغ يغ بيچق مك اورغ ايت صح معقدكن اتس نام كواس يغ دبري اوله كدواڻ. لفظ تحكيم بهوا كدواڻ ۲۱ بركات: كامي ائمكت توان منجادي حاكم سفاي معقدكن نكاح كامي دان كامي رضا دثن حكومن توان. اد فون دتمفت اتو نكري يغتياڻ حاكم (سلطان) فرلوله كتوا ۲ اتو اورثيغ بيچق فندي دتمفت ايت منوبهكن سبواه بدان اتو مجلس يغ منتدبيركن حال احوال اكام اورغ اسلام دان ملنتيق قاضي.

ولي مجبر

105. فرکتان مجبر ایت فچاهن درفد فرکتان اجبار معنات ممقسا
 یأیت باف دان داتوء کأتس بوله ممقسا مولیهش (فرمفوان یغ
 دولیکن) یأیت انق اتو چچو برکهوین دثن تیاد ایذینش. جادی ولي
 مجبر ایت ایاله باف دان داتوء سهاج دان یغلاءین درفدان سمرت
 سودارا، باف سودارا تیدق دنماکن ولي مجبر.

ولي مجبر هاروس معاوینکن مولیهش یغ دارا دثن تیاد ایذینش سام
 اذ یغ سوده بسر اتو یغ ماسیه کچیل، یغبرعقل، اتو یغ کیلا
 دثن توجه شرط: (1) انتارا باف اتو داتوء دثن انق اتو چچو ایت
 تیاد برموسهن یغ ترغ ۲. (2) انتارا انق اتو چچو دثن باکل سوامي
 تیاد برموسهن. (3) سکوفو (سطرف) انتارا انق اتو چچو دثن باکل
 سوامي. (4) باکل سوامي ایت ممفو مبایر مسکهوین، جیک تیدق اد
 ساتو درفد امفت شرط این نسچای نکاح تیدق صح ملینکن دثن اد
 ایذین. (5) دثن اد مسکهوین سماس. (6) مسکهوین ایت تونی دان
 درفد واغ نکري. (7) جاثن باکل سوامي ایت درفد اورغ یغ مضرتکن
 برچمفور دثن سمرت اورغ بوت اتو اورغ توا اتو سباکیش. جیک
 تیاد ساله ساتو درفد شرط یغ تیک این تیدق له هاروس دلاکوکن
 نکاح.

مقصود دارا دسینی ایاله فرمفوان یغ بلو هیلغ داران اتو یغ سوده
 هیلغ دثن سبب یغلاءین درفد برستوبه سمرت دچوچوق دثن جاری.
 سوئگوه فون ولي مجبر هاروس منکاحکن مولیهش یغ دارا دثن
 تیاد ایذین تتافی سنه جوک دمنتا ایذین درفد انق چچو یغ سوده
 بالغ کران معبیل هاتیش. سکیراڻ تله دمنتا ایذین ای دیم تیدق
 منجواب برارتي ایت ایذینله نماڻ، ددالم فغاته اورغ عرب:
 "السَّكُوتُ عَلَامَةُ الرِّضَا" ارتیش: دیم انقدارا ایت تندا منجوقکن
 ای برستوجو.

جيك سئورغ فرمفوان يڭ مكلف منتا كهوينكندي دئن سئورغ
لاكي ۲ يڭ سكوفو دئنن تيبا ۲ وليش يڭ اقرب (يڭ همفير منجادي
ولي) تيدق اد دتمفتن كران مسافر اتو دودق جاوه دوا مرحله اتو
كادائن دالم احرام اتو ائمكن منجادي ولي كورغ درفد تيك كالي
هندقله دعدكن نكاحن اوله حاكم. سكاليفون فرمفوان ايت اورغ
منداتڅ دري تمفت لاءين.

بيلا دسبوت جاوه دوا مرحله تيدقله ترماسوق يڭ كورغ درفد دوا
مرحله، كتيك ايت حاكم تا بوله منكاچكن ملينكن دئن اد ايدين
ولي ايت، تنافي جيك عذور هندق مندافتكن ايدين ايت كران
تاكوت دالم فرجلانن درفد دبوته اورغ اتو دفوكلش اتو درومفق،
بوليهله جاكم منكاچكن دئن تيبا ايدين منوروت فنداقت شيخ
زوياني

اد فون ولي يڭ سوده تيك كالي اتو لبه ائمكن منكاچكن موليهن
جاديله اي سئورغ يڭ فاسق، كتيك ايت برفيندهله كواس ولي ايت
كفد ولي ابعده (يڭ جاوه) فد مئهوئينكنش تيدق حاكم لاي.

سكيران فرمفوان منتا دكهوينكندي دئن سئورغ لاي ۲ يڭ سكوفو
دئنن هاروس ولي مجبر منوكر كن كفد لاي ۲ لاءين يڭ سكوفو جو ك
دئنن، كران فنداثن ولي لبه جاوه دان لبه لواس.

حكم ۲ اين سموا فد فرمفوان يڭ ماسيه اد دارا بكيمان تله
دپتاكن، اد فون فرمفوان يثتله هيلخ داران دئن برستوبه (سوده
جادي جندا) سام اد سچارا حلال اتو حرام، تيدقله دلولسكن ولي
مجبور ايت مئهوئينكندي ملينكن دئن اد ايدينش دان تيدق بوله
منوكر كن كفد لاي ۲ يثلاءين.

تگاهن منجادي ولي

106. ولي فد سوسون ولي ۲ يڭ ترسبوت ايت بوله ترتكه درفد
منجادي ولي دئن سبب اد سالا ساتو درفد صفة ۲ يڭ براييكوت:
فرتام - سهيا (اد صفة كهملان).

- کدوا - کانق ۲.
- کتیک - کیلا سکالیفون فوتس ۲ سکجف کیلا سکجف تیدق،
تکاهن ایت فد ماس برلاکوڻ کیلا. دان ماس ایت
دنکاحکن مولیهڻ اوله ولي ابعء، تیدق فد ماس سیومن.
- کامفت - فاسق یغلاءین درفد راج اتو سلطان.
- کلیم - کنا تکاهن دڻن سبب دڻو اوله محکمه.
- کانم - عقلڻ چدرا دڻن سبب توا اتو دڻن سبب فپاکیه یغ
تروق.
- کتوجه - برلاءینن اکام.
- بیلا اد ساتو درفد صیفة داتس این برفیندهله کواس ولي ایت
درفد ولي اقرب یغ سفاتوتڻ اي موالیکن کفد ولي ابعء.

چواڻن ۲ مساله

- (۱) اورغ بوت تیدق ترجس کواسڻ بهکن بوله اي موالیکن.
دمکین جوا اورغ فیتم تتافي کنا توڻکو سمفي دي بايک سکالیفون
لام ببراف هاري.
- (ب) ولي اقرب یغ ددالم احرام تیدق برفینده کواسڻ کفد ولي
ابعء بهکن دنکاحکن اوله حاکم.
- (ت) جیک ولي اتو باکل سوامي یغ ددالم احرام منتا وکیلڻ
معقدکن نکاح انقڻ اتو باکي دیرین تیاد صح عقد ایت سکالیفون اي
(وکیل) دالم کادان حلال.
- (ث) تیدق ترفجت وکیل دڻن سبب احرام موکلڻ اننتي ستله حلال
موکلڻ ایت بهاروله اي منجالنکن عقد یغ دوکیلکن کفداڻ.
- (ج) جیک سلطان اتو قاضي براحرام هاروس فمکوڻ معقدکن
نکاح اورغیغ تیاد برولي منوروت فندافت شیخ خفاف یغمان تله
دصحکن اوله الرویانی دان لاین ۲، علماء کران کرج یغ داوروسکنڻ
ایت اتس نام ولایه (فرته). بوکن وکاله.
- (ح) سکیراڻ سنورغ فرمفوان هندق برکهوین داتغ ببراف
اورغ ولین یغ ساتو درجه هندق موالیکن سفرت تیک اتو امفت

اورغ اتق سودارا دان فرمفوان مبري ايدين كغد تيف-۲ سئورغ
 نسچاي سنه مئكهوينكن دي اوله سياف يغلنه فندي دالم حكم باب
 نكاح. كمدين فندغ سياف يغلنه ورع. كمدين فندغ سياف يغلنه
 توا دئن فرستوجوان يغللن. تتافي جيگ اي (فرمفوان) منتوكن
 ايدين كغد سئورغ سهاج ترنتوله يغ سئورغ ايت تيدق بوله
 يغللن.

جيگ برلاكو فرسليسيهن ماسيغ-۲. هندق مواليكن فد حال لاكي-۲
 يغ مينغ هاڭ سئورغ سهاج كناله (واجب) بواغ اولندي. مك
 بارمسياف يغ كلوار اولدين ديواله يغ مئكهوينكن. تتافي جيگ
 دكهوينكن جوگ اوله يغ تيا دكلوار اولدين نسچاي صج جوگ
 كهوين ايت كران ايدين سوده اد چوما اولدي ايت داداكن انتوق
 موتسكن فرسليسيهن جوا بوكن منافيكن حق ولايه اورمئغ تيا د
 كلوار اولندي.

(خ) برقيد دئن مساله ح) سكي راڭ لاكي-۲ يغ مينغ ايت
 بريلغ اورمئ سفرت دوا اورغ هندقله دكهوينكن دئن سياف يغ
 دفرستوجوي اوله فرمفوان ايت تتافي جيگ برستوجو فد كدوا-۲
 سكالې كناله درجوعكن كغد حاكم سفاي منتوكن سياف يغلنه
 بايك فد فنداقتن درفد كدواڭ.

(د) داتو، هاروس ملاكوكن عقد باكي كدوا-۲ فيهو. يغ دسبوت
 دالم بهاس عرب مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ ارتيڭ: ديواله يغ برايجاب دار
 چوگ برلفظ قبول يايت منكاكن چوچو فرمفوان درفد اتق لاكي-۲
 دئن چوچو لاكي-۲ درفد اتق لاكي-۲ يغللن.

(ذ) جيگ سئورغ لاكي-۲ هندق بركهوين دئن فرمفوان سفوفون
 فد حال يغ لاكي-۲ ايت ولي كفداڭ تيا د صج اي معقدكن نكاح انتوق
 ديرين سكاليفون اي بروكيل كغد اورغ لاين معقدكن باكي فيهو
 اتو اي بروكيل كغد دوا اورغ، تيف-۲ سئورغ ساتو فيهو. جادي
 دالم مساله اين كناله يغ معقدكن ايت سفوفون يغللن يغ سانو
 درجه دئن سكي راڭ تيدق اد هندقله دنكاكن اوله قاضي.

(ر) قاضي سنديري هندق كهوين دڻن فرمفوان يفتياد برولي
 ڪناله دنڪاحڪن اوله قاضي لاءِين اتو نايب قاضي ڪران اي (نايب
 قاضي) منڪاحڪن ايت ساڪي ولايه (ڪواس) بوڪن سباڪي وڪيل.

ڪفاءه دالم نڪاح

107. ڪفاءه ايت فد لغة معنائ فرسمان، ڪلايڪن دان سفادن.
 دان معنائ فد ايسٽيله اياه ڪارا يڻ منجاديڪن عيب دان مالو جيڪ
 تيادان، دالم بهاس ملايو دسبوت سڪارا معنائ سطرف دان سڪوفو.
 ڪوفو اين دامبيل ڪيرا اتو دفرهيتوڻ دالم فركهوينن بوڪن انتوق
 مقصحنڪن نڪاح مالهن اي حق باڪي اورڻ فرمفوان دان وليم، درايت
 ڪدوان اد حق فول مڱوڪورڪنڻ، دان جادي شرط باڪي مقصحنڪن
 نڪاح جيڪ ڪدوان ٽيڊق رضا.

مڪ جيڪ دكهوينڪن فرمفوان دڻن سٿورڻ لاکي ٢ يفتياد سڪوفو
 دڻن رضاڻ (فرمفوان ايت) اوله وليم يڻ توڻمڪل، اتو اوله ساله
 سٿورڻ درفد ولي ٢ يڻ ساتو درجه دان يڻلاءِين رضا صحله نڪاحن
 ايت، تتافي حاڪم اتو قاضي ٽيڊق صحن منڪاحڪنڻ. ترسبوت دالم
 ڪتاب فتح المعين مقصودن ليه ڪورڻ: ددالم فربحائن علماء متأخرين
 جيڪ فرمفوان منٿا نڪاحڪن فد حال اي ٽيڊق دافت لاکي ٢ يڻ سڪوفو
 دان اي تاڪوت جادي فتنه (برزنا) هندقله قاضي منريما فرمنتائن
 ايت (واجب دنڪاحڪن) ڪران ضروره (اين فد فرمفوان يڻاد ولي
 تتافي غايب سفرت مسافر) اد فون فرمفوان يڻ تيساد ممفويائي ولي
 لغسوغ، صحله دكهوينڪن اوله قاضي دڻن لاکي ٢ يفتياد سڪوفو ايت
 دڻن فرمنتائن اٿس شرط ايت (تاڪوت جادي فتنه) منوروت
 فنداقت علماء يڻتريفيليه يڻلاءِين درفد ابن حجر دان رمل.

اداله ڪوفو ايت برفونچا ڊري ليم فرڪارا:

- فرتام - ڪمردهيڪان (لاون ڪهمبان).
- ڪدوا - ڪسوفائن دالم بهاس عرب دسبوت عفه.
- ڪتيڪ - ڪتورونن.

کامفت - فکر جان.

کلیسم - کچاچتن.

(ا) مک فرمفوان یخ دري اصلش مردهیک تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یخ بفان فرانه جادی همب.

(ب) فرمفوان یخ برسوفن سنتون دان تیدق ملاکوکن فرکارا یخ فاسق تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یغتیاد مروء دان ملاکوکن فرکارا یخ فاسق. تنافي کالو کدوا ۲ ث تله ملاکوکن فرکارا یخ فاسق ساتو جنیس بر بالیق جادی سکوفو فول.

(ت) تیدق سکوفو فرمفوان کتورونن بغسا عرب دري سبله بفان دغن لاکی ۲ یخ برکتورونن عجم (بغسا یخ بوکن عرب)، فرمفوان یخ برکتورونن بغسا قریش دغن یخ بوکن درفد بغسا قریش، فرمفوان یخ برکتورونن درفد بني هاشم اتو بني مطلب دغن یخ بوکن درفد بني هاشم دان بني مطلب.

(ث) تیدق سکوفو فرمفوان یغتیاد ممبوات کرج یخ رنده دغن لاکی ۲ یخ بکرج دغن فکر جان یخ رنده سفرت توکخ سافو سمفه، توکخ بکم، کمبالا بناتخ، دان سباکیش، دمکین جوا انق ۲ مریک دغن انق ۲ اورغیخ فکر جانن باکوس.

(ج) تیدق سکوفو فرمفوان یخ سجهترا درفد کچاچتن دغن لاکی ۲ یغاد چاچت یخ ملولسکن فسخ نکاح سفرت کیلا، سوفو، کوستا دان سباکیش.

بکیمان تله دپتاکن جیک فرمفوان دان ولیش تله برستوجو مشکوگورکن حقن مک سوال کوفو تیدقله تیمبول لاکی دان تیاد جادی شرط باکی مقصحن نکاح بکیمان فرانه بکندا رسول الله صلی الله علیه وسلم منکاحکن سستغه فترین دغن اورغیخ تیدق سکوفو دغنن، دان بکندا میپوروه فاطمه بنت قیس برکهوین دغن اسامه مک فاطمه فون برکهوین دغنن فد حال اسامه ایت بکس همب دان فاطمه درفد قوم قریش. دمکین دفتیق درفد کتاب اعانة الطالبین جز، 3 مولک 230.

فرمفوان یغ حرام دکھوینی

108. فرمفوان ۲ یغ حرام دکھوینی تر بهائی کفد دوا بهائین. فرتام حرام یغ برککالن یغ دسبوت دغن حرام موبد یتمکدوا حرام تیدق برککالن دسبوت تیدق موبد. ترماسوق دالم حرام یغ برککالن ایت برکھوین دغن جین فرمفوان یأیت منوروت فندافت یغ دفتواکن اوله ابن یونس دان ابن عبدالسلام. تتافی منوروت فتوی شیخ قمولی هاروس برکھوین دغن جین ایت.

مک یغ حرام دغن نص درفد قرآن ایاله امفت بلس اورغ، توجه اورغ دغن سبب نسب (کتورونن). دوا اورغ دغن سبب سوسوان بکیمان اکنداتغ دالم باب الرضاغه. امفت اورغ دغن سبب برسمندا کسموان ایت حرام برککالن، دان ساتو حرام دغن سبب دهیمفون یأیت تیدق ککل حرامن.

حرام دغن سبب نسب ایاله:
(1) ایبو کاتس.

(2) انق فرمفوان کب تتافی انق زنا حلال ای برکھوین دغن منوروت قول علماء یغلبه صبح چوما مکروه سهاج، اد فون فرمفوان یغ برزنا ایت تیدق حلال برکھوین دغن انق یغ لاکي ۲ یغ دفراولیهي درفد زنا.

(3) سودارا فرمفوان سام اد ساییو سیاف، اتو سیاف اتو ساییو - دالم بهاس عرب دسبوت "أُخْتُ"

(4) امق سودارا ادیق برادیق ایبو - دالم بهاس عرب دسبوت "خَالَةٌ"

(5) امق سودارا ادیق برادیق باف - دالم بهاس عرب دسبوت "عَمَّة"

(6) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا لاکی ۲ - دالم بهاس عرب
دسبوت "بَنْتُ الْأَخِ"

(7) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا فرمفوان - دالم بهاس
عرب دسبوت "بَنْتُ الْأَخْتِ"

دالم کتاب مطلع البدرین، اد مپوتکن فرکتان دغن واسطه اتو
تیدق فد ائق دان امق سودارا یغ دترجمهش دري کتاب عرب.
مقصودن برهوبغ دغن فرسودارانش ایت دغن فرانتارن اتو تیدق
مثالں سفرت امق سودارا ادیق برادیق ایو اندا (خاله) کتاکنله
برنام زینب، دان امق سودارا باکی امق اندا (خاله الام) کتاکنله
برنام حلیمه، دان امق سودارا باکی باف اندا (خاله الاب) کتاکنله
برنام صفیه. مک حلیمه دان صفیه ایت دفعکیل امق سودارا سبله
ایو یغاد واسطه (فرانتارن) ایو دان باف اندا. منکل زینب ایت
سندیری دفعکیل امق سودارا اندا سبله ایو یغیاد واسطه (تیاد
فرانتارن) بوله جوک دسبوت حقیقی دان حلیمه سرت صفیه ایت
دسبوت مجازی.

حرام دغن سبب سوسوان:

(1) ایو یغ مپوسوکن.

(2) سودارا سوسوان.

دالم مسأله حرام دغن سوسوان این سام ماچم حرام دغن سبب
جوک، کران دالم حدیث نبی صلی الله علیه وسلم تله برسیدا:

"يَحْرُمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ".

ارتیش: حرام برکهوین دغن فرمفوان درفد سوسوان سبکیمان
حرام درفد نسب. دسبوت دوا اورغ ایت فندغ دري سکی نص قرآن
کران دوا ایت یغ بایق برلاکو. یغدمکین منورت اف یغ ترسوت
دالم حدیث مک جملهن توجه جوک یأیت:

- (1) ایبو یغ میوسوکن ایت کاتس.
- (2) انق فرمفوانش یغ برسام میوسو دغن اندا.
- (3) ادیق برادیقش کاتس دان کباوه..
- (4) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق ایبو سوسوان "خَالَةُ مِنْ الرِّضَاعِ"
- (5) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق باف سوسوان دسبوت "عَمَّةٌ مِنَ الرِّضَاعِ".
- (6) انق سودارا درفد سودارا لاکي ۲ سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ مِنَ الرِّضَاعِ".
- (7) انق سودارا درفد سودارا فرمفوان سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ مِنَ الرِّضَاعِ"

حرام دغن سبب برسمندا:

- (1) ایبو استری (بکس امق مرتوا).
  - (2) انق استری (بکس انق تیری) بیلا سوامی سوده برستوبه دغن استریث ایت. کالو بلوم برستوبه سکالیفون سوده عقد، کمدين چرای نسچای تیاد حرام برکهوین فول دغن انقش ایت.
  - (3) جندا باف (بکس امق تیری) کاتس سام اد سوده برستوبه اتو تیدق.
  - (4) جندا انق (بکس مننتو) کباوه دغن عقد، سام اد سوده برستوبه اتو تیدق. حرام دکهوینی سمو! این حرام برککالن.
- حرام دغن سبب دهیمفون یأیت حرام دکهوینی فرمفوان دغن تجوان هندق دهیمفونکن (دمادوکن) سئورغ فرمفوان دغن سودارا (ادیق برادیق) اتو امق سودارا (یغ سبله ایبو) اتو امق سودارا (یغ سبله باف) سام اد سودارا دري نسب اتو دري سوسوان.
- کیرا سئورغ برکهوین دغن دوا فرمفوان ادیق برادیق دغن ساتو عقد نسچای باطل نکاح دان جیک برسلخ ماس نسچای صح دغن یغفرتام دان تیدق صح دغن یغکدوا.

جيك سئورغ تله برچراي دئن سئورغ فرمفوان هاروسله فول
اي بركهوين دئن كاكقن اتو دئن اديقن اتو دئن امق سوداران يڭ
دسبوت برسالين تيكور.

جيك سئورغ منستوبهي سئورغ فرمفوان دئن شبة (تركليرو
دسككان فرمفوان ايت استريڭ) تيبا ۲ ددافاتي اورغ لائين اتو
منستوبهي سئورغ فرمفوان دئن نكاح يڭ فاسد حرامله اتسڭ اييو
فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي اييو مرتوان دان حرام اتسڭ
انق فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي انق تيريڭ. دمكين
جوا حرام اتس باف لاكي ۲ ايت بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي
شبة كران سوده جادي سباكي منتون. دان حرام انق لاكي ۲ ايت
يڭ لاكي ۲ هندق بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي شبة كران
سوده جادي سباكي امق تيريڭ.

ترسبوت دالم كتاب اعانة الطالبين جزء 3 موك 340 مونكين
فغارئڭ فون مپالين درفد كتاب لائين دمكين مقصودن:

تمة (فنتوف فصل اين) اداله دپتاكڭ بهوا سوامي بوله
برسوك ۲، برسدف ۲ دان برشوق دئن استريڭ ايكوت سسوك
هاتين سكاليفون سمفي مپوپوت بيغي، كلنتيتن كچوالي لوبغ
دوبورن دلارغ برسدف ۲ دسيتو. دان هاروس مغلواركن اير مني
دئن تائڭن استريڭ (درنچف). تتافي تيدق هاروس درنچف دئن
تائڭن سنديري اتو تائڭن اورغ لائين سكاليفون تاكوت ملاكوكن زنا.
جيك تيدق درنچف فون تيدق هاروس جوڪ دسيبي مذهب
شافعي. اد فون دالم مذهب امام احمد حنيلي هاروس بربرات دمكين
جيك تاكوت ملاكوكن زنا دان حالن تا ممفو هندق بركهوين اتو ممبلي
جاريه (همب).

تيدق هاروس دفچهكن دارا استري دئن جاري (حرام). سنة
برچومبو ۲ اتو برچغكراما دان سباكڭن باكي منايقكن كايعينن دان
جائڭن كوسغ درفد برستوبه تيف ۲ امفت مالم سكاللي دئن تباد
عذور. بيلا برستوبه كناله برسغكوه ۲ منجاك وقتون سفاي
دلاكوكن ماس تغمالم كران ماس ايت كادائڭن تيدق كپغ دان تيدق

لافر، جكالو ترلانو كپڅ اتو ترلانو لافر بياسر مېاوا كفد مضرة،
 دان سنة تونكو استريش سمفي تر فنچوت، سكيران اي تر فنچوت
 دهولو سنة جامن چابوت ذكرن سهكك استريش تر فنچوت يڅ بوله
 دكتهوي دغن فعاكوانش اتو دغن اد قرينه.

سنة كدوا ۲۱۸۸ مياكي اير واځي دان كتيك هندق برستوبه كدوا ۲۱۸۸
 مېاچ "بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا".

ارتيش: دغن نام الله واهي توهنكو جاوهكنله شيطان درفد كامې دان
 جاوهيكنله شيطان درفد اف يڅ توهنكو كر نياكن كفد كامې. دان
 هندقله كدوا ۲۱۸۸ برسكوه ۲ ايغتكز بچان ايت تراوتام كتيك هندق
 تر فنچوت کران سوده بايق كسنش دريحال كباكوسن دان كبايقكن
 انق دان لاءين ۲.

سنة كدوا ۲۱۸۸ تيدور داتس ساتو كاتيل. هاروس مځوناكن اوبت
 يڅ حلال کران مځواتكن برستوبه دغن تجوان يغبأليك سفرت هندق
 مواسكن نفسو دان بر كهندقن ذرية دان کران سفاي دسايعي.
 حرام اتس استري اتمكن مبري سواميش هندق برسوك ۲ دغنش دالم
 كادان يڅ دهاروسكن. هاروس سوامي منستوبهيش كتيك وقت
 سمبهيش فرض سوده ماسوق فد حال دكتهويش اير انتوق بوات مندي
 جنوب تيدق بوله دافت ملينكن سلفس هابيس وقت سمبهيش، کران
 كادان ماچم اين بوله بر تيمم. دمكينله كتان.

الرضاع يڅ مځرامكن نكاح

(۱۰۸). فركتان الرضاع بوله دباچ دغن الرضاع دان دغن الرضاع.
 معنان سوسوان مقصودن ايله بايي مځهيسف سوسو فرمفوان يڅ بوكن
 ايبون سام اد دغن مپوپوت درفد تيتيقش اتو دفرهكن سوسو ايت
 كمولو تر.

مك سوسوان يڅ مځرامكن نكاح ايت شرطن بگيمان برايكونت:—
 (۱) يڅ مپوسوكن ايت فرمفوان يڅ سوده بالغة.

(ب) بايي يڅ مځيسف ايت دباوه عمور دوا تاهون.

(ت) سمفي سوسو ايت كدالم فروت سكاليفون ستيتيق.

(ث) ليم كالې مپوسو، دكيرا فد عاده بياس.

مك جيڪ بايي برهنتي مځيسف دښن تجوان تا هندق مځيسف
لاكي سكاليفون تيا د بوات اف ۲ لفس ايت، اتو دبرهنتيكن اوله يڅ
مپوسوكن دښن تجوان تا هندق بري مځيسف لاكي، كدوا ۲ حال
اين دكيرا دوا كالې سكاليفون اي برباليق مځيسف سمولا ايت
دښن سگرا.

سكيران اي برهنتي كران تيدور يڅ ريښن دان برباليق مځيسف
سمولا سكجف ايت جو ك اتو لام تتافي فوتيڅ تيتيق ماسيه دالم
مولوتښ. اتو اي برفينده درفد ساتو تيتيق كتيتيق سبله لاكي. اتو
اي برهنتي كران اد كرج يڅ ريښن (سفرت مځكارو كفلا اتو كران
كاتل اتو باتوق) كمدين كمبالي مځيسف سمولا، كتيك ۲ كادان
سماچم اين تيدق دكيرا برييلڅ كالې مالهن دكيرا سكالې.

بيلا اد بايي مځيسف سوسو بكيماڼ كپتان اتو شرط ۲ يڅ
ترسبوت ايت جاديله فرمفوان يڅ مپوسوكنښ ايت ايپوښ (ايپو
سوسوان) منكل سوامي فرمفوان ايت جادي بفاښ (باف سوسوان)
دان مرايف اتو ملارت حرام ايت دري بايي كغد سكلين اصول (ايپو
باف كغد ايپو سوسوان كاتس) دان كغد سكلين فروع باكي كدواښ
(انق دان چچو كغد ايپو دان باف سوسوان كباوه) دان كغد سكلين
حواشي^(۱) (سوداران) باكي كدواښ (سودارا دان انق ۲ سودارا باكي
كدواښ) دان ستروسښ حرام ايت ملارت كغد فروع (انق ۲ دان چچو ۲
بايي ايت كلق) تتافي تيدق ملارت كغد بفاښ دان اديق براديځښ.

سكيران سئورځ لاكي ۲ دان سئورځ فرمفوان براقرار (مبوات
فڅاكوان) سبلوم عقد مځاكن انتارا دي بردوا برسودارا سوسوان دان

(۱) فرڪان حواشي ايت جمع كغد حاشيه اصل معنان ټټي، كليليځ، بركن يڅ تغه. دالم باب نكاح ياق مځوناكن
فرڪان اصول يابت باف داتوه كاتس. فرڪان فروع يابت انق چچو كباوه دان حواشي يابت يڅ دكليليځ اصول
دان فروع يابت سودارا ۲ دان باف سودارا.

فڅاګواڼ ایت مونکین دان مناسبه برلاکو، حرامله کدواڼ برکهوین دان کالو تیدق مناسبه سفرت فرمفوان لبه توا مک اقرارڼ ایت لغا. سکیراڼ کدواڼ مناریق بالیق اقرارڼ ایت تیاد بوله دفاکي تاریق بالیقڼ ایت، اتو جیک سوده برکهوین باطل عقدڼ کناله دفیسېکن انتارا کدواڼ (اوله قاضي).

جیک لاکي ۲ سهاج یخ مېوات فڅاګوان بکیتو دان فرمفوان تیدق، نسچاي دېنرکن حق لاکي ۲ ایت. یغدمکین کناله دفیسېکن انتارا کدواڼ، اتو فرمفوان سهاج یخ مېوات فڅاګوان بکیتو دان لاکي ۲ تیدق، کناله دسلیدیق جیک اي (فرمفوان) سوده بري ایډین برکهوین دڅن اورځمخ ترنتو اتو اي سوده سره ديري کفد برستوبه تیدقله دتريما اقرارڼ ایت. تتافي جیک ایډین سهاج دڅن تیدق دتنتوکن اورځمخ اتو بلوم سره ديري برستوبه هندقله دتريما فڅاګواڼ ایت دڅن برسومفه دان کنا دفیسېکن انتارا کدواڼ. مقصود فرکتان فیسې دسیني معنات دباطلکن عقد نکاح انتارا کدواڼ دان داسیغکن درفد برسکدودقکن اوله قاضي.

ثابت سوسوان ایت دڅن سقسي دوا اورغ لاکي ۲، اتو سڅورغ لاکي ۲ دان دوا اورغ فرمفوان اتو امت اورغ فرمفوان ترماسوق ایبو سوسو سنديري.

مک صح دتريما فرسقسین ایت دڅن شرط سقسي ایت منرځمکن چيري ۲ سفرت ماسڅ (بکین ۲)، بیلاځمڅ براف کالي، مېبوتکن فوتیخ تیتیق ماسوق دالم مولوت بایي، نمفک بایي ایت منگوق، دان سمفي سوسو ایت کدالم فروتن فد تیف ۲ کالي مېوسو.

سکیران اورځمخ هندق منجادي سقسي ایت تیدق تاهوکن بوتیر ۲ بق لڅکف سماچم ایت تیدقله هاروس اي مېقسیکن مساله سوسوان. کران اصل مساله تیدق اد سوسوان، جادي هندق منثابیتکن کناله دڅن چوکف کترامڅن.

سبالیقڼ جیک اورځمخ مېقسیکن ایت تیدق چوکف کورم اتو شک منتع بیلاځم لیم کالي اتو تنتع عمور بایي دباوه دوا تاهون،

اتو تنتځ سمفي سوسو كدالم فروت اتو تيدق. نسچاي سوسوان ايت
تيدق جادي محرامكن نكاح تتافي بسوات اورغ ورغ لبه بايك جاتن
كهوين دځن كادان سماچم اين.

بركهوين دځن كتابه

١١٠. تباد حلال اورغ اسلام بركهوين دځن فرمفوان يځ كافر
مليكنن فرمفوان يځاد ممفوپاي كتاب يايت توراۃ دان انجيل، دان يځ
برفكځ كغد توراۃ دسبوت يهودي درفد بني اسرائيل (انق چچو نبي
يعقوب بن اسحاق بن ابراهيم عليهم الصلاة والسلام) مريك
مملوق اكام يهودي بيلا لاهير نبي موسي. دان يځ برفكځ كغد انجيل
دسبوت نصراني، مريك مملوق اكام نصراني. بيلا لاهير نبي عيسي.

اكام يځلاءين درفد كدوان سمرت يځ برفكځ كغد زبور باكي نبي
داود تيدق حلال اورغ اسلام بركهوين دځن مريك كران كتابن
تورون بوكن سچارا بوكو انتوق دباچ مالهن دوحيكن معنائ سهاج.
كات ستغه علماء بصيحه ٢ ماچم سكلر بوكن حكم ٢ شرع.

فرمان توهن:
”وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ“. سورة المائدة
اية ٦.

مقصودن: دان فرمفوان ٢ يځ مردهيك دري مريك يځاد ممفوپاي
كتاب لبه دهولو درفد كامو (حلال كغد كامو بركهوين دځن مريك).
برفكځ كغد اية اين مك حلال سرت مكروه اورغ اسلام بركهوين
دځن فرمفوان اسرائيلية، دځن شرط تيدق دكتهوي داتوء اينيقن يځ
ماسوق اكام ايت ستله لاهير نبي عيسي عليه السلام مك حلال
نكاح دځنن ايت سكاليفون دكتهوي بهوا كتابن (توراۃ ايت) سوده
داوبه دان دفيندا ٢ اوله كتوا ٢١٨.

دمکين جوا حلال اورغ اسلام (مکروه) برکهوين دشن فرمفوان
 نصرانيه دشن شرط دکتھوي دانوء لينيقن يث اصل ماسوق اکام ايت
 سبلوم لاهير لي محمد صلی الله عليه وسلم سکاليفون کتابن سوده
 داوبه اتو دفيندا ۲ تتافي مريک منجاوهي فراوباھن ايت (تيدق
 مٹیکوت اف يث داوبه) (۱)

سبب فون دکتاکن مکروه کران دشن سبب سايغ ننتي اي مٹاروه
 دالم سوال اکام. اين جيک سکيراڻ تيدق اد هارفن اي مملوق اکام
 اسلام، سکيراڻ اد هارفن ايت سنتله فول برکهوين دشن ايت.

دسيني تيمبول مساله سياف يع موالیکن عقد نکاح ايت؟
 جوابن: ولي مريک يث کافر ايت جوک سڦرت باف اتو داتوء اتو
 سودارا، تيدق قاضي مريک. دمکين دترٹکن دالم بجيرمي اقناع
 جزء 3 موک 308.

بيلا سٹورغ تله برکهوين دشن فرمفوان کتابيه جادي اي سام
 ماچم فرمفوان اسلام تنتغ نفقه، فکايڻ، کيليران، طلاق دان سکل
 حال سچارا سوامي استري دان سوامي اد حق محقسا دي مندي حدث
 اکبر سڦرت جنب دان حيض دشن دمعاڦکن تياد برنية درفدان کران
 ضرورة، مپوروه منجاڦک کبرسيهن دان محقسا دي منيغکلکن بندا ۲
 يث چمر دان نجيس سڦرت بابي دان ارق.

تياد حلال باکي اورغ اسلام برکهوين دشن فرمفوان يث سوده
 مرتد. جيک برلاکو کدوا سوامي استري مرتد اتو ساله سٹورٹن
 سهاج سبلوم برستوبه نسچاي ترفسخله نکاح کدواڻ سرت مرت، اتو
 سسوده برستوبه نسچاي ترکنتوغ فسحن، جکالو کدواڻ ماسوق
 اسلام باليق سڦولا دالم ماس عده ککل باليق نکاحن ايت دان جيک
 تيدق ماسوق باليق دالم ماس ايت پتاله ترفسخ نکاحن دري سڦق

(۱) کياپکن کتاب ۲ فق ملتکن شرط ۲ اين البيل اورغ اسلام حديق برکهوين دشن کتابيه دشن تهاد ميري الاس
 سام اد دوله قرآن اتو حديث، فد حال دالم اية 6 سورة المائدة ايت عموم چوما منشرٹکن الحصان (مردمپله)
 سهاج فد حال سٹفه ۲ صحابه زمان لي صلی الله عليه وسلم اد يث برکهوين دشن کتابيه سدغ ماس ايت
 کتاب ۲ مريک تله دفيندا اتو داوبه ۲ اوله کتواڻ. دان تيدق اد دليل ۲ يثلاين سڦرت اجماع اتو سکورغ ان اد
 کسر ۲ فرکٹان صحابه دچانتکن. يثدمکين مساله اين بوله دفرتيکاين لاکي. والله اعلم.

مولا مرتد کدواڻ اتو ساله سئورغ درفد کدواڻ. دان دالم ماس
ترکنتوځ ایت حرام کدواڻ برستوبه تتافي تیدق کنا خد.

سبالیقڻ جیک اورغ کافر سوامي استري مملوق اکام اسلام
نسچاي ککل نکاح مریک ولو ماچم مان چارا کهوینش سکالیفون
دسیسی مریکڻیت دان داعتراف سکل حقن سفرت انق دان لاین ۲.
اومقام ستغه ۲ اورغ جاکون برکهوین برکجر مغللیشي بوسوت.

خيار دالم نکاح

III. معنا خيار تله دترمکن دالم باب جوالبلي دان معناڻ دسیني
ایاله سباله ساتو درفد دوا فیهق سوامي اتو استري اد حق بوله
میلیه انتارا تروسکن نکاح اتو قنسیل (فسخ).

بیلا تله برلاکو عقد نکاح انتارا سئورغ لاکي ۲ دثن سئورغ
فرمفوان دثن تیاد دکتھوي روفان، لفس عقد ددافاتي اد چاچت
بولیله کدوا ۲ فیهق اتو ساله ساتو درفدان خيار.

مک چاچت یغ ملولسکن خيار ایت اد توجه ماچم، تیک درفدان
برسکو تو فد لاکي ۲ دان فرمفوان یأیت:-

فرتام - گیلا.
کدوا - کوستا (دالم بهاس عرب دسبوت "جزام").
کتیک - سوفق (دالم بهاس عرب دسبوت "برص").
کامفت - ذکر ترفوتغ سموا سکالي اتو سکر ت دان یغ باقي تیدق
سمفي حد سفنجنج تاکوق. این خاص فد اورغ لاکي ۲
(دالم بهاس عرب دسبوت "جَب").

کلیم - ماتي فوچوق یأیت لمه ذکر دان لمبیق تا بوله برستوبه.
این جوک خاص فد اورغ لاکي ۲ (دالم بهاس عرب
دسبوت "عنه").

کأنم - لوبخ کمالوان ترسومبت دثن داکيخ تا مبوليهکن.
 برستوبه، اين خاص فد اورغ فرمفوان، (دالم بهاس عرب
 دسبوت "رَتَق"). سکيراڻ بوله دفوتخ اتو داوفريت دان
 بوله برستوبه تيدقله دلولسکن خيار فسخ.

کتوجه لوبخ کمالوان ترسومبت دثن تولخ، اين جوک خاص فد
 اورغ فرمفوان (دالم بهاس عرب دسبوت "قَرَن").

بيلا اد سالة ساتو درفد چاچت اين بوليهله کدوا ۲ فيهق اتو
 سالة ساتو درفدان خيار فسخ اتو قنسيل عقد نکاح سبراف سکرا
 دثن شرط دلاکوکن فسخ ايت دهدافن قاضي. تنافي تنتخ چاچت ماتي
 فوجوق تيدق ثابت ملينکن دثن فعاکوان سوامي سنديري دهدافن
 قاضي اتو دثن سقسي يڄ ميقيسيکن اقرارڻ، اتو دثن سومفه استري
 جيک سوامين انکار، ستله ايت بهاروله دثابتکن ماتي فوجوق.
 يڄدمکين قاضي بري تيمفوه ستاهون سفاي دافت فلواغ براوبت
 دانسباکيڻ، اين جيک بلوم برستوبه انتارا کدواڻ. اد فون جيک
 سوده برستوبه سچارا برستوبه يڄ بتول ولو فون سکالي تيدقله
 دلولسکن فسخ سام سکالي.

لفس تيمفوه ستاهون جيک تياڊ برستوبه جوک (تا بايک دان تا
 بوله ماین) افبيل استري مفادو کفد قاضي لولسله فسخ ايت.

اد فون چاچت يڄلاءين درفد ايت سمرت بوت، کودوغ، روف
 هودوه دان سباکيڻ تياڊاله ملولسکن فسخ.

هاروس باکي تيف ۲ سئورغ درفد سوامي دان استري ميمليه
 فسخ دثن سبب مپلاهي شرط يڄ دسبوتکن ددالم عقد سمرت سالة
 سئورمئن منشرطن چنتيق اتو کاي اتو اڊارا اتو ترونا اتو مودا اتو
 سباکيڻ اومقام ولي برکات: اکو کهوينکن اڻکو دثن انق اکو دثن
 شرط اڻکو ترونا (يڄ بلوم فراه برکهوين) اتو دثن شرط اڻکو کاي،
 اتو سوامي اتو وکيلڻ برکات: ساي تريما نکاحن دثن شرط اڊارا
 اتو چنتيق. تيبا ۲ لفس عقد ددافاتي اف يڄ دصفتکن ايت تيدق اڊ

اتو کورغ درفد یغ دکهندقکي هاروسله ساله سئورثن میلپه فسغ
سکالیفون دثن تیاد دهدافن قاضي کران فسغ ایت برکهندقکن
سکرا، تنافي کالو شرط ۲ ایت دبوات سبلوم عقد نکاح تیدقله
دلولسکن فسغ.

مغناي مسکھوین دالم مسأله خیار این اد هوراین یأیت:-

(۱) جیک دفسخن نکاح دثن سبب اد چاپت سوامي اتو سبب
چاپت استري کادانن بلوم برستوبه لاکي تیاداله واجب کنا بایر
مسکھوین.

(ب) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه دثن چاپت یغ بهارو داتغ
واجبله دبایر مسکھوین بکیمان یغ دسبوتکن دالم عقد یغ دفغکیل
مهر مسمی.

(ت) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه اتو تغه برستوبه دثن
سبب چاپت برسرت دثن عقد اتو چاپت یغ جادي انتارا عقد دان
برستوبه واجب مسکھوین بیاس یغ دسبوت مهر مثل (مسکھوین
سماس).

اعفاف

II2. اعفاف معنان ممبايقکن نفسو اتو منوتف شهواة اتو ملفسکن
کأیغینن، جیک سئورغ باف اتو داتوء تیاد استري اتو تله جادي
دودا سدغ ایاں ماسیه اد نفسو برکهندق فرستوبهن مک انق اتو
چچو، سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان یقاد کممفوان سکالیفون تیاد
مواریشي واجب اتس مریک ممبايقکن نفسو بغاں اتو لینیقن ایت، یأیت
دکھوینکن دي دثن فرمفوان یغ بوله مواسکن نفسو دثن ایذینن،
دان ممبايرکن مسکھوین، بلنجا کھوین، بلنجا ماکن دان فکاین
فرمفوان ایت.

سکیران فرمفوان ایت ماتي اتو ترفسخ نکاحن اتو برچراي دثن
سبب عذور سفرت نشوز اتو اد تهمة، واجب انق اتو چچو یغ
ترسبوت مگنتیکن استري یغ بهارو فول.

صَدَاق اتو مسكهوين

۱۱۳. فرکتان صَدَاق اتو صَدَاق (دوا وجه) دامبیل درفد فرکتان صَدَق معنات بندا یغ ترلمفاو کرس، دان معنات فد شرع یأیت ایاله نام باکي هرت (واغ) اتو بندا یغ واجب اتس لاکي ۲ اتسوق اورغ فرمفوان دغن سبب کهوین اتو دغن سبب برستوبه سچارا شبهه. دالم بهاس ملایو دسبوت "مسكهوين".

مک اوله سبب فرلو اتو لازمش مسكهوين ایت سستی دبایر جادیلله ای ماچم سوات بندا یغ ترلمفاو کرس مناسبهله دنماکندي دغن صَدَاق، دان دنماکن جوک دغن "مهر"، جادي کدوا ۲ فرکتان این (صداق دان مهر) معنات سام یأیت مسكهوين.

اداله حکم مسكهوين این واجب^(۱) تنافي سنة دسبوتکن کتیک دالم عقد، دان اف اتو براف باپقش بارغ اتو واغ یغ دجادیکن مسكهوين ایت تیدق اد حدث مالهن هاروس باپق دان هاروس سدیکی، یغ ایلوقش جائن کورغ درفد سفوله درهم دان جائن لبه درفد لیم راتوس درهم دري فیرق یغ برسیه (فیرق یغ تیاد برچمفور دغن بندا یغلاءین).

سکیران تیاد دسبوتکن مسكهوين دالم عقد صح جوک عقد ایت هان مکروه سهاج. بیلا تیاد دسبوت مسكهوين دالم عقد فد حال فرمفوان تیدق میرهکن کواس منتوکن اثکارش کفد ولش واجبله اتس لاکي ۲ مباير مسكهوين سماس (مهر مثل)، دان جیک ای (فرمفوان یغ سوده چردیق) میرهکن کواس ایت کفد ولش یغ دسبوت دالم بهاس عرب تفویض سمرت کتان: "کهوینکنله ساي

(۱) سندران فرمان تومن: "وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدَاقَتَهُنَّ نِعْلَةً". ایه ۴ سورة النساء. مقصود: "دان هندقله گامو بری مسكهوين اتسوق فرمفوان؟ ایت سچارا فرچوما". دان سندا رسول الله صلی الله علیه وسلم کفد اورغ یغ هندق برکهوین: "النِّسَاءُ وَكُلُّ خَاتَمٍ مِنْ حَدِيدٍ". رواة بخاری دان مسلم. اترین: "هندقله گامو بری مسكهوين سکالیفون سینوق چینجین درفد بی". این منجوقکن فرلون مسكهوين ایت دبری کفد فرمفوان. بوکنله مقصودن بی بوله دولاسکر کران تباد نبلاین بجیرمی اشاع جز، ۳ موک 343.

دښن تا فایه مسکھوین‘‘. داتڅ ولیښ کهوینکن دښن تیاد مسکھوین.
واجب کنا مسکھوین دښن تیک چارا بکیمان برایکوت:-

فرتام - سوامي ایت سندیري منتوکن اف بارغ دان براف
باپقښ یغ دریضای اوله استري سبلوم برستوبه. ددالم حال این
فرمفوان اد حق مناهن دیریښ درفد دستوبهي سهڅک‘ سوامي
منتوکن مسکھوینښ ایت.

کدوا - دتنتوکن اوله حاکم (قاضي) اف دان براف باپقښ
کتیک سوامي اټکن منتوکنښ، اتو انتارا کدوان اد فرسلیسیهن
تنتڅ باپقښ مسکھوین ایت. مسأله یغ سماچم این کنا دباوا کمحکه
دان حاکم اتو قاضي کناله موټسکن دښن سبراف سگرا.

کتیک - سوامي ستوبهي استریښ تروس دښن تیاد دتنتوکن
دان مفروضوکن، کتیک ایت کناله اي مبابیر مسکھوین سماس یغ
تیغکي سکالي دالم ماس ایت.

سکیران ماتي ساله سئورغ درفد سوامي دان استري سبلوم
دفرضوکن مسکھوین دان سبلوم برستوبه واجبله کنا مسکھوین
سماس.

(فرايځاتن) سلاءین درفد بارغ اتو واغ صح جوک مسکھوین
ایت درفد منفعة یقترنتو سمرت هاجر مجاجي قران سکالیفون سقدر
ساتو سوره، اتو مهاجر حدیث، مهاجر علم فقه اتو مهاجر منجاهیت
دان سباکښ درفد منفعة ۲ یغ ټیدق حرام.

الْوَلِيْمَةُ لِعُرْسٍ

II4. الْوَلِيْمَةُ ایت معنائ جموان اتو خندوري، فرکتان عرس بوله
دباچ دښن عرس دان دښن عرس، مشندوځي دوا معنا یا یت عقد نکاح اتو
برستوبه (برساتو)، جادي بیلا کیت سبوت وَلِيْمَةُ عُرْسٍ اتو وَلِيْمَةُ
عُرْسٍ معنائ جموان اتو خندوري کهوین کران برساتو.

کالو کیت سبوت دڻن عرس معنائ فغنتین فرمفوان دان عرس فغنتین لاکي ۲.

مقاداکن ولیمة عرس ایت سنة موء کد کران رسول الله صلی الله علیه وسلم اد مخرجاکن دان بکندا مپوروه اورغ بر بواتش. دالم حدیث بخاری اد مپبوتکن دمکین:

”اِنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوَّلَمَ عَلَيَّ بَعْضِ نِسَائِهِ بِمَدَّيْنٍ مِنْ شَعِيرٍ وَاِنَّهُ اَوَّلَمَ عَلَيَّ صَفِيَّةَ بَتَمْرٍ وَسَمْنٍ وَاَقِطٍ. وَاِنَّهُ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَقَدْ تَزَوَّجَ اَوَّلَمَ وَلَوْ بِشَاةٍ“.

ارتیش: بهواس بی صلی الله علیه وسلم اد مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن سنته ۲ استریش دڻن دوا چوقی کندوم. دان بکندا مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن صفیه (بنت حیّی) دڻن جامو کروما، مییق سافی دان سوسو. دان بکندا فرنه برسبدا کفد عبدالرحمن بن عوف یغ سدغ بر کهوین: بواتله جاموان سکالیفون سئیکور کمبیغ.

منوروت فنداقت علماء، مقاداکن جاموان کهوین ایت مولا ماسوق وقتو دڻن عقد دان یغ افضلش دفر بوات سلفس برستوبه. سکالیفون مقاداکن جاموان کهوین ایت سنة تنافی فرکی حاضیر کمجلیس ایت حکم واجب (فرض عین) جیک تیدق حاضیر بردوسا. کحاضیران ایت سنة نیه مئیکوت سنه نبی. نیه منونیکن حاجة اورغ، مملیاکن سودارا یغ منجمفوت دان نیه برکاسیه سایغ (مجه) کران الله.

ملینکن جیک دالم مجلیس ایت اد بندا ۲ یغ معصیه سفرت اد مینومن کرس اتو یغ دجمفوت ایت اورغ کای ۲ سهاج، اتو توان رومه ایت اورغ ظالم، اتو اد عذور دانسباکیش کتیک ایت تیدقله واجب حاضیر، مالهن سنته ۲ن اد یغ سنة دحاضیری.

بریلخ استري

II5. سنورغ لاكي ۲ یڅ مردھیک دھاروسکن برکھوین لبه دري
سنورغ استري (برفولیکامي) هڅک امفت اورغ دھیمفون سکالي^(۱)
برکات ابن عبدالسلام: دالم شریعة نبي موسی علیه السلام سنورغ
لاكي ۲ بوله مھیمفون براف بايق استري دڅن تیاد حد کران
مندمکن مصلیحه لاكي ۲ سھاج. دان دالم شریعة نبي عیسی علیه
السلام سنورغ لاكي ۲ تیدق ھاروس برکھوین ملینکن سنورغ سھاج
کران مراعیکن مصلیحه فرمفوان سھاج. منکل شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم دالم کادان فرتھاھن انتارا کدوا ۲ شریعة یڅ
تردھولو ایت دالم حدیث نبي تله برسېدا:

”خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا“.

ارتین: ”سبایک ۲، فکر جان ایت ایاله یڅ فرتھاھن“

جیک دسلیدیق دڅن مندالم نسچاي کیت دافاتي شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم لبه سسوي دڅن کجادین مانسي سجاکت کران:

۱- بوله دکتاکن تیف ۲ نکري ددالم دنیا بیلاڅن فرمفوان لبه
رامي دري بیلاڅن لاكي ۲.

۲- بیلاڅن لاكي ۲ کورغ رامي، نامون دمکین ستقه ۲ مریک بايق
فول یڅ کوکور دالم منتخ موسه نگارا اتو تر قربان دمیدان ففراڅن
کران مفرتاھنکن تانهایر. دڅن دمکین جمله بیلاڅن سماکین کورغ.

این جلس نمفق درفد رهسيا یڅ ترسمبويي دچله فرمان توهن:
”وَنِسَاءٌ، یڅ جاتوه کمدين درفد فرکتان ”کثیرا“ دري دالم ایه

(۱) سمدانن فرمان توهن: ”لَا تَكُونُوا مَا طَافَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنً وَلَا ثَلَاثًا وَرَبَاعًا“. سورة النساء، ایه ۳، ارتین:
”مکه برکھوینله کامو دڅن فرمفوان یڅایله اتسوق کامو دوا اتو تیک اتو امفت اورغ“ دالیر حدیث نبي
صلی الله علیه وسلم برسېدا کله لیلان کتیکه بلیو ماسوق اسلام استرین او سوله اورغ: ”امیک اربعا ولادی
سکرهن“. ارتین: ”لکخ امفت سھاج لسنک یڅ باقین“.

”يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً“ . سورة النساء ایه ۱.

مقصودن: واهي مأنسي هندقله کامو تا کوتکن توهن کامو یقتله منجادیکن کامو درفد دیری یغ ساتو (ادم) دان ای تله منجادیکن درفد دیری یغ ساتو ایت استریث (حوی) دان ای (الله) ممبیاقکن درفد کدوان لاکی ۲ یغ بایق (رامی) دان فرمفوان ۲“.

دسیتو توهن مپوت فرمفوان ۲ سهاج تیدق دسبوت ”بایق“ . دفتدغ دری سکی کپتان کیت دافاتی رامی درفد کلامین ۲ ممفوپای انق لبه بیلائن انق فرمفوان درفد انق لاکی ۲. درفد کپتان این پتاله ساوله ۲ فرکتان نساء ایت برصفا دثن ”اکثر“ (له بایق).

3. - جیک دفادوکن ساتو سام ساتو سهاج جاديله یغ لبه ایت تا دافت تمفت انتوق هیدوف یغ بوله مندافت لعمه برسام.

4 - بیاس طبیعة اورغ لاکی ۲ شهواتن لبه دان سنتیاس برکهندق کفد کفواسن نفسون سفنجع ماس. منکل اورغ فرمفوان بایق رینتائمن سفرت برحیض، مهندوغ، برانق دان نفاس. جیک بیلائن استری ایت لبه نسچای اف یغ کورغ درفد ساتو دافت دسمفرناکن دثن یغلاءین.

5 - ترکادغ ستعه ۲ فرمفوان ایت برکهندق کفد فرلیندوئن انتوق کسلامتن اتو انتوق سارا هیدوف، جیک تیدق اد فولیکامی نسچای فوتس هارفن فرمفوان ۲ یغ بوجع ایت دری مندافت فمبیلائن.

6 - تا سوکاکن فولیکامی ایت ایاله کران چمبورو دان ایریهاتی تا ماهو سوامی برسوک ۲ دثن فرمفوان لاءین، ایت میمع طبیعة سمولا جادی تیدق دنافیکن، تنافی فراسان ایت بوله دکتفیکن اتو دکورثمکن، کران جیک دایکوتکن سائت ممباوا کفد عاقیبه یغ بوروق کفد کدوا ۲ فیهق لاکی ۲ دان فرمفوان بوجع یغلاءین، کران مونکین

كدوا ٢١٨٨ سچارا برسبوپي ٢ ملاكوكن فركارا يفتياد دريضا توهن دان مانسي. سكيړان فيهق استري سڅكوف برقربان سديكيت تنتوله سودارا سجنيس دښن سام ٢ مندافت فمبيلان. جادي تر جروموس سودارا فرمفوان يڅ سجنيس دښن ايت كدالم لمبه كهينان برفونچا درفد مريك يڅ سجنيس دښن جو ككران تا هندق برتولق انسور بارغ سديكيت فون.

7- فوليكامي ايت دهاروسكن كران ضرورة اتوق مغللقن درفد كجهاتن دان مناريق كبايقن، ايتفون دشرطكن ماهو برلاكو عاديل. سكيړان تياد سڅكوف ملاكوكن عاديل ككلله دښن ساتو سهاج. فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ“ سورة النساء اية 3.

مقصودن: مك جيك كامو تاكوت تيدق ملاكوكن كعاديلن (ترهادف استري كامو) بركهوينله ساتو سهاج اتو چوكفله دښن همب سهيا كامو سهاج.

8- دافت مڅكورښمكن ذرية لوار نكاح دان فلواغ مندافت اتق جيك استري توا مندول.

كيليران دان نشوز

II6. كيليران ايت معلوم معنات دان نشوز ايت معنات كلوار درفد طاعة. بيللا سڅورغ سوامي اد مڅوپاي دوا استري اتو لبه واجب اتس مبري كيليران فد استري ٢٨ دان مپماكن كيليران ايت. جيك سوده برمالم دښن سڅورغ استري واجب برمالم فد استري ٢ يغلاين سام ماچم ايت سكاليفون مريكنيت اد عذور سمرت ساكيت، حيض، كمالوانن ترسومبت اتو دالم احرام. كران تجوانن سفاي برجينق ٢ بوكن كران هندق برستوبه سهاج. واجب مپماكن كيليران ايت ايله تنتغ برمالم جوا بوكن تنتغ برستوبه اتو سياكښن يايت سنة سهاج.

يغدمكين تيدقله واجب دسماكن تنتخ برستوبه دان تنتخ كسرونوكن
يغلاءين ۲ ولو ماچم مان فون حال ۲ ايت سنة جوا دلاكوكن.

سكيران استري تله تيا د طاعتكن سوامي، سمرت كلوار دري رومه
دغن تيا د ايدين سوامي، اتو ائمكن مبولك فينتو كتيك سوامي
باليق اتو ائمكن درفد برسرونوق تيا داله اي ترحق كيليران لاکي
سبکيمان اي تيا د ترحق مندافت نفقه سهکک اي طاعة سمولو.

اداله حکم واجب مپماکن كيليران ايت دکيرا دري سگي تمفت
کديامن دان دري سگي ماس. درايت واجب دسدياکن تمفت کديامن
براسيخ ۲. مک حرام دکمفولکن دوا استري اتو ببراف استري دساتو
تمفت کچوالي مريکثيت برستوجو دان ايدين.

دان دري سگي ماس مک اورثيخ بکرج سيخ هاري حق كيليران
اياله مالم دان سيخ ايکوت سهاج دان اورثيخ بکرج مالم حق كيليران
اياله سيخ دان مالم ايکوت سهاج.

سوامي تيدق دلولسکن ماسوق کرومه استري يخ بوکن فون
كيليران دالم وقت ايکوتن. کچوالي اد حاجة سمرت منجغه کساکيتن
اتو متهنتر بارغ، اتو مپمفيکن دوءيت بلنجا، ايتفون تا بوله لام،
جيك لام کنا کنتي (قضاء) کفد توان فون كيليران. بيلا سوده ماسوق
دلولسکن برسرونوق يغلاءين درفد برستوبه.

فد مپمفرناکن كيليران ايت هندقله سوامي فرکي کتمفت استري
ايت لفس ساتو کساتو تمفت. تيدق هاروس دفعکيل سئورغ استري
کتمفت استري يخ اي براد دسيتو کچوالي دغن رضا دان ايدينش.

سکورغ ۲ كيليران دان يخ افضل اياه ساتو مالم فد سئورغ
استري دان حرام لبه درفد تيک مالم دغن تيا د فرستوجوان استري ۲
ايت .

افبيل هندق مولاکن كيليران واجب فاکي اوندي. بيلا کلوار
اوندي فد يخ سئورغ کناله اوندي لاکي سياف يخ جاتوه جادي
يغکدوا دان ستروسش فد يغکتیک دان يغکامفت.

جيك لاکي ۲ سوده اد سئورغ اسسري تيبا ۲ اي هندق کهوين
يغکدوا دلولسکن اي براد درومه استري مودا لفس عقد سلما توجه
هاري توجه مالم برتوروت ۲ جيك استري مودا ايت انقدارا، دان

تيك هاري تيك مالم برتوروت ۲ جيڪ اي جنڊا. دمڪين جوا حڪم
 بيلا برڪهوين بهارو لاڪي دڻن تياڊ ڪنا قضاء فد استري ۲ يڻ لام.
 تتافي جيڪ استري مودا يڻ جنڊا منٽا دودق دڻن توجہ مالم اتو
 ليم مالم بوليھلہ سوامي ايت دودق برسام ۲ڻ سبايق يڻ دمٽا ايت
 تتافي ڪنا قضاء امفت مالم اتو دوا مالم ڪفد استري ۲ يڻ لام.

سڪيران سئورغ يڻاد بريلخ استري ايت هندق ڪلوار نڪري
 (مسافر) ڪنالہ اي بوات اونڊي (واجب)، سياف يڻ ڪلوار نماڻ
 ديالہ يڻ دباوا فرڪي، حرام اتسڻ فاڪي باوا ستڻهڻ دان تيڻڪلڪن
 ستڻهڻ. بيلا سوده اونڊي تياڊالہ اي ڪنا قضاء ڪفد استري يڻ تيڻڪل
 سلما براد ددالم فلايران دلوار نڪري ايت فرڪي دان باليق. ڪچوالي
 اي برانيہ هندق برهنٽي (برمقيم) دسات تمفت لہ امفت هاري دري
 مولا هندق برتولق، اتو اي انيہ برهنٽي دري مولا سمفي ڪتمفت
 ايت دان استريڻ يڻ دباوا تيڻڪل سام ۲ دي ڪنالہ اي قضاء ڪفد
 يڻ تيڻڪل سلما ماس دالم مقيم ايت، دان جيڪ تياڊ تيڻڪل برسام
 دمفت ايت تياڊالہ ڪنا قضاء.

اين فد مسالہ مسافر، اد فون ڪالو برفينده دري سوات تمفت
 ڪتمفت يڻالہين سام اد جاوہ اتو دڪت حرام دتيڻڪلڪن ڪسمواڻ اتو
 ستڻهڻ دان دباوا ستڻهڻ سڪاليفون دڻن اونڊي. جادي ڪنالہ اي باوا
 ڪسموا سڪالي اتو دباوا سفاروهڻ دان چرايڪن يڻ باقي اتو چرايڪن
 ڪسموا سڪالي.

ترڪادغ ۲ اد جوڪ برلاڪو ستڻه ۲ استري ايت سوڪ هندق
 مبري (هيبه) ڪيليرانڻ بڪيمان برايڪوت:-

(۱) استري ايت مبري حق ڪيليرانڻ ڪفد استري يڻالہين تيدق
 مستي سواميڻ منريما فمبرين ايت ڪران استري يڻ مبري ايت تيدق
 مڻيلڪ (تا بولہ) مڻڪو ڪورڪن حق سوامي هندق برسرواوق دڻندي.
 (ب) جيڪ سوامي برستوجو دان رضا دڻن فمبرين ايت فد حال
 فمبرين ايت خاص ڪفد سئورغ استري يڻترنتنو درفد استري ۲
 بوليھلہ سوامي ڪوناڪن (برمالم) ڪدوا ۲ مالم فد استري يڻ دتنتوڪن
 ايت.

(ت) جيڪ اسٽري يڻ مبري ايت مبريڪن حق ڪيليرائن ڪفد سوامي سهاج (دڻن تياد دنتوڪن سياف) نسچاي سوامي بوله منتوڪن دڻن سياف اي ڪهندڪي ڪران سوده جادي حقن مڪ بوليھله اي لتق مان ۲ دي سوڪ.

(ث) جيڪ اسٽري ايت مبري ڪيليرائن ڪفد سوامي دان ڪفد ستڻه درفد اسٽري ۲ اتو ڪفد سوامي دان ڪسموا اسٽري ۲ ڪنالھ سوامي ڪوناڪن فمبرين ايت ڪيرا ايڪوت بيلائن ڪفلا، مثالن جيڪ اسٽري ۲ ايت امفت اورڻ جاديله ساوله ۲ تيڻگل تيڪ اورڻ سهاج دبهائي تيڪ مالم سام رات دان اسٽري يڻ مبري ايت سمرت تياد.

چارا ماچم اين جيڪ فمبرين ايت انتوق سللمان. اد فون ڪالو انتوق ساتو مالم سهاج ڪمڻ برسلاهن ۲ فنداقت علماء. اد يڻ برڪات ڪنالھ دبهائيڪن ڪيليران يڻ سمالم ايت ايڪوت فچاهنڻ. منڪل ستڻه علماء يڻلئين مڻاڪن تا بوله دفچه مالهن ڪنا ايڪوت سمالم فنوه دڻن اواندي.

بکيمان تله دپتاڪن داول باب اين بهوا اسٽري يڻ تياد طاعة اڪن سوامي ڪمڻ نشوز ڪوڪورله حق ڪيليرائن سمرت ڪلوار درفد رومه دڻن تياد ايڏين سوامي ڪچوالي ڪلوار ڪران برجومفا قاضي ڪران منتوت حق درفد سوامي اتو درفد اورڻ لائين اتو ڪران هندق مڻادوڪن ڪسوسهانڻ. دمڪين جوا ڪلوار ڪران منچاري ماڪن ڪتيڪ سوامي تا ممفو مبريڻ.

دمڪين جوا ڪلوار ڪران هندق برتاهن ڪم جيڪ سوامي بوڪن اورڻيڻ تاهو ڪم يڻبوله دمنا فتوى دڻندي. حال ۲ سماچم اين تيدقله دبيلڻڪن نشوز.

سلائين درفد ڪلوار دري رومه دڻن تياد ايڏين سوامي بايق لاکي فرڪارا يڻ لائين دصيفتڪن نشوز سمرت اڻڪن درفد برسرونوق سڪاليفون بوڪن برستوبه سڪيرا ۲ تياد عذور ڪچوالي بوات فورا ۲ اڻڪن ڪران منجا اتو سوڪ ماکي اتو سوڪ چاڪف ۲ يڻ مپاڪيتي دان ساومفمان ايت تيدق ترماسوق دالم جملھ نشوز مالهن بردوسا فاتوت داجر سماچ.

اد فون کلوړ دري رومه کران حاجت دښ اد ايدين سوامي اتو
اي تاهو بهوا سواميښ مغايدينکن سفر ت کلوړ کران کرج اتو فرکي
کرومه ايبو بغاډ دښ ايدين تيا داله دحکومکن نشوز مسکيفون
تيدور ببراف مال.

شفاق انتارا سوامي استري

II7. شفاق معناښ تکڅ فرسليسيهن انتارا سوامي استري، افبيل
اد تند۱۲ مندرهاک اتو نشوز درفد استري دري سکي کلاکوان
سفر ت ممالیخ موک اتو ماسم موک ستله کادان لمة لمبوت دان مانيس
موک. اتو دري سکي توتور بهاس سفر ت برچاکف کاسر ستله
برچاکف هالوس، هندقله سوامي منصیحتکن دي سفر ت برکات
کفداښ: اندا کناله تاکوتکن توهن دالم حق یغ واجب باکي ساي
اتس اندا، دان جاککن فادهښ. دښ تيا د منیغکلکن تيدور سام دان
تيا د موکل. دانلاکي دترنکن کفداښ بهوا نشوز ایت مغکوکورکن نفقه
دان کيليران، موک ۲ اي منريما نصیحة ایت، اتو اي برتوبه دري
کسلاهنښ ایت، دان ایلوق جوک دسبوتکن کفداښ حديث روايه
بخاري دان مسلم بهوا نبي صلی الله عليه وسلم برسبدا لبهکورغ
ملايوښ: ”افبيل سئورغ فرمفوان تيدور ممالیخ بدان ائمن برسرونوق
دښ سواميښ نسچاي دکوتوق اتو دماکي اوله ملائکه هڅک سمفي
سيغ هاري. دان دالم حديث روايه الترمذي لبهکورغ تجوانښ دالم
بهاس ملايو: ”دماښ جوا فرمفوان تيدور دښ کادان سواميښ سنغ
هاتي دښندي نسچاي ماسوق شرک“.

ستله دمکين جيک اي ائمن دان ماسيه تيدق طاعة جوک
بوليهله دتيغکلکن (جاښ تيدور سکاتيل)، تيدور دتمفت لاین دالم
رومه ایت جوک، جاښ تيدق تکور (تيدق لاون برچاکف) کران دالم
اسلام تيدق دهاروسکن سسئورغ تيدق برتکور لبه درفد تيک
هاري سام اد دښ استريښ اتو دښ اورغ لاین^(۱)

(۱) سکيران دلاکوکن حکمن حرام ند پخله درفد تيک هاري ایت. تانفي شيخ ازري دان ۱۰۷۲ علماء برکات:
حرام ایت دتغولکن تيا د برتکور ایت دښ تجوان برکندق استري ایت برالیق بايک کفداښ. اد فون کالو
دښ تجوان هندق ملاړغ درفد مصیبه دان هندق مبايقن الکاښ تيدقله حرام برنجانښ. قیاس اتس مساله هاروس
تيدق دتکور اورغیغ بموات بدعه اتو اورغ فاسق دان ساومفان یقاد هارغن بايک جيک تيدق دتکور (اورغیغ
تيدق دتکور دان اورغیغ تيدق منکور بوله بايک فرجلان الکاښ). دمکين دتغولکن اتس فريواتن بگندا رسول الله
صلی الله عليه وسلم تيدق منکور کعب بن مالک، مراده بن الربيع دان ملال بن أمیه یغ تا ماهو فرکي ترغ
دتبولک. بجيرمي القناع موک 475 دان 376 جز 3.

ستله ایت جیک ککل جوک نشوزن ایت بولیله سوامی موکل
دی دثن فوکل یخ تیدق مربهیا. این فون سکیران فوکل ایت اد
برفایده. کالو تیدق اد برفایده جائنله دفوکل، لفس ایت جیک ای
ماسیه بردکیل تا هندق مغوبه فعلن تیغکلله ای دثن کادان نشوز
تیدق ترحق اف۲ درفد سوامی.

این مسأله استری یخ نشوز، اد فون کالو سوامی فول یخ نشوز
تیاد مپمفرناکن کواجیفنن سمرت تیدق برکیلیر، تیاد بری نفقه دان
سباکین کناله قاضی فقسا دی مپمفرناکن کواجیفنن ایت دثن
فرمنتان استری کران ای لمه هندق مندافتکن.

سکیران سوامی ایت سئورغ یخ طبیعتن تا بایک، سوک
مپوسهکن استری اتو موکل استری دثن تا تنبو فصل هندقله قاضی
ملارغ ای درفد ملاکوکن دمکین دثن تا فایه دحکوم اف۲ کالی
یغفرتام، تتافی جیک داوولغن فربواتن ایت هندقله قاضی معحکومکن
دی دثن حکومن یخ مناسبه سفای ای برهنتی درفد ممبوات انپای
کأتس استری ایت.

جیک ساله سئورغ درفد سوامی دان استری مندعوا بمقتاکن
کاوئپاله یخ ممبوات ظالم اتس دیریئن هندقله قاضی منچاری اورغ یغاد
کفرچیآن درفد جیرانن معندفکن حال کدوان کمدین ممبریتاهو
کفدان. سکیران تیدق اد اورثیغ اد کفرچیآن لتقکن (تومفغن
سمنتارا) درومه اورثیغ اد کفرچیآن سفای مپمیکن کفدان (قاضی)
اف یخ ای تاهو دریحال کدوان ایت جیک نمفق سیاف یخ جاهت
درفد کدوان هندقله قاضی ملارغ سفای جائن ملاکوکن دمکین
لاکی.

ستله دمه ن اداث تیبا۲ تیدق جوک ماهو بایک مالهن ماکین تکغ
فرسلیسیهن دان فرستروان انتارا کدوان (واجب) قاضی معشکت
حکم (وکیل) دری فیهق کلوارک سوامی دان حکم دری فیهق
کلوارک اسری اتو دری فیهق اورغ لاین درفد کلوارک، چوما سنه
سهاج درفد کلوارکان. سفای کدوا۲ حکم این میکیرکن دان
مروندیغن اف یخ فاتوت. دان سوامی بروکیل کفد حکم فد
منچرایکن اتو تبوس طلاق دان استری بروکیل کفد حکم فد منریما

چراي اتو سځكوف مېاير تبوس طلاق ايكوت اف كفو تسن دري
رونديشن كدوا حكم ايت جيڪ كفو تسنځ چراي واجبله كدواڻ
برچراي. كيراڻ تيدق برجاي دښڻ ايت اښكت دوا حڪم يڅلاين جيڪ
تقديرڻ تيدق برجاي جوڪ هندقله قاضي حكوم سياف يڅ ظالم
دان فولگن حق سياف يڅ كنا ظالم.

الْخَلْع

118. خلع فد لغة معناه چابوت دان فد شرع معناه فرفيساهن
انتارا سوامي استري دښڻ اد ڪنتي يڅ ڪمبالي ڪفد فيهق سوامي.
دالم بهاس ملايو دسبوت تبوس طلاق. طلاق ميلڪ لاڪي ۲ دان خلع
ميلڪ فرمفوان.

خلع اتو تبوس طلاق هاروس دالم اسلام ^(۱) اتوق استري برلفس
ديري دري مضرة دښڻ ڪوڻڪوڻڻ اورڻيڅ تا سچوچق دښڻ جيوڻ.

سڪاليفون خلع اين هاروس تنافي مڪروه دلا ڪوڪن ڪران اي مومتڻ
فرهو بڻن ڪناح يڅ اي ساتو درفد فرڪارا يڅ دتنتوت فد شرع. دالم
حديث لبي صلى الله عليه وسلم تله برسېدا:

”أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلَاقُ“.

ارتين: سېنجي ۲ حلال فد الله تعالى اياه طلاق.

ڪات شيخ خطيب ترسبوت دالم ڪتاب برنام ”التنبيه“ ملينڪن
ڪران. اد دوا سبب يڅ منجاديڪن تيدق مڪروه:

فرتام - ڪدوا سوامي استري اتو ساله سڻورڻ درفد ڪدواڻ تيدق
دافت مېمفرا ڪن فراته الله دالم ڪواچيفڻ سوامي استري.

(۱) سندوان سلوم اجماع اياه فرمان توهن: ”لَا بَيْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نِكَاحٌ“ سورة النساء اية 3. مقصود:

”مڪ جيڪ سڻخ هاتي فرمفوان ايت مېري سوات اتوق ڪامو . . . بوليله ڪامو ماڪن دښڻ تباد مڪلن.
دان حديث روايت بخاري دريحال استري ثابت بن قيس برنام حبيبه بنت سهل الانصاري اد ممتا ثابت منجرايڪن
دي دښڻ مولاڪن بالين ڪيون يڅ ديري اوله ثابت جادي مسڪوئين ماس برڪهوين. سېدا رسول الله صلى الله عليه
وسلم: ”أَبْغَضُ الْعِدَّةِ وَطَلَقُهَا طَلِيقَةً“. ارتين: ”ترياله ڪيون ايت دان چرايڪن بيار دي بيس“. بچيرمي
اقتناع جز 3 موك 381.

كدوا - سوامي سوده برسومفه هندق چرايكن استريڻ ايت دڻن
 طلاق تيڪ جيڪ ممربوات فڪرجان يڻ تآ دافت دايلق مستي دبوات
 سفرت ڪٿان: ”جيڪ ساي ماسوق رومه اين لسچاي استري ساي
 ترچراي طلاق تيڪ“. (چاڪف ماچم اين حڪمڻ برسومفه) قد حال اي
 ترفقسا مستي ماسوق رومه ايت. مڪ جالن باكي هڻيلقن چراي
 طلاق تيڪ ڪنال اي برخلع دهولو لفس ايت بهارو ماسوق رومه،
 ڪتيڪ ايت تيدقله مڪروه خلع مالهن سنه فول ڪران مڻيلقن درفد
 برچراي طلاق تيڪ.

اداله روڪن خلع ايت ليم فرڪارا:

فرتام - اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوس يآيت استري اتو
 اورڻ لائين يڻ سڻڪوف ممباير ڪنڻ.

كدوا - ڪمالوان استري، دالم بهاس عرب دسبوت ”بُضْع“.

ڪتيڪ - بارڻ يڻ دبوات فنبوس.

ڪآمفت - صِيغَة (لفظ).

ڪليم - سوامي.

دشرطڪن فد اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوسن اياه اورڻيڻ
 برڪواس فد هرتاڻ دان بوله ممباير سرت مرت (جيڪ دکهندقن) مڪ
 تيدقله صح ممباير تبوس طلاق اوله استري يڻ دڻو اتو اورڻيڻ دڻو.
 جيڪ دلاڪوڪن جادي چراي رجعي (بوله برباليق) دان بايران
 ايت لغا.

دشرطڪن فد ڪمالوان بهوا ڪمالوان فرمفوان ايت ميلڪ باكي
 سوامي يعني فرمفوان ايت استريڻ اتو جنداڻ يڻ ماسيه دالم عده
 رجعي. مڪ دڻن بايران تبوس طلاق سلامت ڪمالوان استري دري
 دڪواسي اور، سواميڻ دان تيدقله اي بوله رجوع (برباليق سمولا)
 ڪران تله فوتس ڪواسڻ فد ڪمالوان فرمفوان ايت، ملينڪن دڻن نڪاح
 بهارو دڻن چوڪف روڪن ۲ دان شرط ۲ڻ.

منڪل بارڻيڻ دبوات فنبوس ايت بوله سديڪيت ^(۱) دان بوله بايق،

(۱) سديڪيت سفرت سرڻڪيت بگيمان تله دچانڪن دالم تمليق نڪاح يڻاد سڪارڻ. بيلا استري تله ممباير سرڻڪيت
 -ادبله چراي ايت خلع.

سام اد درفد بندا اتو منفعة، توني اتو هوتغ کران عموم دالم قرآن فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ“ . سورة البقرة آية 229.

مقصودن: ”مک جیک کامو (واهي فمرنته) تا کوت کدوان (سوامي استري) ایت تیدق بوله منو نیکن حکم ۲ الله مک تیدقله مغاف اتس کدوان دالم فرکارا یغ دبوات فنبوس ایت (سوامي تا ساله مغمبیلش دان استري تا ساله مبریش).

سکیران سنورغ برکات کفد استرین: جکالو اندا لفسکن (دالم بهاس عرب دسبوت ابراء) ساي دري مسکھوین اندا اتو درفد هوتغ ساي فد اندا، نسچاي اندا ترطالق. جواب استري ساي لفسکن فد حال اي تا تاهو براف قدر مسکھوین اتو هوتغ ایت نسچاي تیدق جاتوه طلاق کران ابراء ایت تیدق صح دسببکن تا تاهو قدرن. جادي حکم فرکارا یغ دتعلیقکن ایت تیدق اد مک طلاق فون تا اد. دشرطکن فد صیغه سام ماچم شرط ۲ صیغه فد جوالبلي چوما دسینی تیدق مغاف جیک دسلخ دشن چاکف یغ سدیکیٹ.

لفظ خلع ایت اد دوا ماچم: فرتام لفظ ”تفت“ دالم بهاس عرب دسبوت ”صریح“. کدوا لفظ قیاسن“ دالم بهاس عرب دسبوت ”کنایه“. لفظ تفت یأیت خلع اتو طلاق تیاد برکهندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي خلעکن اندا اتو ساي طلاقکن اندا دشن بایران سربو رثمکیٹ. جواب استري ساي تریما، صمله چرای ایت دشن سچارا تبوس طلاق تیدق برکهندق کفد نية اف ۲.

دان لفظ قیاسن یأیت سفرت فسخ اتو جوال اتو لفس اتو لاین ۲ این برکهندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي فسخکن اندا، اتو ساي جوال اندا دشن بایران سربو رثمکیٹ. جواب استري ساي تریما. جیک اي نية دشن فرکتان فسخ ایت طلاق اتو جوال ایت طلاق جاديله اي برچرای دشن تبوس طلاق دان جیک تیدق اد نية تیدقله جادي چرای.

دشرطکن لفس لفظ ایجاب ایت اد قبول دالم مجلس ایت جوک
سفرت برکات استری: ساي تريما، اتو ساي جامين اتو تروس اي
مباير سريو رښکيت ایت.

چراي دښن تبوس طلاق اتو خلع این جاديله چراي ایت کونکريت
دالم بهاس عرب دسبوت بائن معنائ سوامي تیدقله بوله رجوع سمولا
(بربالیق) دښن جندان ایت ملینکن دښن نکاح بهارو بکیمان تله
دپتاکن داول فصل این.

هاروس برخلع دالم ماس سوچي دان دالم ماس حیض. دان
فرمفوان یخ ددالم عدهن تیدق بوله دطلاقکن لاکي (تا لولس دتمبه
طلاق لاکي). تیدق بوله کنا سومفه (ایلاء)، تیدق بوله کنا ظهار دان
تیدق ترجق مندافت فساك کران دي سوده جادي اورغ لاین تیدق
کنا معنا لاکي دښن لاکي ۲ ایت دالم بهاس عرب دسبوت "اجنبیه"
معنا ایلاء دان ظهار اکن دترښکن کمدين.

جیک برلاکو فرسلیسیهن اومقام استری مندعوا اي سوده برخلع
تیباً ۲ سوامي انکار (مقتاکن) تیدق اد خلع حکمښ دبنرکن چاکف
سوامي دښن سومفهن کران اصل تیدق اد خلع. دالم مسأله این جوک
سکیران استری مفاداکن سقسي دوا اورغ لاکي ۲ کناله دلاکوکن
منوروت چاکفښ تتافي سوامي تیدق ترجق مندافت اف ۲ بایران
کران دي انکار کچوالي اي مفاکو بتول اد خلع کتیک ایت ترجقله
اي مندافت بایرانښ (مونکین دالم مسأله این دعوان استری ایت
بایرانښ برهوته بهارو تیمبول سوال بایران).

اتو سوامي یخ مندعوا خلع دان استریښ تیدق مفاکو مالهن اي
برکات: اندا چوما چرایکن ساي سهاج، اتو اندا چرایکن ساي
فرچوما جاديله چراي ایت کونکريت دښن سبب سوامي یخ. مقتاکن
خلع ایت تتافي فرمفوان تیدق کنا مباير اف ۲ کران اصل تیدق اد
خلع چوما کنا برسومفه اتس نافین ایت.

الطلاق

119. طلاق ایت بهاس عرب. اصل معناه فد لغة بوك ايکاتن. دان معناه فد شرع بوك ايکاتن نکاح. دالم بهاس ملايو ترکنل دثن معنا چراي.

سکاليفون طلاق اتو چراي ایت دبنچي اوله شرع دثن تياد سبب تنافي اي دلولسکن دالم اسلام⁽¹⁾ کران کادان مألسي اد برماچم ۲ حال. درایت ترکادغ چراي ایت واجب دلاکوکن بکيمان فد مسأله مشکت دوا اورغ وکیل کتيک فرسليسيهن انتارا سوامي استري سوده سمفي کتاهف یغ مربها اتو استري چوراغ دان ترکادغ چراي ایت بآیک دان باکوس دلاکوکن جيک ددافاتي استري لينچه دان دراگوکن ستياش اتو دثن دسوروه اوله باف اتو ايبو. ترکادغ حرام فد استري یغ ستيا دان تياد سبب دچرايکن دالم ماس حیض، دان ترکادغ هاروس باکي اورغ یغ تياد کاسيه سايغ لغسوغ انتارا ساتو دثن یغلاءين دان مکروه فد اورثيغ تنترام دان روکن دامي کدودکنش، چراي یغ اينله دبنچي اوله اسلام.

روکن طلاق ایت لیم فرکارا: فرتام - یغ منطلاقکن. کدوا - صیغه. کتيک - تمفت (استري). کأمفت - کواس دان کلیم - قصد. دشرطکن فد اورثيغ منطلاقکن (سوامي) ایت مکلف. مک تیدق صح طلاق بودق یغ بلوم بالغ، اورغ کیلا سهکک اي سمبوه دان اورثيغ تیدور سهکک اي جاک، دان دثن کماهوانش. مک تیدق صح اورثيغ دققسا برچراي اوله اورثيغ اد کواس منروسکن اوکوتنش. دشرطکن فد صیغه ماهو اد لفظ یغ منجاتوهکن طلاق، یأیت اد دوا ماچم:

فرتام - لفظ "تفت" (صريح) سفرت طلاق دان چراي. لفظ این تیدق برکهندق کفد لیه کران اي تفت منوجو کفد چراي.

(1) سندراتن سلوم اجماع فرمان تومن: "الطلاق مرتان فامساك معروف او تبریح باحسن". سورة البقرة اية 229. ارتين: طلاق ایت دوا کالي، لیس ایت نکله بآیک؟ اتو لفسکن دثن ایلوق. مقصودن بیلائن طلاق ایت دوا کالي یقبوله رجوع سیمولا لیس ایت تیدق بوله رجوع لاکي. دان حدیث سیدا بی صلی الله علیه وسلم: "بطلی الحلال إلى الله الطلاق". ارتين: "سبنجر؟ حلال فد الله ایاله طلاق".

كدوا - لفظ قياسن (كنايه) يَأْتِ فركتان يغبوله مننجوق كغد
معنا چراي دان بوله مننجوق كغد معنا لاءين سمرت كات سوامي ساي
تولقكن اندا، اتو ساي حرامكن اندا، اتو اندا بوله باليق كرومه
باف اندا دان سباكيش. جيڪ سبوت ماچم ايت دڻن نيه چراي
جاتوهله طلاق دان جيڪ تيدق اد نيه چراي تيدقله جاتوه طلاقش.

اد فون طلاق اتو چراي فاكې سورت سام اد درغد اورڻيخ تاهو
برچاڪف اتو اورڻ بيسو ترماسوق دالم كولوڻن كنايه جيڪ اد نيه
دڻن سورت ايت چراي جاتوهله طلاق دان جيڪ تيدق اد نيه تيدقله
جاتوه.

سڪيراڻ سوامي منوليس سورت كغد استريش دمكين ”افبيل
سمفي سورت اين كغد اندا مك اندا ترطالق اتو ترچراي“
نسچاي ترچرايله اي سبايك سمفي سهاج سورت ايت كغدان. اتو
دتوليسن ”افبيل اندا باچ سهاج سورت ساي اين اندا ترطالق اتو
ترچراي. مك دبچان جاتوهله طلاق ايت اتو تيدق دباج تتافي اي فهم
دڻن درنوڻن جاتوه جوڪ کران اد شرط فد مسأله يغفرتام دان اد
مقصود فد مسأله يڱكدوا. سام جوڪ ماچم دبچاكن اوله اورڻ لاءين
فد استري يڱ بوت حروف سدغ سواميش تاهو حال ايت.

دالم بهاس عرب لفظ تفت (صَرِيح) ايت تيڪ فركتان سهاج:-
فرتام - طلاق دان سڪل فچاهن سمرت طَالِق، طَلَّقْتُكَ، مُطَلِّقُهُ دان
سباكيش.

كدوا - فِرَاقُ دان فچاهن سمرت مَفَارَقَهُ، فَرَّقْتُكَ دان سباكيش.
كتيڪ - سَرَّاحُ دان فچاهن.

فد فنداقت ساي دالم بهاس ملايو يڱ تفت ايت دوا فركتان
سهاج يَأْتِ طلاق دان چراي. اد فون ترجماهن فركتان فراق معنائ
فرفيساهن دان فركتان سراح معنائ لفسكن، ايت تيدق تفت كغد
چراي كچوالي جيڪ اد ترجمه دڻن فركتان يڱلاءين يڱ مننجوق تفت
كغد چراي.

دشرطکن فد تمفت یغ دلتقکن طلاق ایت هندقله ای استري اتو
جندان یغ ددالم عده رجعي.

دشرطکن فد کواس ایت هندقله سوامي ایت اد برکواس فد اورثیغ
دچرایکن، مک تیدق لولس طلاق اتس اورثیغ ای تیاد کواس سمرت
جندان یغته دچرای طلاق بائن اتو اورثیغ ای بلوم برکهوین دثنش
سمرت کتان: ننټي جیک کیت برکهوین اندا اکن دطلاق اتو سباکیښ.
دشرطکن فد قصد بهوا سوامي مقصدکن لفظ طلاق باکي معناه.
مک جیک تیاد قصدکن معناه تیاداله جاتوه طلاق ایت اومقام ای
منچریتاکن چاکف اورغ سمرت کتان: سي زید کات حلیمه استري
ساي سوده ساي طلاقکن، اتو ای ترلاته ترسبوت طلاق استري دان
لایڼ ۲ یغتیاد دمقصود معناه.

تتافي جیک سوامي برکات: اندا ساي طلاقکن، اتو اندا ساي
چرایکن سچارا برکوواو ۲ دثن قصد لفظ سهاج تیاد دقصدکن معناه،
اتو کران برمایڼ ۲ دثن تیاد قصد اف ۲، اتو ای برکات سمرت ایت
ترهادف سئورغ فرمفوان دالم کلف اتو دبالیق دیندیغ سڅکان
اورغ لایڼ فد حال استرین نسچاي جاتوهله طلاقن فد مساله ۲ یغ
ترسبوت، کران اد دسبوت طلاق دان کنا فد تمفتن.

تیاد جاتوه طلاق دثن نية سهاج هندق دجاتوهکن دالم هاتي دثن
تیاد دلفظکن اتو دکرک ۲ کن لیده دثن فرکتان طلاق سلاکي تیاد
دسبوت دثن لفظ یغبوله ددثر اوله تلیغان سندیري^(۱)

اورغ لاکي ۲ مردهیک میلیک طلاق کاتس استرین سهڅک تیک
طلاق سهاج دان سهيا هان میلیک دوا طلاق سهاج.

سوامي بوله مېرهکن طلاق کفد استري، دالم بهاس عرب دسبوت
تفویض الطلاق سمرت دکتان: تنتغ طلاق اندا ساي سرهکن کفد
اندا. بیلا سوامي سوده برکات بگیتو مک طلاق ایت جادي میلیک
استري، جیک ای هندق چرای-کناله ای منچرایکن دیرین دثن قدر

(۱) دوي کھستان این لفظ طلاق اتو چرای تیدق بوله دلمودمکن ۲ کران ساله ۲ گاي جاتوه طلاق دان تیدق دسدایڼ.
ترکلفغ بايق برلاکو له اورلیغ برکلامي لاکي بهني ملېکوت هاتي نانس سبوت القو اکو چرایکن اتو اکو طلاقکن
کېلک ایت ترچرایله افکارا گډوان.

کافي چکارو ای برکات: لایڼ ۲ ساله اکو چرایکن سهاج، اتو کتان ساي هندق چرایکن دي اتو اکو هندق چرایکن
القو، بلدمکن ایت بلوم جاتوه لاکي کران بلوم دلچاکن. دالم بهاس عرب دسبوت بلوم اد الشاء.

سکرا. اومقام برکات: ساي طلاقکن ديري ساي، کران دالم سراهن ایت
اد معندوئي قبول، مک قبول دکهندکي برسکرا، جيک لمبت
سکیرا ۲ فوتس فرهوبشن (لام) انتارا ایجاب دان قبول تیدقله جاتوه
طلاق.

سوامي هاروس مناریق بالیق سراهن ایت سبلوم استري برلفظ
طلاق.

دان جيک سوامي برکات: طلاقکن ديري مو دغن سريبو رڻمکیت
اومقام، داتع استري طلاقکن ديري جاتوهله طلاق ایت بائن دغن
بیارن سريبو رڻمکیت.

تنتع مسأله سره طلاق این اد تیک هورایان:—

(۱) سوامي برکات: اندا چرایکن ديري اندا دالم هاتیش یه طلاق
تیک. جواب استري: ساي چرایکن ديري ساي، دالم هاتیش یه تیک
جوک سکالیفون دي تیدق تاهو یه سوامیش، حکم جاتوه طلاق
تیک.

(ب) سوامي برکات دمکین فد حال کدوا ۲۱ ثیاد یه اف ۲ اتو
ساله سنورمئن سهاج بر یه طلاق تیک حکم جاتوه طلاق ساتو دسیسی
قول یغ اصح (له تفت).

(ت) سوامي برکات: اندا چرایکن ديري اندا دغن طلاق تیک.
جواب استري: ساي چرایکن ديري ساي دغن طلاق ساتو. اتو سبالیق
سوامي کات ساتو دان استري کات تیک. حکم جاتوه طلاق ساتو
جوا.

بکیمان تله دکتاکن لاکي ۲ مردهیک میلیک تیک طلاق معنا
تیک کالي چرای تنافي تیدق حرام دکمفولکن کتیک ۲ سکالي،
یغدمکین جيک سوامي برکات: ساي طلاقکن اندا طلاق دوا جاتوهله
طلاق دوا دان جيک کات طلاق تیک جاتوهله طلاق تیک.

تعليق طلاق

120 — صح دتعليقکن (دکنتوئکن) طلاق دغن شرط سفرت
”جيک“، ”افبیل“، ”منکل“، ”تکل“ اتو سباکیش. افبیل اد

فرکارا یغ دشرطکن اومقام سوامي برکات: جيڪ انڊا ماسوق رومه
 اين انڊا ترطلاق. اتو افبيل انڊا برچاکف دڻن سفلان ايت انڊا
 ترطلاق مک جاتوهله طلاق سبأئک سهاج اي ماسوق کرومه ايت اتو
 بيلا اي برچاکف دڻن سفلان ايت. اتو دگنتوئکن دڻن ماس سفرت
 سوامي برکات: انڊا اکن ترطلاق دالم بولن محرم مک جاتوهله طلاق
 سبأئک ماسوق مالم فرتام اول محرم ايت. دان جيڪ اي برکات: انڊا
 ترطلاق فد هاري اول محرم جاتوهله طلاق سبأئک تربيت فجر مالم
 يغيرتام محرم ايت.

طلاق سني دان بدعي

121 - کمدين طلاق ايت تربهاکي کفد سني مقصودن یغ هاروس
 دان بدعي مقصودن یغ حرام. یغ دکتاکن سني ايت اياله منچرايکن
 استري دالم ماس اي سوچي درفد حيض اتو نفاس يفتياد دستوبهي
 ماس ايت (اتو دالم ماس حيض یغ سبلوم سوچي ايت) کران دڻن
 کادان دمکين لفس طلاق تروس دکيرا عده دري ماس ايت دان تباد
 کسل هاتي سبب لکس هابيس عده تياد کنا منوئگو لام.

یغ دکتاکن بدعي ايت اياله منچرايکن استري دالم ماس اي
 برحيض اتو دالم سوچي تنافي تله دستوبهي ماس ايت. اتو دستوبهي
 دالم ماس حيض سبلوم ايت سدغ فرمفوان ايت اورئیغ بوله مغدوغ،
 حرام چراي دالم کادان سماچم اپن کران حيض ايت تيسق دکيرا
 عده. یغدمکين ترفقسا عده منجادي لام یغمان مضرتکن دي تراوتام
 جيڪ لکت اتق دڻن فرستوبهن ايت. ترفقسا کنا منوئگو هفک
 برسالين.

ادفون منچرايکن استري یغته فوتس اسا، اتو استري یغ ماسيه
 کچيل، اتو استري یغ سدغ مغدوغ اتو استري یغ منبوس طلاق
 یغ بلوم دستوبهي تيسق ترماسوق دالم کمفولن طلاق سني اتو طلاق
 بدعي.

الرجعة

I22 - فرکتان رجعة معنات فد لغة سکالي بالیق، دان معنات فد شرع یأیت معبالیکن سمولا فرمفوان کفد نکاح دالم عده چرای یقتیاد بائن، دسبوت جوک رجوع.

افبیل سنورغ سوامی تله منچرایکن استریش دغن طلاق ساتو اتو طلاق دوا، هاروس ای رجوع کفد جندان ایت سکالیفون دغن تیاد ایذینش، سلاکی بلوم هابیس عده (۱)

اداله روکن رجوع ایت تیک فرکارا: فرتام - تمفت (استری).
کدوا - صیغه (لفظ). دان کتیک - یغ مرجوع (سوامی).
دشرطکن فد تمفت یغ درجوع اتو استری ایت ایان ماس سبلوم برچرای سوده دستوبهی. فرچراینش ایت بوکن طلاق تیک، بوکن برچرای دغن تبوس طلاق، سبلوم هابیس عده دان کادائن تتف دالم اسلام.

مک تیاد صح رجوع ستله سلسی عده، کران سوده جادی اورغ لاین. تیاد صح جوک جیک استری ایت بلوم فرنه دستوبهی کران تیاد عده باکیش. دمکین جوا جیک کورغ مان ۲ شرط یغلاءین.

دشرطکن فد صیغه ایاله لفظ یغ منجوق کفد بر بالیق کفد نکاح سام اد لفظ تفت (صریح) اتو قیاسن (کنایه). لفظ یغ تفت تیاد برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي کمبالیکن اندا کفد نکاح ساي، اتو ساي رجوع کن اندا کفد نکاح ساي.

لفظ قیاسن برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي نکاح دغن اندا اتو ساي برکھوین دغن اندا. دان دشرطکن رجوعن ایت تروس تیدق دسغکوت دغن اف ۲. مک سکیران ای برکات: ساي رجوع

(۱) سندران سبلوم اجماع فرمان تومن: "وبعولتهن احق یردین فی ذلک ان ارادوا إصلاحاً". سورة البقرة آية 228. ارتین: بکس ۲ سوامی فرمفوان ۲ اینوله یغ لاین بر بالیق کفد مریک دالم عده جیک مریک مریک بر بالیق. ددالم حدیث سید رسول الله صلی الله علیه وسلم: "اذا نزل جبریل فقال راجع حصة فانها صوامة قواصة وانها زوجتك فی الجنة". ارتین: تله دانغ کفد اکو جبریل کسین ای برکات: بآلک افکو رجوع بالیق دغن حصة (یقله دجرايکن) ایت کران دی سنورغ فرمفوان یغ قوا ت برنواس، دان قوا ت سببیغ، دان دیاله استری افکو دالم شرک نسی.

کفد اندا جيڪ اندا ماهو لسچاي تيدق صح، اتو دقصذکن دثن ماس
سفرت: ساي رجوع کفد اندا سلما سبولن تيا د صح جوک.

سنه رجوع ايت دثن اد سقسي کران مغيلقکن درفد سليسيه فندا فت
ستغه علماء يث مغانکن واجب اد سقسي.

يغدمکين رجوع ايت تيدق بوله جادي دثن فربواتن سهاج سفرت
برستوبه اتو فندهولوانث تنافي بوله لولس دثن سورت اتو دثن
اشاره. باکي اورغ بيسو اشاره يغبوله دهم کران کدوان (سورت دان
اشاره) ايت سام ماچم اورغ برلفظ جوک سچارا قياسن (کنايه).

دشرطکن فد يث مرجوع (سوامي) اياه دثن کهندقش سنديري،
تندق دفقسا دان اي سئورغ يث لايق برکهوين دثن سنديري. مک
صح رجوع اورثميغ مابوق، اورثميغ دثو، دان اورثميغ ددالم احرام،
تيدق صح اورغ کيلا دان اورثميغ دفقسا.

يغدمکين پتاله جيڪ سوده هابيس عده سام اد عده قروء اتو عده
بولن اتو عده برسالين تيدقله بوله رجوع لاکي، تنافي هاروس
سوامي ايت برکهوين سمولا دثن چندا ايت سکيرا ۲ بلوم هابيس
پيلاثن طلاقش.

التحليل

123. افبيل سئورغ تله منچرايکن استريش دثن طلاق تيک (سام
اد سکالي سبوت اتو تله برچراي ساتو ساتو تيک کالي) تيا داله
حلال اي برکهوين سمولا دثن بکس استريش ايت ملينکن ستله
برتحليل.

فرکثان تحليل ايت معنائ مغللکن ارتيش ماهو اد فرکارا يغبوله
مغللکن. دالم بهاس ملايو اورغ سبوت برچينا بوت. مقصودش
ماهو اد ليم شرط:-

فرتام - چندا ايت سوده هابيس عده درفداش.

كدوا - جنداڻ ايت بركهوين اتو سوده بركهوين دڻن اورغ
لاءين، اورغ ايت دفعكيل محلل^(۱)

كتيڪ - سوده برستوبه دڻن محلل ايت، دڻن ستوبه يڻ سمفرن
سكاليئون تياد كلوار مني (دڻن ماسوقڪن ذڪر كدالم
فرج) دان ذڪر ايت باڻون، تيدق عنه (ماتي فوجوء) دان
تيدق لمبيق، حالڻ درفد اورڻيڻ بوله برستوبه، بوڪن
كانق ۲.

ڪامفت - برچراي فول دڻن محلل ايت.

كليم - سلسي اتو سوده هابيس عده درفداڻ.

جيك ڪورغ ساتو درفد شرط ۲ اين تيدق له صڄ اي برباليق
نڪاح سمولا دڻن بڪس استريڻ ايت^(۲)

الايلاءُ

I24 - فرڪٽان الايلاء ايت معنان برسومفه تا هندق منستوبهي
استري. اورغ عرب بيلا اي بنجي دان مرادڻڪن استريڻ مريڪ
مڱوئاڪن سنجات تا هندق ستوبهڪن دي. توجوانڻ هندق ڪاسي
استري ايت سوسه اتو مران. فربواتن سماچم اين حرام ڪران مبيقسا
جيوا مانسي.

زمان دهولو اورغ ۲ جاهيليه ڪالو مريڪ هندق منچرايڪن استريڻ
مريڪ برس مفه تا هندق منستوبه استري، بيلا سوده برسومفه ماچم
ايت جادي چرايله معنان.

(۱) بهاس عرب محلل ايت معنان اورڻيڻ محللڪن سوامي ايت بركهوين سمولا دڻن بڪس استريڻ. بيلا دي سوده
بركهوين دڻن لاکي ۲ لاءين حلاله ڪدوان بركهوين سمولا تيدق ڪيرا دڻن سوروهن بڪس سوامي اتو تيدق.
ترڪادغ ۲ اد جوڪ بڪس سوامي اوفه اورغ سوروه ڪهوين دان سوروه چراي. جادي اورغ سماچم اين اورغ ملايو
فڱليل چينا بوت. بوله جوڪ جيڪ جوڪف شرط ۲ن يڻلاءين. سبب ۲ ڏڪلر چينا بوت ايت بوليڻه رجوع
دالم قاموس.

(۲) درايٽ جانن موده ۲ منچرايڪن استري دڻن طلاق تيڪ ڪران ايڪوت هاتي فانس اتو ڪران هندق مبيق درفد
مبار نفقه دالم عده. سبب يوروق فادمن. اورڻيڻ برچراي طلاق تيڪ سلاو ميسل دان ڪيلا هندق برباليق سمولا.
اورغ ملايو سيوت ڪيلا طلاق.

فربواتن سماچم این تر باوا ۲ سمفي کزمان اسلام، جادي شرع
کیت اوبهکن حکم بکیمان برایکوت^(۱) یأیت:

افبیل سسنورغ معیکت دیری تیدق هندق مستوبهي استریئ
دغن تیاد سبوت براف لام، اتو اد سبوت لبه درفد امفت بولن، مک
اورغ ایت تله برایلاء نماش. سام اد ایلاءن ایت دغن نام الله اتو صفتش.
سفرت دکتان ”وَاللّٰهُ اَتَوْا وَالرَّحْمٰنُ لَا اَطُوکِ خَمْسَةَ اَشْهُرٍ“ ارتین:
دمي الله اتو دمي الرحمن ساي تا ماهو ستوبهکن اندا سلما لیم بولن.
برارتيله کالو دي کات سلما امفت بولن تیدق دنماکن اي برایلاء
دان تیاد برلاکو اتس حکم ایلاء چوما حکوم سومفه سهاج^(۲)

اتو دگنتوئکن (دتعليقکن) ستوبهش دغن طلاق اومقام کتان: جیک
ساي ستوبهي اندا مک اندا تر طلاق.

حکم واجب دتغکوھکن اتو دبري اي تیمفوه سلما امفت بولن
برکادان بکیتو، لفس ایت قاضي دغن فرمنتان استري بوله
ممرینتهکن اي سفای میلیه انتارا کمبالي مستوبهي استریئ سرت
مبایر کفارة (دندا) کران ملغکر سومفه سباکي کفارة یَمِین بکیمان
اکن دسبوتکن کمدين دباب ایمان.

اتو منچرایکن استریئ ایت، مک جیک اي بردکیل جوک ائکن
مستوبهي استریئ ایت دان ائکن منچرایکنش، هندقله دچرایکن دغن
فقسا اوله قاضي (سباکي کنتي درفدان) دغن ساتو طلاق. طلاق این
رجعي مثال قاضي برکات: اکو جاتوهکن ساتو طلاق باکي فیهق
فلان کأتس فلانه، اتو اکو حکمکن کأتس فلان فد استریئ دغن ساتو

(۱) سندراتن فرمان تومن: ”وَاللَّذِیْنَ یُؤْلَوْنَ مِنْ رِجَالِهِمْ تَرَوْهُمْ اَوْ یَعْرِ اَشْهُرٍ“. سورة البقرة ایه ۲۲۶. ارتین: کفد
اورغ ۲ یغ یرسومفه اتس استریئ (مشتاکن تا هندق ستوبهي استریئ) هندقله دبري اي نلسواغ منوغکو سلما
امفت بولن. لفس ایت کتاله بوات فیلیهن ساله ساتو درفد دوا دغن فرمنتان استریئ، فرتام کمبالي مستوبهین
دان پایر کفارة. کدوا اتو جرایکن دي، جیک ائکن قاضي بوله جرایکن.

(۲) ساي یرفندافت دالم باب سومفه این اد تیک فرکتان: ”ایلاء، یَمِین دان حلف“. ایلاء، ایت دکتان سومفه تا هندق
ستوبه. یَمِین دکتان سومفه ند یقلا، این دان حلف بوله دکتان کفد کدوان. ایلاء، خاص، یَمِین خاص دان
حلف عموم. تنافی ددالم البیجوري اد مپوئکن ایلاء، یَمِین، حلف دان قسم ایت لفظ ۲ یغ مترادف (سروف
ممنان).

طلاق. سكيران قاضي کات دوا طلاق اتو تیک طلاق سکالیفون
نسچاي جادي ساتو سهاج. ستله قاضي منجاتوهکن حکم ایت
جاتوهله طلاق رجعي.

الظَّهَارُ

125. فرکتان "الظَّهَارُ" ایت دامبیل درفد فرکتان "الظَّهَرُ"
معناں بلاکھ. مقصودن دسینی سوامی میروفاکن استریش ماچم بلاکھ
امقن سندیری تنتخ حرام دستوبهی (ماچم سوده دچرای).

ظهار این اصلن ساتو درفد فربواتن جاهیلیه جوک ترباوا
سمفی کزمان اسلام ماچم ایلاء. اورغ عرب بیلا دی مارهکن استریش
اتو بنچی ای معکوناکن ظهار معناں فد دی حرام استریش ماچم
امقن اتو ماچم ادیق برادیقن اتو ماچم انقن. مریک معکوناکن فرکتان
بلاکھ کران بلاکھ ایت ترغ نمفق پات، مریک تیدق کات: ماچم
فروت کران بلاکھ یخ دتوئمکھ. فد اورغ جاهیلیه ظهار ایت ایالہ
چرای سفرت ایلاء.

کمدین شرع کیت اوبه حکمن کفد حرام ساتو درفد دوسا بسر
افبیل ای بربالیق، دالم بهاس عرب دسبوت "عَائِدٌ".

افبیل سنورغ برکات کفد استریش: "أَنْتِ كَظْهَرِ أُمِّي". ارتیش:
اندا سفرت بلاکھ امق ساي. تجوانن دسروفاکن استری ماچم ایبون
دری سکی حرام دستوبهی اتو دکتان: "أَنْتِ كَرَأْسِ أُمِّي". ارتیش:
اندا سفرت کفلا امق ساي، اتو سفرت تاثن اتو کاکي اتو مان ۲
ائمکوت لاین یخ پات دثن تجوان یخ ترسبوت. لفس ای برکات دمکین
تیبا ۲ دیم تیدق دایریقی دثن طلاق اتو چرای دالم ماس کیرا ۲ سمفت
بربوات دمکین نسچاي دنماکن ای بربالیق (عَائِدٌ) کفد استریش ^(۱)

(۱) سیدان سلوم اجناع فرمان تومن: "وَالَّذِينَ يَظَاهَرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ دُفْعَةٍ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَّ". سورة الجادله ایه 3. ارتیش: دان اورغ ۲ یخ منطهارکن استرین کمدین مریک بربالیق کفد اف یخ
مریک کناکر مک مندفله مردھیکاکن حب سلوم کدوان برچفکراما اتو برنویا ۲ سولا.

کتیک ایت لازمه اتس کنا كفارة (سبائي دندا) دثن مردهيکاکن
سئورغ همب یغ موءمن لاکي ۲ اتو فرمفوان، سجهترا درفد چاچت یغ
مغکنندالاکن کرج.

مک جیک لمه اي درفد مردهيکاکن همب دثن سبب تیدق اد همب
(ماچم دنگري کیت سکارغ) اتو اد تنافي هرکاڻ لبه مهل درفد
هرک سماس هندقله اي برفواس دوا بولن برتوروت ۲ تیف ۲ هاري
دکيرا ایکوت بولن هجریه.

سکیران تیدق ترداي جوک برفواس دثن سبب سوډه توا اتو
ساکیت اتو برتمبه ساکیت اتو تا تاهن هندق بوات برتوروت ۲
تیف ۲ هاري لازم کنا ممري مکانن کفد انم فوله اورغ مسکین اتو
فقیر تیف ۲ سئورغ دبري ساتو چوفق مکائن یغ مغیغن (اساسي)
سفرت برس دان کندوم.

مک جیک تیاد اوفاي جوک تنفله كفارة ایت ترتغوغ اتس
دیرین، ننتي بیلا ۲ اد کمفوان واجبله دسمفرناکن سبراف یغ
تراوفاي.

تیدق حلال دستوبهي استري ایت سلاکي بلوم سلسي دباير كفارة
ایت (۱)

اللَّعَانُ

6. اللعان ایت اصل معنائ کوتوق، مقصودن دسیني یأیت
مغکوناکن فرکتان یغ ترتنتو انتوق بوات حجه (کترائن) باکي
اورغیغ ترفقسا منودوه اورغ یغ منچمرکن تمفت تیدورن دان مالوکن
کدودقکنش.

سبب فون دنمکن فرکتان ۲ ایت دثن لعان کران سئورغ ایت
داوتاراکن فرکتان لعنة الله کأتس جیک اي بردوستا.

(۱) الله عاقبة اورغ سوک میکیبی جیوا مانعی. تنافي جیک اي برکات: "انما ماچم امق ساي" تجوانن تنغ
کاسبه سايغ، تو تنغ ناره اتو سبائی یغ بوکن تجوان مرفاکن تنغ حرام دستوبهي، ایت بوکن طهار نان.

افبیل سوامی منودوه استریث یث مَحْصَنَه دثن برزنا واجب
دکناکن اتس حکومن یث دسبوت حد قذف (حد تودهن)، کچوالي
اي اد مَفو پاي سقسي یث چوکف بیلائثن یأیت امفت اورغ لاکی ۲،
کتیک ایت کوکوره حد قذف اتس ایت (۱)

حکومن اتو حد قذف جیک استری ایت محصنه ایاله دروتن
سبایق لافن فوله روتن دان جیک تیدق محصنه حکومن تعزیر (درا)
سفرت جیل، دندا دان سباکیث (۲)

مک جیک اي تیاد دافت مгадаکن سقسي یث ترسبوت کناله اي
برلعان دثن داجر اوله قاضي دمکین بوپیش:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ اِنَّنِي لَمِنَ الصَّادِقِينَ فِيمَا رَمَيْتُ بِهِ زَوْجَتِي
مِنَ الزَّانَا“

ارتیث: ساي برسقسي دثن الله بهواس ساي درفد اورثیث بنر فد

اف یث ساي تودوه کأتس استری ساي سفلا نه دثن برزنا. این
جیک استری تیدق اد دسیتو، اتو استری ساي این جیک اي اد دسیتو.

سنه دلاکوکن لعان این ددالم مسجد، دأتس مبر دان دهدافن اورغ
رامي سکورغ ۲۸ امفت اورغ کران مَعْتَكَن حکم بردوستا. دان جیک
اد اتق یث هندق دنافیکن کناله سبوت سکالي دالم چاکف ایت
سفرت کتاث: ”بهوا اتق این اتو ایت، اتق زنا بوکن اتق ساي.“

هندقله اي پرکات دمکین ایت امفت کالي، کمدين فد کالي یثکلیم
یث فقهابیس سبوت:

(۱) پیسنراثن فرمان نومس ”والذین یؤمنون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة احدهم اربع شهادات باطله
انه لمن الصادقین“ مَعْتَكَن اخیر ایه ۶، ۷ دان ۸ سورة النور. مقصودن: دان اورغ ۲ یث منوده استریث (برزنا)
مد حال مریک تیدق اد سقسي جوما دیرین سنورغ سهاج، کاله سنورغ درفد مریک برسقسي دثن الله املت
کالي برسقسي میناکن اي درفد اورثیث بنر

(۲) محسن ایل اصل معنائ اورثیث ترکاول، مقصودن دسینی اورثیث مکلف، مسلم، مردھیک دان نفسون بایک. دان
یث تیدق محسن ایاله اورثیث مکلف، مسلم، مردھیک تنافی نفسون تا بایک، لیهکورغ معنائ اورثیث چوراء
دالم ناب حد زنا محسن اورثیث سوده مراس وطی دثن نکاح یث صح، فرموانن دسبوت محصنه.

‘وَعَلَىٰ لَعْنَةِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ’ اړتیش: بارغ دلعتکن
الله کاتس ساي کیراڼ ساي بردوستا.

سېلوم دلاکوکن چاکف یخ اخیر این سڼه قاضي مځیغتنک دې
دښ برکات: ایغت بایک ۲ بهوا عذاب الله داخړه ننځي لېه بسر دان لېه
دهښه درفد عذاب ددنيا این.

تودوه برزنا این سام اد دښ لفظ تفت (صریح) سځرت اندا برزنا
تیاد برکهندق کفد نیه، اتو لفظ قیاسن (کنایه) سځرت اندا سوده تیاد
دارا لاکي برکهندق کفد نیه. جیک نیه منودوه ترماسوقله دالم
حکم منودوه دان کالو تیدق نیه منودوه تیدقله دحکمن منودوه.

بیلا سوامي سوده برلعان بکیمان یخ ترسبوت ایت برلاکوله
لیم حکم کاتس:—

(ا) کوکورله حکومن حد منودوه درفدان.

(ب) واجبله دکناکن حکومن حد زما کاتس استریښ.

(ت) ترچرایله استریښ ایت سچارا اوتومیتیک دان فوتسله تروس
فرهوبښ انتارا کدوان، تیاد واجب باکیښ نفقه سکالیفون
مقندوغ دان تیاد ترحق مندافت فساك.

(ث) ترنافیله انق یخ دتودوه (جیک اد) درفد سوامي، تیدق ترنافي
درفد ایبوښ.

(ج) دحرامکن انتارا کدوان برنکاح سمولا (حرام) یخ برککالن
سلملمان. دالم حدیث ابو داود: ‘‘الْمَتْلَاعِنَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ
أَبَدًا’’. اړتیش: کدوا اورغ یغثله برلعان تا بوله برهیمفون
سلملمان.

ننتغ استري فول بوله لفس درفد تودهن حد (حد قذف) دثن
برلعان جوک سلفس لعان سوامي، يآيت برکات:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ أَنَّ فُلَانًا هَذَا لِمَنْ الْكَاذِبِينَ فِيمَا رَمَانِي بِهِ
مَنْ الزَّانَا“.

ارتیش: ساي برسقسي دثن الله بهوا فلان اين درفد اورغ
بردوستا دالم تودهنش کفد ساي مشتاکن ساي برزنا^(۱). سام ماچم
سوامي تادي يآيت برکات امفت کالي دان فد کالي يثکلیم سلفس
دنصيحه اوله قاضي ”وَعَلَيَّ غَضَبُ اللَّهِ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ“.
ارتیش: بارغ دمورکاي الله کأتس ساي کيران اي دري اورغ يغبئر
(دالم تودهنش مشتاکن ساي برزنا)^(۱) کات ۲ اين تيدق بوله داوبه ۲
دثن فرکتان لاءين.

منکل تله دلاکوکن دمکين ايت ترلفس له استري درفد حد تودهن
دان تر فولقله دوسا کأتس سياف يث بردوستا.

الْعِدَّةُ

127. فرکتان ”الْعِدَّةُ“ ايت دامبيل درفد فرکتان الْعِدَّةُ معنائ
بيلائن. مقصودن فد شرع يآيت نام باکي سوات ماس يث اورغ
فرمفوان کنا منوغکو دالم ماس ايت انتوق مغهوي ککوسفن
رحيمش^(۲)

فرمفوان يث واجب برعده دثن سبب ترفيسه دري سوامين ايت اد
دوا ماچم (فرتام) ترفيسه دثن سبب ماتي سوامي. (کدوا) ترفيسه
دثن سبب برچراي هيدوف.

(۱) ماس سوامي برکات فد کالي يثکلیم مشتاکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ دان ماس استري برکات فد کالي يثکلیم
مشتاکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ رهيبان کلامن برزنا له بر درفد کلامن منوده. گران مورك ايت منجولکن
کلد مقبيل نيندقن منکل لعنة ايت منجوق کلد کوتوق سهاج، جادي مناسبه دلق دلت يث ساهيغ.
بيجوري 2 مورك 172.

(۲) اين فد فرمفوان يثوله منسوخ، اتو انتوق لندا برسبه دسيکن سوامي ماتي، اتو گران ساه؟ طاعة اکن فرقه
الله فد فرمفوان يث لونس داره.

جيك تر فيسه دثن سبب ماتي سوامي حكم:

(۱) جيك اي مئندوځ عدھن اياله دثن لاهير انقن اتو انق ۲ن يځ
كمبر سكاليفون انق ايت ماتي.

(ب) جيك تيدق مئندوځ عدھن اياله امفت بولن سفوله هاري.

جيك تر فيسه دثن سبب چراي هيډوف حكم:

(۱) جيك اي مئندوځ سام جوک عدھن يايت دثن لاهير انقن.

(ب) جيك اي تياډ مئندوځ حکومڻ اد هورايڼ:-

(۱) فرمفوان ايت ماسيه برحیض لاکي. مک عدھن اياله تيک
کالي سوچي يځ دسبوت تيک قروء^(۱)

اومقام برچراي دالم سوچي عدھن بوله سلسي سبأليک سهاج
ماسوق حيز يثکتیک، اتو برچراي دالم حيز اتو نفاس عدھن
سلسي سبأليک ماسوق سهاج حيز يثکامفت، يځ باقيڻ (باقي
حيز) ايت تيدق دکيرا قروء لاکي.

(۲) فرمفوان ايت سوده فوتس داره، اتو ميمځ بښا تياډ حيز،
اتو ميمځ بښا سنتياس برداره تياډ دافت دببڙاکن مان داره حيز
اتو داره استحاضه، اتو کانق ۲ کچيل، عدھن تيک بولن هلالیه^(۲)
سکيران سدځ اي منجالني عده دثن بولن تيبا ۲ کلوار حيز نسچاي
کنا فينده کفد عده قروء، سباليقن جيك سوده سلسي برعده دثن
بولن تياډاله فايه اف ۲ لاکي.

---

(۱) قروء ايت جمع بالي قر، معنان سوچي يځ مئندوځي معنا حيز سجارا برسکوتو (قر) ايت معنان سوچي مان
حيز، اومقام بېلا دسبوت فرمفوان ايت سوده داتځ سکالي حيز مان سکالي سوچي معنان تله برلاکو لدان
سالي قروء.

(۲) هلالیه معنان دکيرا ايکسوت مات بولن (پوکڼ دکيرا هاري) سورت بولن محرم، صفر مان ربيع الاول سکاليون
اد بولن يځ کورځ هارين دوفد تيک فوله تياډاله مغاف جېک کيتون برچراي برمولا دري اول بولن چوکله
عدھن دکيرا دري مولا بولن برچراي، تنافي کالو برچراي فد فرنگان بولن سورت برچراي فد فرنگان محرم
قروء اد هوا مات بولن کيدن يايت صفر مان ربيع الاول، يثدکين هندقله دچوکلکن فچان دوفد محرم دثن
فچان دوفد ربيع الاخير دثن دکيرا تيک فوله هاري، جادي هابيسله عدھن فد فرنگان ربيع الاخير.

حکم این سَموا جیک فرمفوان ایت تله دستوبهي، اد فون جیک
تيا د دستوبهي هڅک برچراي تيا داله عده باکيښ.

ترماسوق دالم کات لاهير انق ایت ايا له لاهير داکیڅ سکومفل یڅ
دسبوت دالم بهاس عرب مضغه (کوکور) یڅاد روف بنتوق مانسي
یڅ هالوس، مک جیک بلوم اد روف بنتوق یڅ بوله دلیهت تتافي فد
فندا فت بیدان اتو اورثیڅ بیجق دالم فرکارا برانق مڅتاکن ایت ایا له
فونچا اصل مانسي سکیران تیدق کوکور تنتو جادي انق نسچاي
سلسيله عدهن دڅن کوکورن مضغه ایت کران رحیمن جادي سوچي
(کوسوځ).

فرمفوان دالم عده

128. ادا له فرمفوان یڅ ددالم عده رجعيه واجب اتس بکس سوامیښ
مېدیاکن تمفت تیڅکل دمان تمفت اي دچرایکن سکیرا ۲ دکهندقکي
کاوالن بکس سوامیښ، ایتفون جیک تمفت ایت سسواي دڅندي،
سکیران تیدق سسواي اي بوله مېلیه سام اد تیڅکل دسیتو اتو منتا
فینده کتمفت لاین یڅ مناسبه.

دمکین جوا واجب مېري نفقهښ (بلنجا ماکن) یڅ مناسبه دان یڅ
لایق منوروت کادان بکس سوامیښ تنتڅ سنڅ دان سوسهښ اتو
فرتڅاهنښ.

۱. انلاکي واجب مېري فکاین دان لاین ۲ بلنجا کران کادانښ سام
ماچم استري کچوالي الت سولیق (تیدق واجب)، ملینکن فرمفوان
ایت نسور مک تیدق واجب نفقه دان تمفت تیڅکل سام اد نشوزښ
ددالم عده اتو دري سچق بلوم برچراي. اتو برفینده کفد عده لاین
سفرت عده ماتي کران عده ماتي تیدق واجب نفقه.

منکل فرمفوان یڅ ددالم عده باښن دڅن سبب خلع، اتو چراي طلاق
تیک اتو فسڅ واجب دسدياکن تمفت تیڅکلن سهاج، تیدق واجب نفقه
دان لاین ۲ بلنجا ملینکن اي مڅندوځ کتیک ایت واجب نفقهښ دڅن
سبب مڅندوځ.

اد فون فرمفوان یغ ماتي سوامیښ تیدق واجب مندافت نفقه بهکن واجب اتسښ برکابوځ یغ دسبوت دالم بهاس عرب "احداد" یأیت تیدق دبولیهکن اي برهياس سفرت ماکي فکاین یغ برورن دښن تجوان هندق برسولیق، تنافي کالو فاکي کاین یغ برورن تیدق دښن تجوان برسولیق تیدقله مغاف، تیدق بوله ماکي فرهياسن سفرت کلغ دانسباکښ وقت سیخ هاري، سلما دالم عده.

دانجوک تیدق دبولیهکن اي ماکي باو۲وان یغ واثمي فد بدان، فکاین دان مکانن، برچلق دښن چلق ورن هیتم تنافي چلق ورن فوتیه کران بوات اوبت تیدق مغاف دفاکي وقت مالم دان کنا کست افبیل سوده سیخ.

اورغ فرمفوان دلولسکن برکابوځ دغن سبب کماتین کلوارگان یغ قریب اتو اورغ لاءین تیدق لبه درفد تیگ هاري. دان حرام دلاکوکن لبه درفد تیگ هاري دغن قصد برکابوځ. تنافي جک تیاد قصد ایت تیاداله مغاف.

واجب اتسښ سنتیاس دودق درومه (جائن کلوار دري رومه) دمان تمغت اي برفیسه دان کدودقکښ لایق دښندي، کچوالي اد حاجت سفرت کلوار کران مبلي مکانن، فکاین دانسباکښ.

دلولسکن اي کلوار وقت مالم کرومه جیرانښ کران مغایم، بربروال۲ دان سباکښ دښن شرط بالیق تیدور درومهښ مالم ایت جوک.

هاروس جوک اي کلوار کران تاکوت دکڅکو کسلامتنښ اتو انقښ دان لاءین۲ حال یغ بوله مروسقکښ مروءښ اتو پاواښ.

فرمفوان یغ منیغکلکن برکابوځ تیدق ترجس عدهښ تنافي بردوسا.

جیک استري دافت خبر بهوا سوامیښ منیغکل دنیا سلفس امفت بولن سفوله هاري تیاداله واجب اتسښ برکابوځ کران سوده هابیس عدهښ.

دالم کتاب۲ فقه اد میپوتکن ساتو فصل فرکارا "استبراء"، معنائ دالم بهاس ملایو "منتا لفسکن" یأیت معنا فد لغة. دان معنائ فد شرع یأیت منوڅکو سوات ماس انتوق دکتهوي برسیه

(ککوسوځن) رحيم سهيا فرمفوان اتو دسبوت جاريه. ماچم عده فد
فرمفوان مردهيک.

اوله کران سهيا اتو همب تيدق اد دالم نکري کيت مک ساي
چاتکن چريتان دځن رځمکس انتوق معلومن سهاچ دسيني يایت:-

بارځسياف ممفراوليهي جاريه (سهيا فرمفوان) سام اد اي بلي
دردف اورغ لاین اتو دفراوليهي دردف فساك اتو دردف وصية اتو
دردف هييه اتو سباکيښ، فد حال جاريه ايت بوکن استريښ تيدقله
دلولسکن (حرام) دسنتوه دځن سرت مرت افتهلاکي هندق دستوبهي،
ملينکن کناله لبه دهولو داستبراءکن دي (دبرسيهکن رحيمځ)،
جیک اي دري اورځيځ برحيض کنا استبراء سکالي حيض سکاليفون
اي ماسيه انقدارا، دان جیک اي ماسيه کچيل اتو يځ سوده فوتس
داره کنا استبراء سلما سبولن دان جیک اي مقندوغ کنا استبراء دځن
لاهير انق، لفس ايت بهاروله بوله دستوبهي.

النفقه

129. فرکتان نفقه ترکنل دالم بهاس ملايو دځن معنا بلنجا اتو سارا
هيدوف. فرکتان نفقه ايت دامبيل دردف فرکتان اتفاق مقصودځ
مبيري بلنجا اتو سارا هيدوف اتو مبيائي.

اداله نفقه ايت تربهاکي کفد دوا بهاکين:-

فرتام - نفقه يځ واجب باکي مانسي اتس. ديريښ سنديري. افبيل
اي ممفو کناله اي مندهولوکن انتوق ديريښ سنديري دردف يځلاين.

کدوا - نفقه يځ واجب اتس مانسي انتوق اورغ لاین.

برکات امام نووي دان امام رافعي: سبب ۲ واجبښ نفقه ايت تيک
فرکارا:-

(فرتام) نکاح. (کدوا) قرابة. دان (کتیک) ميلیک.

نققه دښن سبب نکاح

مک دښن سبب نکاح، واجب اټس سوامي مېري نققه استري یڅ مېره ډيري دښن سمفرن - دالم بهاس عرب دسبوت تمکين. مک جيک مېره ډيري دښن تياد سمفرن سفرت مېره فد وقت یغترتنتو تيدق فد وقت یغلاين، اتو مېره فد وقت مالم سهاج سيڅ تا ماهو، اتو دتمفت یغترتنتو سهاج تيدق دتمفت یغلاين نسچاي تياد واجب سواميښ مېاير نققهښ.

نققه استري ايت دائمکرکن منوروت کادان سوامي (مغيکوت کادان کاواښښ). جيک اي سښورغ یڅ سنځ کناله اي مېري دوا چوفق سهارې درفد مکانن یڅ بياس دماکن اوله اورغ ۲ دتمفتښ سفرت برس دان کندوم.

واجب جوک برسام ايت لاءوق فاوقښ مغيکوت عادة بياس ترماسوقله ميق، کولا دان لاءين ۲ دان مغيکوت کادان موسيم سفرت موسيم فانس مکانن موسيم فانس دان دموسيم سجوء مکانن موسيم سجوء.

دانلاکي واجب ډبري فکايښ انتوق موسيم سجوء دان موسيم فانس مغيکوت عادة یغبرلاکو دتمفتښ سفرت باجو، کايښ، سلوار، تودوغ، کاسوت دان لاءين ۲، دان واجب دکنتي تيف ۲ انم بولن.

واجب جوک دسدیاکن همفران، تمفت تيدور، تيلمښ دان لاءين ۲ یڅ برسڅکوت فاوت دښن بيليق تيدور.

جيک سوامي ايت اورښيڅ سوسه واجبله اي مېري مکانن ايت سچوفق سهارې سرت دښن لاءوق فاوقښ یڅ فادن دښن هيدوف اورغ سوسه، دمکين جوا فکايښ یڅ لايق اټس قدرښ.

جيک اي اورښيڅ سدرهان کهيدوفښ کناله اي مېري سچوفق ستغه فد سهارې دان جوک لاءوق یڅ سدرهان، دان فکايښ یڅ فاتوت دان سدرهان التارا اورغ یڅ سنځ دان یڅ سوسه.

سلائين درفد نفقه دان لاءوق فآوق يڅ ترسبوت واجب جوځ اتس
سوامي مېدياکن الت ۲ ماسق، سمرت فریوق، دافور دان لاین ۲،
دمکين جوا الت ماکن مینوم سمرت فيځکن، مځکو، کلس دان سباکيښ
سکيراښ استري ايت درفد گولځن اتو کلوارک اورځيځ بياس
برخدام (فمېنتو رومه) کناله سوامي مفاداکنښ.

تننځ واجب نفقه بکيمان يڅ ترسبوت دهولو ايت اiale فد استري
يڅ ماکن براسيځ سنديري. اد فون جيک مريک ماکن برسام ۲
سوامي بکيمان يڅ بايق برلاکو فد اورځ سبله سيني مسأله نفقه يڅ
ترسبوت تيدق تيمبول.

دالم مسأله نفقه اين سکيراښ سوامي تيدق مغو فد ماس يڅ
اکنداڅ، مک استري بوله فيليه سام اد برصبر دځن برلنجا درفد
هرتاښ سنديري (جيک اد) اتو برهوتڅ اتس کيرا ۲ سواميښ.

اتو فسځ نکاح دځن مفادو کفد قاضي اتو اورځيځ دلنتيق منجادي
حاکم (منوروت شرط ۲۸) ممتا فسځ، جيک ثابت بهوا سوامي تيدق
مغو ممباير دځن اقرارښ اتو دځن اد سقسي هندقله قاضي ممبري
تيمفوه تيک هاري مسکيفون سوامي ايت تيدق ممتا تيمفوه، تجوانښ
دبوات بکيتو کران هندق ميقينکن بتول تياد کمفوانښ.

ستله سلسي تيک هاري تياد جوځ اي ممبايرښ بوليېله استري
ايت مفادو سمولا کفد قاضي فد هاري يڅ کامفت، کتيک ايت
بوليېله قاضي اتو محکم ممفسځکن نکاحښ سمرت کتاښ: "اکو
فسځ کنله نکاح اښکو دري سوامي اښکو" اتو استري ايت ممفسځکن
ديرښ سنديري دځن ايدين قاضي دځن برکات "ساي فسځکنله نکاح
ساي دځن سوامي ساي".

افبيل تله دلاکوکن فسځ ايت ترفيسهله انتارا کدواښ سچارا فسځ
بوکن سچارا طلاق معناښ بيلائښ طلاقښ تيدق ترجس.

اد فون کتيادان مغو سوامي دريحال نفقه فد ماس يڅ لمفاو تياد
ملولسکن استري برفسځ دځن سببښ.

دمکين جوا استري بوله فسځ نکاح جيک سوامي تيدق مغو ممباير
مسکھوين سبلوم مستوبهي دي، تنافي جيک دکتهويښ سوامي ايت

ميڻڻ تا ممفو ممباير مسكهوين سبلوم عقد نكاح نسچاي تياڊ هاروس
اي برفسخ.

نفقه دڻن سبب قرابة

سبكيماڻ واجب اٿس مانسي ممبري نفقه ائتوق استري، بکيتو
جوک واجب اٿسڻ ممبري نفقه ائتوق قرابتڻ. قرابة ايت ممندوڻي
باف، ايبو دان داتوء کاتس دسبوت اصول (اصل) دان ممندوڻي
انق ۲ چچو کباوه دسبوت فروع (چواڻڻ) تيڊق کيرا لاکي ۲ که اتو
فرمفوان، مواريشي که اتو تيڊق، سام اکام اتو تيڊق، دسيني تيڊق
ترماسوق سودارا دان باف سودارا.

مک فروع واجب منڱوڱ نفقه اتو بلنجا ماکن اتو سارا
هيدوف اصولڻ دڻن ساله ساتو درفد دوا شرط. فرتام - کفقيران
دان توا. کدوا - کفقيران دان کيلا اتو ساکيت اتو بوت. باف اتو
ايبو اتو داتوء تيڊق بوله دفقسا بکرج سکاليفون اي بوله بکرج
جادي نفقهڻ هندقله (واجب) دتڱوڱ اوله انق اتو چچو.

منکل اصول فول واجب ممبري نفقه فروعڻ دڻن ساله ساتو درفد
تيکک شرط: فرتام - کفقيران دان کچيل. کدوا - کفقيران دان لمه
تياڊ ترڊاي بکرج. کتيکک - کفقيران دان کيلا.

سبولت سوارا علماء مختاکن تياڊ واجب باف منڱوڱ نفقه انق
يڻ سوده بالغ دان اد ممفوڻاي اوسها. دمکين جوا تياڊ واجب جيک
تياڊ بکرج دسي سي فنڊافت علماء يڻ رامي.

نفقه دڻن سبب مميليک

جيکک سستورغ اد مميليککي سهيا اتو بناٽڻ سفرت کودا سام
اد دڻن دبلين اتو دڻن جالن دافت فساک اتو دبري اورغ اتو سباکين
واجبله اٿس اورغ ايت ممبييائي ماکن مينومن دڻن سچو کفن. تياڊ
هاروس اي ممبرتکن سهيا اتو بناٽڻ ايت ممبوات کرج برت ۲ يڻ اي

تيدق ترداي، اتو دسوروه برجالن سفنجع ماس دثن تيدق برهنتي
يغدمکين ايت اداله حرام.

الْحَصَانَةُ

130. فرکتان اَلْحَصَانَةُ ايت دامبيل درفد فرکتان "اَلْحِضْنُ" معنائ
فلوق، داکف دان کيليق. دان فد شرع معنائ مملهارا اتو مبللا
اورئميغ تياد بوله هيدوف دثن برسنديري (تياد تاهو مغاول حال
کادان ديرين) انتوق کبايقکش دان منولق بندا يث مضر تکندي
سفرت کاتوق ۲ دان اورغ کيلا.

اومقام منديکن، مماکيکن فکايين، ملایان ماکن مينومش، منيدورکن
ماسوقکن کدالم بواين، معجوتکن دانسباکيش، يثمان کرج ۲ اين
لبه لايق دان سسواي دثن اورغ فرمفوان، کران مريکثيت برصفة
فپايغ، لمه لمبوت دان فندي منديدق دثن تابه هاتي دان صبر.

افبيل سسئورغ برفیسه دثن استريش، سام اد دثن طلاق اتو
فسخ اتو لعان اتو برفیسه دثن سبب ماتي فد حال اي اد انق درفدان
مک بکس استري ايت لبه لايق دان ترحق مملهارا انق ايت، تيدق
بوله دبري کفد اورغ لاءين کچوالي اي ائکن مملهارا. منکل
بلنجا فليهاران ايت ترثکوغ ائس اورئميغ واجب منثکوغ نفقه
انق ايت.

سکيران بکس استري ائکن مملهارا، اتو اي تيدق براد ددالم
نکري، اتو ماتي اتو کيلا برفيندهله فليهاران ايت کفد ايپون (توء
فرمفوان باکي بودق ايت)، جيک تياد، برفينده کفد توء فرمفوان
يغلاءين يث، راريشي دان جيک تياد جوک برفينده کفد يغلبه دکت
درفد سودارا فرمفوان.

برککالنه حق مملهارا ايت کفد بکس استري سهثک عمور
بودق ايت توجه تاهون يعني سهثک اي ميز. لفس ايت دبري اي
ميلييه (سنة) انتارا امقش دان بفاش، سياف يث دفيليهش کفداپاله
دسرهنکن مملهارا بودق ايت. تقدیرش اي ميلييه کدوا ۲۰ سنکالي

کناله داداکن اوندي دان دبریکن سیاف یغ کلوار اولدیش، دان سکیراڻ بودق ایت ائگن میلیه مان ۲ ساتو مک ایبوڻ جوک لبه برحق.

حکم این جیک کدوا ۲۸ (ایبو دان باف) لایق باکی ملیهارا بودق ایت دڻن تیاد صفة ککوراڻن سمرت کیلا مک جیک اد صفة ککوراڻن فد ساله سئورڻن هندقله دسرهکن بودق ایت کفد تولنڻ (یغ تا کیلا) سلما اد صفة ککوراڻن ایت.

جکالو باف بودق یقتله ممیز ایت تیدق اد بولیلهه دبری ای فلواغ میلیه انتارا داتو، لاکي ۲۸ دڻن ایبوڻ، دان جیک داتو، فون تا اد بولیلهه ای میلیه انتارا سودارا اتو باف سودارا دان ایبوڻ.

شرط اورڻیغ برحق ملیهارا کانق ۲ ایت انم فرکارا:-

فرتام - برعقل، مک تیدقله بوله اورڻیغ کیلا سام اد کیلاڻ سفنج ماس اتو برفوتسر ۲ کچوالی سکجف ۲ اومقام سهاری دالم ستاهون تیدقله هیلغ حق.

کدوا - مردھیک، مک تیاد حق فرمفوان یغ سهیا.

کتیک - براکام، مک تیاد حق فرمفوان یغ کافر هندق ملیهارا انق یغ مسلم.

کامفت - اد صفة کعادیلن، مک تیدقله ترحق اورڻیغ فاسق دان اورڻیغ تیاد امانه (خیانه).

کلیم - کادانڻ براد دتمفتڻ (برمقیم)، مک تیدقله ترحق اورڻیغ مسافر.

کانم - ایبو ایت ماسیه تتف بوجغ، مک جیک ای برکهوین دڻن اورغ لاین یغ بوکن محرم کفد انقڻ کوکورله حق ملیهارا انق ایت، تتافی جیک ای برکهوین دڻن محرمڻ سمرت باف سوداراڻ (اومقام برسالین تیکر) تیاد کوکور حق ایت.

مک جیک کورغ ساتو شرط درفد شرط ۲ یغ انم این سمرت تیسق مفرجاکن سمبهیغ، کوکورله حق ملیهارا انق ایت کران ایاڻ تله جادی فاسق دڻن منیغکلکن سمبهیغ.

سېلوم دتوتف فڅکل کدوا این، سوکاله ساي میتاکن بهوا
 مساله ۲ یڅ داوتاراکن کباپقکنش فتيق درفد کتاب ابن قاسم دان
 حاشیه ابراهیم البیجوري. مان ۲ مساله فرض تقدیر اتو مساله ۲
 یڅ رومیت ساي تیاد سنتوه کران یایت ترفولڅ کفد یڅ بیجقسان
 سهاج.

الحمد لله سهڅک دسیني تمتله فڅکل یڅکدوا این.

بارغ دکرایاکن الله کیت دافت فرتنجوق کجالن یڅبئر دان
 لوروس دښن مفرجاکن سکل فرینتهڅ دان منیڅکلکن سکل لارائش،
 بعون الله وقوته ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم. وصلى الله
 على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.

ان شاء الله اکن معیریڅي فڅکل یڅ اخیر، فڅکل یڅکتیک.

احد. ۱ صفر ۱۴۰۴.

۵ اویمبر ۱۹۸۳.

کندومن ایدامن فشتوت II

مولک

83	باب النکاح
86	روکن ۲ نکاح
87	مسأله رمفاین مثنای سقسی
88	یقبرکواس منجادی ولی
89	سوسونن ولی
91	ولی مجبر
92	تکامن منجادی ولی
93	چواغن ۲ مسأله مثنای ولی
95	کفاء (سطرف) دالم نکاح
97	فرمفوان یغ حرام دکهوینی
99	حرام دغن سبب برسمندا
101	سوسوان یغ مفرامکن نکاح
104	برکھوین دغن کتابیه
106	خیار دالم نکاح
108	اعفاف (مبایقکن نفسو)
109	صداق اتو مسکھوین
110	ولیمه العرس
112	بریلخ استری (فولیکامی)
114	کیلیران دان نشوز
118	شقاق (تکغ فرسلیسیهن)
120	الخلع (تبوس طلاق)
124	الطلاق
127	تعلیق طلاق
128	طلاق سنی دان بدعی
129	الرجعه (رجوع)
130	التحلیل (برچینا بوت)
131	الایلاء (برسومفه تا هندق ستوبه)
133	انظهار (مپروفاکن استری دغن ایبو)
134	اللعان (برلعه ۲)
137	العده
139	فرمفوان دالم عده
141	النقه
145	العضانه (مبیهارا اتق)

مولک

1	جوابلی دان حکمن
1	روکن جوابلی
4	جوال معاطاه
4	شرط فد ایجاب قبول
6	شرط بائمی اورغیغ برعقد
8	شرط فد بارغیغ دقعقدکن
12	چارا ۲ ملیهت
13	ربا دان حکمن
17	خیار دان حکمن
21	بارغ جوالن سبلوم قبض
22	جوال تولیه، اشراک، مراهجه دان محاطه
24	جوال اصول دان بواه
25	فرسلیسیهن انتارا یقبرعقد
26	جوال سلم
29	باب القرض (برهوتغ)
32	باب الرهن (کادیان)
36	باب شرکه (برکوغسی)
39	باب وکاله
43	وکاله مطلقه
46	وکاله مقید
48	وکاله دان کبودتکنن
50	باب العاریه (فینجم مینجم)
54	باب القراض (مضاربه)
61	قراض بوله فسخ
62	باب الاجاره (سیوا میپوا)
64	بهاکین اجاره
66	الجماله (ریواد)
69	مسأله رمفاین (مثنای جماله)
70	المخابره دان المزارعه
71	احیاء الموات
75	الهبه دان حکمن
77	مسأله رمفاین مثنای هبه
78	اللقطة (جمفا بارغ چیچیر) دان حکمن
81	القیط (جمفا بارغ تربواغ)